

National Testing Agency

Question Paper Name : 22S3
Subject Name : 22Jun2023 Shift3 Subject Combination 1
Creation Date : 2023-06-22 20:03:07
Duration : 270
Total Marks : 1200
Display Marks: Yes

Tibetan

Group Number : 1
Group Id : 485584821
Group Maximum Duration : 45
Group Minimum Duration : 45
Show Attended Group? : No
Edit Attended Group? : No
Break time : 0
Group Marks : 200
Is this Group for Examiner? : No
Examiner permission : Cant View
Show Progress Bar? : No

Tibetan

Section Id : 485584945
Section Number : 1
Section type : Online
Mandatory or Optional : Mandatory
Number of Questions : 50
Number of Questions to be attempted : 40
Section Marks : 200
Enable Mark as Answered Mark for Review and Clear Response : Yes
Maximum Instruction Time : 0
Sub-Section Number : 1
Sub-Section Id : 4855842686
Question Shuffling Allowed : No
Is Section Default? : null
Sub-Section Number : 2
Sub-Section Id : 4855842687
Question Shuffling Allowed : No
Is Section Default? : null
Sub-Section Number : 3
Sub-Section Id : 4855842688
Question Shuffling Allowed : No
Is Section Default? : null
Sub-Section Number : 4
Sub-Section Id : 4855842689
Question Shuffling Allowed : Yes

Is Section Default? : null

Biology

Group Number : 2
Group Id : 485584822
Group Maximum Duration : 45
Group Minimum Duration : 45
Show Attended Group? : No
Edit Attended Group? : No
Break time : 0
Group Marks : 200
Is this Group for Examiner? : No
Examiner permission : Cant View
Show Progress Bar? : No

Biology

Section Id : 485584946
Section Number : 1
Section type : Online
Mandatory or Optional : Mandatory
Number of Questions : 50
Number of Questions to be attempted : 40
Section Marks : 200
Enable Mark as Answered Mark for Review and Clear Response : Yes
Maximum Instruction Time : 0
Sub-Section Number : 1
Sub-Section Id : 4855842690
Question Shuffling Allowed : Yes
Is Section Default? : null

Question Number : 1 Question Id : 48558436386 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No
Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Number of chromosomes found in rice gamete is:

1. 8
2. 10
3. 12
4. 14

Options :

485584145541. 1
485584145542. 2
485584145543. 3

Question Number : 1 Question Id : 48558436386 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਚੋਲ ਗੋਮੀਟ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਗੁਣਮੂਤਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹੈ:-

1. 8
2. 10
3. 12
4. 14

Options :

485584145541. 1
485584145542. 2
485584145543. 3
485584145544. 4

Question Number : 2 Question Id : 48558436387 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Match List I with List II

LIST I (Vegetative propagules)		LIST II (Example)	
A.	Leaf buds	I.	Water hyacinth
B.	Rhizome	II.	Agave
C.	Offset	III.	Ginger
D.	Bulbil	IV.	Bryophyllum

Choose the correct answer from the options given below:

1. A-III, B-IV, C-II, D-I
2. A-II, B-IV, C-I, D-III
3. A-IV, B-III, C-I, D-II
4. A-III, B-II, C-IV, D-I

Options :

485584145545. 1
485584145546. 2
485584145547. 3

485584145548. 4

Question Number : 2 Question Id : 48558436387 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਸੂਚੀ I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ

ਸੂਚੀ I (ਬਨਸਪਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਜਨਕ)		ਸੂਚੀ II (ਉਦਾਹਰਣ)	
A.	ਪੰਤਾ ਮੁਠੁਲ / ਪੇਂਡੇ ਦੀ ਕਾਲਕਾ	I.	ਪਾਣੀ ਹਾਈਜ਼ਿਓ
B.	ਰਾਈਜ਼ੋਮ	II.	ਰਾਮਬਾਸ / ਅਗੇਵ
C.	ਆਫਸੈਂਟ	III.	ਅਦਰਕ
D.	ਪ੍ਰਕਲਿਕਾ	IV.	ਬਾਇਓਫਾਈਲਮ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਜੁੜਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

1. A-III, B-IV, C-II, D-I
2. A-II, B-IV, C-I, D-III
3. A-IV, B-III, C-I, D-II
4. A-III, B-II, C-IV, D-I

Options :

485584145545. 1

485584145546. 2

485584145547. 3

485584145548. 4

Question Number : 3 Question Id : 48558436388 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Residual and persistent nucellus present in some seeds is called:

1. Seed coat
2. Pericarp
3. Perisperm
4. Achene

Options :

485584145549. 1

485584145550. 2

485584145551. 3

485584145552. 4

Question Number : 3 Question Id : 48558436388 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਕੁੱਝ ਬੀਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮੌਜੂਦ ਬਕਾਇਆ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਨਿਊਮੈਲਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

1. ਬੀਜਾਵਰਨ
2. ਬੀਜ ਕੋਸ਼
3. ਪਰਿਭ੍ਰੂਟ ਪੇਸ਼
4. ਏਕੀਨ

Options :

485584145549. 1

485584145550. 2

485584145551. 3

485584145552. 4

Question Number : 4 Question Id : 48558436389 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

The wall layer which provides nourishment to the developing pollen grains is called:

1. Epidermis
2. Endothecium
3. Middle Layer
4. Tapetum

Options :

485584145553. 1

485584145554. 2

485584145555. 3

485584145556. 4

Question Number : 4 Question Id : 48558436389 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਪਰਾਗ ਦਾਣਿਆ ਨੂੰ ਪੋਸ਼ਣ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੰਧ ਦੀ ਪਰਤ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

1. ਐਪੀਡਰਮਿਸ
2. ਐਂਡੋਥੀਸੀਅਮ
3. ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਪਰਤ
4. ਟੈਪਟਮ

Options :

485584145553. 1
 485584145554. 2
 485584145555. 3
 485584145556. 4

Question Number : 5 Question Id : 48558436390 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Spermiation is the _____.

1. Process of release of sperms from the seminiferous tubules
2. Process of formation of sperms
3. Transformation of spermatids into sperms
4. Process of formation of spermatogonia

Options :

485584145557. 1
 485584145558. 2
 485584145559. 3
 485584145560. 4

Question Number : 5 Question Id : 48558436390 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਸਪਰਮੀਏਸ਼ਨ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ:-

1. ਸੇਮਿਨੀਫੇਰਸ ਟਿਊਬਿਊਲਜ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਬਿੰਦ ਦੇ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ
2. ਬਿੰਦ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ
3. ਸਪਰਮੇਟੋਡਜ਼ ਦਾ ਬਿੰਦ ਵਿੱਚ ਰੂਪਾਂਤਰਨ
4. ਸਪਰਮੇਟੋਗੋਨੀਆ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

Options :

485584145557. 1
485584145558. 2
485584145559. 3
485584145560. 4

Question Number : 6 Question Id : 48558436391 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Which of the following hormones are secreted by placenta?

- A. hCG
- B. hPL
- C. Estrogens
- D. Progestogens
- E. Relaxin

Choose the correct answer from the options given below:

1. A, B, and E only
2. A, B, C and E only
3. A, B, D and E only
4. A, B, C and D only

Options :

485584145561. 1
485584145562. 2
485584145563. 3
485584145564. 4

Question Number : 6 Question Id : 48558436391 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਹਾਰਮੋਨ ਪਲੇਸੈਂਟਾ ਰਾਹੀਂ ਛੱਡੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?

- A. hCG
- B. hPL
- C. ਐਸਟ੍ਰੋਜੈਨ
- D. ਪ੍ਰੋਜੈਸਟੇਰੋਜੈਨ
- E. ਰਿਲੇਕਸਿਨ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ.

1. ਸਿਰਫ਼ A, B ਅਤੇ E
2. ਸਿਰਫ਼ A, B ਅਤੇ E
3. ਸਿਰਫ਼ A, B, D ਅਤੇ E
4. ਸਿਰਫ਼ A, B, C ਅਤੇ D

Options :

- 485584145561. 1
- 485584145562. 2
- 485584145563. 3
- 485584145564. 4

Question Number : 7 Question Id : 48558436392 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Which of the following disease is completely curable if detected early?

1. Genital herpes
2. HIV infections
3. Hepatitis-B
4. Trichomoniasis

Options :

- 485584145565. 1
- 485584145566. 2
- 485584145567. 3
- 485584145568. 4

Question Number : 7 Question Id : 48558436392 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
-----	-------

ਪਹਿਲਾਂ ਖੋਜੇ ਜਾਣ ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਰੋਗ ਦਾ ਪੂਰਨ ਤੌਰ ਤੇ ਇਲਾਜ ਸੰਭਵ ਹੈ:-

1. ਜਣਨ ਅੰਗਾਂ ਵਿਚਲੇ ਹਰਪੀਜ਼
2. HIV ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ
3. ਰੋਪਾਟਾਇਟਸ - ਬੀ
4. ਟ੍ਰਾਇਕੋਮੋਨੀਐਸਿਸ

Options :

485584145565. 1
485584145566. 2
485584145567. 3
485584145568. 4

Question Number : 8 Question Id : 48558436393 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Identify the terminal methods to prevent pregnancy.

- A. Tubectomy
- B. Vasectomy
- C. IUDs
- D. Cervical caps

Choose the correct answer from the options given below:

1. A and D only
2. A and C only
3. B and D only
4. A and B only

Options :

485584145569. 1
485584145570. 2
485584145571. 3
485584145572. 4

Question Number : 8 Question Id : 48558436393 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
-----	-------

ਗਰਭ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਟਰਮਿਨਲ ਵਿਧੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰੋ:-

- ਟਿਊਬੋਕਟੋਮੀ
- ਵਸੈਕਟੋਮੀ
- ਆਈ. ਯੂ. ਡੀ. ਜ਼
- ਸਰਵਾਈਕਲ ਕੇਪਸ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

- ਸਿਰਫ਼ A ਅਤੇ D
- ਸਿਰਫ਼ A ਅਤੇ C
- ਸਿਰਫ਼ B ਅਤੇ D
- ਸਿਰਫ਼ A ਅਤੇ B

Options :

485584145569. 1
485584145570. 2
485584145571. 3
485584145572. 4

Question Number : 9 Question Id : 48558436394 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

The person with karyotype $44+XXY$ is suffering from:

- Down's Syndrome
- Klinefelter's Syndrome
- Turner's Syndrome
- Edward's Syndrome

Options :

485584145573. 1
485584145574. 2
485584145575. 3
485584145576. 4

Question Number : 9 Question Id : 48558436394 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
-----	-------

ਕੇਰੀਓਟਾਈਪ 44+XXY ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ:-

1. ਡਾਊਨ ਸਿੰਡਰੋਮ
2. ਕਲਾਈਨਫੇਲਟਰਜ਼ ਸਿੰਡਰੋਮ
3. ਟਰਨਰਜ਼ ਸਿੰਡਰੋਮ
4. ਐਡਵਰਡਜ਼ ਸਿੰਡਰੋਮ

Options :

485584145573. 1
485584145574. 2
485584145575. 3
485584145576. 4

Question Number : 10 Question Id : 48558436395 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Select the mendelian disorders from the following:

- A. Thalassemia
- B. Turner's Syndrome
- C. Cystic Fibrosis
- D. Sickle cell anaemia

Choose the *correct answer* from the options given below:

1. B and D only
2. A, C and D only
3. B, C and D only
4. A and D only

Options :

485584145577. 1
485584145578. 2
485584145579. 3
485584145580. 4

Question Number : 10 Question Id : 48558436395 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਮੈਂਡੇਲੀਅਨ ਵਿਕਰਾ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

- A. ਥੈਲਾਸੀਮਿਆ
- B. ਟਰਨਰਜ਼ ਸਿੰਡਰੋਮ
- C. ਸਿਸਟਿਕ ਫਾਇਬਰੋਸਿਸ
- D. ਸਿਕਲ ਸੈਲ ਅਨੀਮੀਆ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

- 1. ਸਿਰਫ਼ B, D
- 2. ਸਿਰਫ਼ A, C, D
- 3. ਸਿਰਫ਼ B, C, D
- 4. ਸਿਰਫ਼ A, D

Options :

- 485584145577. 1
- 485584145578. 2
- 485584145579. 3
- 485584145580. 4

Question Number : 11 Question Id : 48558436396 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Match List I with List II

LIST I		LIST II	
A.	Phenotype reflects the contribution of each allele	I.	Pleiotropy
B.	Multiple phenotypic expressions by a single gene	II.	Linkage
C.	Generation of non-parental gene combinations	III.	Polygenic inheritance
D.	Parental gene combinations higher than non-parental type in F_2 progeny	IV.	Recombination

Choose the correct answer from the options given below:

- 1. A-III, B-I, C-IV, D-II
- 2. A-I, B-IV, C-II, D-III
- 3. A-III, B-IV, C-I, D-II
- 4. A-I, B-III, C-II, D-IV

Options :

- 485584145581. 1
- 485584145582. 2
- 485584145583. 3
- 485584145584. 4

Question Number : 11 Question Id : 48558436396 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਸੂਚੀ I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ

ਸੂਚੀ I		ਸੂਚੀ II	
A.	ਹਰੇਕ ਐਲੀਲ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਵਾਲਾ ਫੀਨੋਟਾਈਪ	I.	ਖਲਾਇਦਿੱਖੀ
B.	ਇੱਕ ਜੀਨ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ ਵੱਖ ਫੀਨੋਟਾਈਪ ਸਮੀਕਰਣ	II.	ਲਿੰਕੇਜ
C.	ਅ-ਧੌੜਕ ਜੀਨ ਜੋੜਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ	III.	ਪੋਲੀਜੈਨਿਕ ਇਨਹਿਰਿਟੈਂਸ
D.	F ₂ ਪ੍ਰੋਜੈਨੀ ਵਿੱਚ ਧੌੜਕ ਜੀਨ ਜੋੜਾਂ ਵੱਧ ਮਾਤਰਾ, ਅ-ਧੌੜਕ ਵਰਗ ਨਾਲੇ	IV.	ਰਿਕੋਬੀਨੇਸ਼ਨ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

1. A-III, B-I, C-IV, D-II
2. A-I, B-IV, C-II, D-III
3. A-III, B-IV, C-I, D-II
4. A-I, B-III, C-II, D-IV

Options :

- 485584145581. 1
- 485584145582. 2
- 485584145583. 3
- 485584145584. 4

Question Number : 12 Question Id : 48558436397 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Point mutations means:

1. Change in one base pair
2. Change in one allele
3. Change of base pair at a location without any significance
4. Addition or deletion of codons in multiple of three at a point

Options :

485584145585. 1
485584145586. 2
485584145587. 3
485584145588. 4

Question Number : 12 Question Id : 48558436397 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਬਿੰਦੂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ:-

1. ਇੱਕ ਆਧਾਰ ਜੋੜ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਨ
2. ਇੱਕ ਐਲੀਲ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਨ
3. ਇੱਕ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਆਧਾਰ ਜੋੜ ਦਾ ਨਿਰਾਕਰ ਪਰਿਵਰਤਨ
4. ਇੱਕ ਬਿੰਦੂ ਤਏ ਤਿੰਨ ਦਾ ਗੁਣਾ ਕੋਡਨ ਦਾ ਜਮਾਓ ਜਾਂ ਘਟਾਓ

Options :

485584145585. 1
485584145586. 2
485584145587. 3
485584145588. 4

Question Number : 13 Question Id : 48558436398 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Which of the following is a stop codon?

1. UAC
2. UAG
3. UAU
4. AUG

Options :

485584145589. 1
485584145590. 2
485584145591. 3
485584145592. 4

Question Number : 13 Question Id : 48558436398 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਟਾਪ ਕੋਡਨ ਹੈ?

1. UAC
2. UAG
3. UAU
4. AUG

Options :

485584145589. 1
485584145590. 2
485584145591. 3
485584145592. 4

Question Number : 14 Question Id : 48558436399 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Match List I with List II

LIST I (Codes)		LIST II (Codes for)	
A.	UUU	I.	Phenylalanine
B.	AUG	II.	Initiator codon
C.	UAA	III.	Terminator codon
D.	GUU	IV.	Valine

Choose the correct answer from the options given below:

1. A-I, B-II, C-III, D-IV
2. A-II, B-I, C-III, D-IV
3. A-I, B-II, C-IV, D-III
4. A-III, B-IV, C-I, D-II

Options :

485584145593. 1
485584145594. 2
485584145595. 3
485584145596. 4

Question Number : 14 Question Id : 48558436399 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਸੂਚੀ I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ

ਸੂਚੀ I (ਕੋਡ)		ਸੂਚੀ II (ਕੋਡ ਲਈ)	
A.	UUU	I.	ਫੇਨੀਲਾਨੀਨ
B.	AUG	II.	ਇਨੀਸ਼ੀਏਟਰ ਕੋਡ
C.	UAA	III.	ਟਰਮੀਨੇਟਰ ਕੋਡ
D.	GUU	IV.	ਵੈਲਾਈਨ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਜੁੜਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

1. A-I, B-II, C-III, D-IV
2. A-II, B-I, C-III, D-IV
3. A-I, B-II, C-IV, D-III
4. A-III, B-IV, C-I, D-II

Options :

485584145593. 1
485584145594. 2

485584145595. 3

485584145596. 4

Question Number : 15 Question Id : 48558436400 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Multiple additions of new genes or alleles to the new population and their loss from the old population of a particular place due to migration is known as:

1. Gene flow
2. Genetic drift
3. Mutation
4. Natural selection

Options :

485584145597. 1

485584145598. 2

485584145599. 3

485584145600. 4

Question Number : 15 Question Id : 48558436400 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਨਵੀਂ ਆਬਾਦੀ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਜੀਨ ਜਾਂ ਨਵੇਂ ਐਲੀਲ ਦਾ ਵਾਧਾ ਅਤੇ ਪਰਵਾਸ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਥਾਂ ਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਆਬਾਦੀ ਵਿੱਚੋਂ ਘਾਟਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

1. ਜੀਨ ਦਾ ਬਚਾਓ
2. ਜਿਨਸੀ ਰੁੱਖ
3. ਪਰਿਵਰਤਨ
4. ਕੁਦਰਤੀ ਚੋਣ

Options :

485584145597. 1

485584145598. 2

485584145599. 3

485584145600. 4

Question Number : 16 Question Id : 48558436401 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Australian marsupials show the phenomena of:

1. Convergent evolution
2. Adaptive radiation
3. Isolation
4. Saltation

Options :

- 485584145601. 1
- 485584145602. 2
- 485584145603. 3
- 485584145604. 4

Question Number : 16 Question Id : 48558436401 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਆਸਟਰੇਲੀਅਨ ਮਾਰਸੂਪੀਅਲਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤਾਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

1. ਕਨਵਰਜੈਂਟ ਵਿਕਾਸ
2. ਅਨੁਕੂਲੀ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ
3. ਆਈਸੋਲੇਸ਼ਨ
4. ਸੈਲਟੇਸ਼ਨ / ਵਲਗਟ

Options :

- 485584145601. 1
- 485584145602. 2
- 485584145603. 3
- 485584145604. 4

Question Number : 17 Question Id : 48558436402 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Identify the examples of evolution caused due to anthropogenic actions:

- A. *Bacillus thuringiensis* and Lepidopterans
- B. Industrial melanism in moths
- C. Resistant microbes against antibiotics
- D. Pesticides and insects

Choose the correct answer from the options given below:

- 1. A, B and C only
- 2. A, B and D only
- 3. B, C and D only
- 4. A, C and D Only

Options :

- 485584145605. 1
- 485584145606. 2
- 485584145607. 3
- 485584145608. 4

Question Number : 17 Question Id : 48558436402 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਮਾਨਵਜਨਿਕ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਘਟਿਤ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰੋ:

- A. ਬੈਸੀਲਸ ਥਰਿੰਜਾਇਨਸਿਸ ਅਤੇ ਲੈਪੀਡੋਪਟੇਰਨਜ਼
- B. ਪਤੰਗਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਦਯੋਗੀ ਮੇਲੈਨਿਜ਼ਮ
- C. ਐਂਟੀਬਾਇਓਟਿਕਸ ਦਾ ਰੋਧਕ ਮਾਈਕਰੋਬਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਵਿਰੋਧ
- D. ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਅਤੇ ਕੀੜੇ - ਮਕੌੜੇ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

- 1. A, B, C
- 2. A, B, D
- 3. B, C, D
- 4. A, C, D

Options :

- 485584145605. 1
- 485584145606. 2
- 485584145607. 3
- 485584145608. 4

Question Number : 18 Question Id : 48558436403 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

The presence of which disease is confirmed by Widal Test?

1. Malaria
2. Pneumonia
3. Typhoid
4. AIDS

Options :

- 485584145609. 1
- 485584145610. 2
- 485584145611. 3
- 485584145612. 4

Question Number : 18 Question Id : 48558436403 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਵਿਡਾਲ ਜਾਂਚ ਰਾਹੀਂ ਕਿਸ ਦੇ ਹੋਂਦ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

1. ਮਲੇਰੀਆ
2. ਨਿਮੋਨੀਆ
3. ਟਾਈਫਾਈਡ
4. AIDS

Options :

- 485584145609. 1
- 485584145610. 2
- 485584145611. 3
- 485584145612. 4

Question Number : 19 Question Id : 48558436404 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Arrange the stages of HIV infection in humans sequentially.

- A. Introduction of viral DNA in the cell
- B. Production of multiple viruses
- C. Infection of human cell by virus
- D. Incorporation of viral DNA into host genome

Choose the correct answer from the options given below:

- 1. A, B, D, C
- 2. C, A, D, B
- 3. D, A, B, C
- 4. B, A, D, C

Options :

- 485584145613. 1
- 485584145614. 2
- 485584145615. 3
- 485584145616. 4

Question Number : 19 Question Id : 48558436404 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਮਨੁੱਖਾਂ ਅੰਦਰ HIV ਲਾਗ ਦੇ ਪੜਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮ ਬੱਧ ਕਰੋ:-

- A. ਵਾਇਰਲ ਡੀ. ਐਨ. ਏ ਦੀ ਸੈਲ ਵਿੱਚ ਆਦਮ
- B. ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਾਇਰਸ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ
- C. ਮਨੁੱਖੀ ਸੈਲ ਵਿੱਚ ਵਾਇਰਸ ਦੀ ਲਾਗ
- D. ਹੋਸਟ ਜੀਨੋਮ ਵਿੱਚ ਵਾਇਰਲ ਡੀ. ਐਨ. ਏ. ਦਾ ਸਮਾਵੇਸ਼

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਚਿੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

- 1. A, B, D, C
- 2. C, A, D, B
- 3. D, A, B, C
- 4. B, A, D, C

Options :

- 485584145613. 1
- 485584145614. 2
- 485584145615. 3
- 485584145616. 4

Question Number : 20 Question Id : 48558436405 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Match List I with List II

LIST I Causal organism		LIST II Disease	
A.	<i>Wuchereria bancrofti</i>	I.	Ringworm
B.	<i>Microsporium</i>	II.	Elephantiasis
C.	<i>Entamoeba histolytica</i>	III.	Malaria
D.	<i>Plasmodium vivax</i>	IV.	Amoebiasis

Choose the correct answer from the options given below:

1. A-II, B-I, C-IV, D-III
2. A-I, B-II, C-III, D-IV
3. A-IV, B-III, C-II, D-I
4. A-I, B-II, C-IV, D-III

Options :

- 485584145617. 1
- 485584145618. 2
- 485584145619. 3
- 485584145620. 4

Question Number : 20 Question Id : 48558436405 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਸੂਚੀ I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ

ਸੂਚੀ I ਕਾਰਕ ਜੀਵ		ਸੂਚੀ II ਰੋਗ	
A.	ਵੁਚਰੇਰੀਆ ਬਨਕੂਟੀ	I.	ਦਾਦ
B.	ਮਾਈਕਰੋਸਪੋਰਸ	II.	ਐਲੀਫੈਂਟਾਈਸਿਸ
C.	ਐਨਾਮਿਬਾ ਹਿਸਟਾਲਿਟਿਕ	III.	ਮਲੇਰੀਆ
D.	ਪਲਾਜ਼ਮੋਡੀਅਮ ਵਾਇਦੇਕਸ	IV.	ਐਮੀਬਿਸਿਸ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਜੁੜਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

1. A-II, B-I, C-IV, D-III
2. A-I, B-II, C-III, D-IV
3. A-IV, B-III, C-II, D-I
4. A-I, B-II, C-IV, D-III

Options :

485584145617. 1
485584145618. 2
485584145619. 3
485584145620. 4

Question Number : 21 Question Id : 48558436406 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Homozygosity is achieved through :

1. Recombinant DNA technology
2. Vaccination
3. Inbreeding
4. Hybridoma technology

Options :

485584145621. 1
485584145622. 2
485584145623. 3
485584145624. 4

Question Number : 21 Question Id : 48558436406 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
-----	-------

ਹੇਮੋਜ਼ਾਈਗੋਸਿਟੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:-

1. ਪੁਨਰ ਸੰਯੋਜਕ ਡੀ. ਐਨ. ਏ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੁਆਰਾ
2. ਟੀਕਾਕਰਣ ਦੁਆਰਾ
3. ਪ੍ਰਜਨਨ ਦੁਆਰਾ
4. ਹਾਈਬ੍ਰੀਡਿੰਗ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੁਆਰਾ

Options :

485584145621. 1
485584145622. 2
485584145623. 3
485584145624. 4

Question Number : 22 Question Id : 48558436407 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Arrange the steps involved in breeding a crop for a new genetic variety in sequence.

- A. Selection and testing of superior recombinants
- B. Evaluation and selection of parents
- C. Collection of variability
- D. Testing release and commercialisation of new cultivars
- E. Cross hybridisation among selected parents

Choose the correct answer from the options given below:

1. A → C → B → E → D
2. B → D → A → C → E
3. C → B → E → A → D
4. D → B → A → E → C

Options :

485584145625. 1
485584145626. 2
485584145627. 3
485584145628. 4

Question Number : 22 Question Id : 48558436407 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value

ਨਵੀਂ ਜਿਨਸੀ ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਦੀ ਫਸਲ ਦੀ ਪੈਦਾਵਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਪੜਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਬੱਧ ਕਰੋ:-

- ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਪੁਨਰ-ਸੰਯੋਜਕ ਦੀ ਚੋਣ ਅਤੇ ਜਾਂਚ
- ਪਿੱਤਰਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਚੋਣ
- ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ
- ਰਿਲੀਜ਼ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਖੇਤੀ ਦਾ ਵਪਾਰੀਕਰਨ
- ਚੋਣਵੇਂ ਪਿੱਤਰਾਂ ਦੁਆਲੇ ਕਰਾਸ ਹਾਈਬ੍ਰਿਡਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਚੁੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

- A → C → B → E → D
- B → D → A → C → E
- C → B → E → A → D
- D → B → A → E → C

Options :

485584145625. 1
485584145626. 2
485584145627. 3
485584145628. 4

Question Number : 23 Question Id : 48558436408 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Match List I with List II

LIST I		LIST II	
A.	<i>Apis indica</i>	I.	Dairying
B.	<i>Catla</i>	II.	Poultry
C.	<i>Leghorn</i>	III.	Fisheries
D.	<i>Jersey</i>	IV.	Bee-keeping

Choose the correct answer from the options given below:

- A-I, B-II, C-III, D-IV
- A-II, B-I, C-III, D-IV
- A-IV, B-III, C-II, D-I
- A-III, B-IV, C-I, D-II

Options :

485584145629. 1
485584145630. 2

485584145631. 3

485584145632. 4

Question Number : 23 Question Id : 48558436408 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਸੂਚੀ I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਠ ਕਰੋ

ਸੂਚੀ I		ਸੂਚੀ II	
A.	ਏਪੀਜ਼ ਇੰਡੀਕਾ	I.	ਛੋਅਰੀ
B.	ਕਾਟਲਾ	II.	ਖੇਲਟਰੀ
C.	ਲਿਗਹਰਨ	III.	ਫਿਸਰੀਜ਼
D.	ਮਰਜੀ	IV.	ਬੀ-ਕੀਪਿੰਗ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਜੁੜਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

1. A-I, B-II, C-III, D-IV

2. A-II, B-I, C-III, D-IV

3. A-IV, B-III, C-II, D-I

4. A-III, B-IV, C-I, D-II

Options :

485584145629. 1

485584145630. 2

485584145631. 3

485584145632. 4

Question Number : 24 Question Id : 48558436409 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Which of the following microbe serves as an important biofertiliser in paddy field?

1. Cyanobacteria

2. *Rhizobium*

3. Mycorrhiza

4. *Bacillus thuringiensis*

Options :

485584145633. 1

485584145634. 2

485584145635. 3

485584145636. 4

Question Number : 24 Question Id : 48558436409 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਝੋਨੇ ਦੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜਾ ਰੋਗਾਣੂ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜੀਵਿਕ ਖਾਦ ਵਜੋਂ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

1. ਸਾਇਨੋਬੈਕਟੇਰੀਆਂ
2. ਰਾਈਜੋਬੀਅਮ
3. ਮਾਈਕੋਰਿਜ਼ਾ
4. ਬੈਸੀਲਸ ਥਰਿੰਗਾਇਨਸਿਸ

Options :

485584145633. 1

485584145634. 2

485584145635. 3

485584145636. 4

Question Number : 25 Question Id : 48558436410 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Identify the correct statements with respect to microbes.

- A. "Toddy" the traditional drink obtained by fermenting sap of Palm tree.
- B. Swiss cheese's large holes are due to activity of *Saccharomyces cerevisiae*.
- C. "Penicillin" was discovered by Alexander Fleming.
- D. The Cyclosporin A, is produced by *Trichoderma polysporum*.

Choose the the correct answer from the options given below:

1. A, B and D only
2. A and B only
3. A, C, and D only
4. C and D only

Options :

485584145637. 1

485584145638. 2

485584145639. 3

485584145640. 4

Question Number : 25 Question Id : 48558436410 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਰੋਗਾਨੁਆਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਕਥਨਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

- A. ਪਾਸ ਕੁੱਖ ਦੇ ਉਬਲਦੇ ਰਸ ਦੁਆਰਾ ਬਣੀ ਪਰੰਪਰਕ ਫ਼ਿੱਕ " ਟੋਡੀ " ਹੈ।
- B. ਸਚਾਰੋਮਾਈਸਿਸ ਸਿਰਵਾਈਸੇ ਦੀ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਕਾਰਣ ਸਵਿਸ ਚੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਛੇਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
- C. ਸਿਕੰਦਰ ਫਲੈਮਿੰਗ ਦੁਆਰਾ ਪੈਨਿਸਿਲਿਨ ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਗਈ।
- D. ਟ੍ਰਾਈਕੋਡਰਮਾ ਪੈਲੀਸਪੋਰਸ ਦੁਆਰਾ ਸਾਈਕਲੋਸਪੋਰਿਨ ਏ ਦੀ ਪੈਦਾਵਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

- 1. ਸਿਰਫ਼ A, B ਅਤੇ D
- 2. ਸਿਰਫ਼ A, B
- 3. ਸਿਰਫ਼ A, C, ਅਤੇ D
- 4. ਸਿਰਫ਼ C ਅਤੇ D

Options :

- 485584145637. 1
- 485584145638. 2
- 485584145639. 3
- 485584145640. 4

Question Number : 26 Question Id : 48558436411 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Match List I with List II

LIST I Organism		LIST II Product	
A.	<i>Streptococcus</i>	I.	Citric acid
B.	<i>Aspergillus niger</i>	II.	Streptokinase
C.	<i>Monascus purpureus</i>	III.	Ethanol
D.	<i>Saccharomyces cerevisiae</i>	IV.	Statin

Choose the correct answer from the options given below:

1. A-II, B-I, C-IV, D-III
2. A-I, B-II, C-III, D-IV
3. A-II, B-I, C-III, D-IV
4. A-III, B-IV, C-I, D-II

Options :

485584145641. 1
485584145642. 2
485584145643. 3
485584145644. 4

Question Number : 26 Question Id : 48558436411 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਸੂਚੀ I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ

ਸੂਚੀ I ਜੀਵ		ਸੂਚੀ II ਉਪਜ	
A.	ਸਟ੍ਰੈਪਟੋਕੋਕਸ	I.	ਸਿਟ੍ਰਿਕ ਐਸਿਡ
B.	ਐਸਪੇਰਜਿਲਸ ਨੀਗਰ	II.	ਸਟ੍ਰੈਪਟੋਕੀਨੇਸ
C.	ਮੋਨਾਸਕਸ ਪੁਰਪੁਰਸ	III.	ਈਥੈਨੋਲ
D.	ਸਾਕਾਰੋਮਾਈਸਿਸ ਸਿਰਵਾਈਸ	IV.	ਸਟੈਟਿਨ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਜੁੜਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

1. A-II, B-I, C-IV, D-III
2. A-I, B-II, C-III, D-IV
3. A-II, B-I, C-III, D-IV
4. A-III, B-IV, C-I, D-II

Options :

485584145641. 1
485584145642. 2

485584145643. 3

485584145644. 4

Question Number : 27 Question Id : 48558436412 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Which of the following is not a part of downstream processing?

1. Separation
2. Purification
3. Quality control
4. Biosynthesis

Options :

485584145645. 1

485584145646. 2

485584145647. 3

485584145648. 4

Question Number : 27 Question Id : 48558436412 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਵਹਾਓ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਭਾਗ ਨਹੀਂ ਹੈ :-

1. ਵਿਭਾਜਨ
2. ਸੁੱਧੀਕਰਨ
3. ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ
4. ਜੈਵਿਕ ਸਮਨਵੇ

Options :

485584145645. 1

485584145646. 2

485584145647. 3

485584145648. 4

Question Number : 28 Question Id : 48558436413 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Which was the first restriction endonuclease discovered?

1. *EcoRI*
2. *BamHI*
3. *HindII*
4. *PstI*

Options :

485584145649. 1
485584145650. 2
485584145651. 3
485584145652. 4

Question Number : 28 Question Id : 48558436413 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਖੋਜੀ ਗਈ ਪਹਿਲੀ ਪਾਬੰਦੀ ਐਂਡੋਨਿਊਕਲੀਜ਼ ਸੀ?

1. *EcoRI*
2. *BamHI*
3. *HindII*
4. *PstI*

Options :

485584145649. 1
485584145650. 2
485584145651. 3
485584145652. 4

Question Number : 29 Question Id : 48558436414 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

The correct sequence of steps to obtain gene of interest from pool of DNA is:

- A. Cutting of DNA using restriction endonuclease.
- B. Viewing the ethidium bromide stained gel under UV light.
- C. Loading of DNA in wells.
- D. Cutting and extraction of DNA piece from gel.
- E. Separation of DNA fragments according to their molecular size.

Choose the correct answer from the options given below:

- 1. A, C, E, B, D
- 2. A, D, C, B, E
- 3. E, D, B, C, A
- 4. D, E, C, A, B

Options :

- 485584145653. 1
- 485584145654. 2
- 485584145655. 3
- 485584145656. 4

Question Number : 29 Question Id : 48558436414 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਡੀ. ਐਨ. ਏ ਦੇ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਹਵੰਦ ਜੀਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਸਹੀ ਪੜਾਵਾਂ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਹੈ:-

- A. ਪਾਬੰਦੀ ਐਡੋਨਿਊਕਲੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਡੀ. ਐਨ. ਏ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ
- B. ਯੂਵੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਹੇਠਾਂ ਐਥੀਡੀਅਮ ਬ੍ਰੋਮਾਈਡ ਜੇਲ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ
- C. ਡੀ. ਐਨ. ਏ ਨੂੰ ਖੂਹ ਵਿੱਚ ਭਰਨਾ
- D. ਜੇਲ ਵਿੱਚੋਂ ਡੀ. ਐਨ. ਏ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਨੂੰ ਕੱਟ ਕੇ ਕੱਢਣਾ
- E. ਅਣੂ ਆਕਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਡੀ. ਐਨ. ਏ ਟੁਕੜਿਆਂ ਦਾ ਵਿਭਾਜਨ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

- 1. A, C, E, B, D
- 2. A, D, C, B, E
- 3. E, D, B, C, A
- 4. D, E, C, A, B

Options :

- 485584145653. 1
- 485584145654. 2
- 485584145655. 3

485584145656.4

Question Number : 30 Question Id : 48558436415 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Over 95% of all existing transgenic animals are:

1. Mice
2. Goat
3. Rabbit
4. Pig

Options :

485584145657. 1
485584145658. 2
485584145659. 3
485584145660. 4

Question Number : 30 Question Id : 48558436415 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

95% ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਾਰੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪਰਾਜਿਨੀ ਜਾਨਵਰ ਹਨ:-

1. ਚੂਹੇ
2. ਬੱਕਰੀ
3. ਖਰਗੋਸ਼
4. ਸੂਰ

Options :

485584145657. 1
485584145658. 2
485584145659. 3
485584145660. 4

Question Number : 31 Question Id : 48558436416 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
-----	-------

A novel strategy to prevent infestation of roots of tobacco plant with the nematode *Meloidogyne incognita* is :

1. DNA interference
2. DNA-RNA interference
3. RNA interference
4. RNA-Protein interference

Options :

485584145661. 1
485584145662. 2
485584145663. 3
485584145664. 4

Question Number : 31 Question Id : 48558436416 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਨੇਮਾਟੋਡ ਮੇਲੋਇਡਜਿਨ ਇਨਕੋਗਨੀਸ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਤੰਬਾਕੂ ਦੇ ਪੌਦੇ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਕ੍ਰਮਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਰਣਨੀਤੀ ਹੈ:-

1. ਡੀ. ਐਨ. ਏ ਦਖਲ
2. ਡੀ. ਐਨ. ਏ - ਆਰ. ਐਨ. ਏ ਦਖਲ
3. ਆਰ. ਐਨ. ਏ ਦਖਲ
4. ਆਰ. ਐਨ. ਏ- ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਦਖਲ

Options :

485584145661. 1
485584145662. 2
485584145663. 3
485584145664. 4

Question Number : 32 Question Id : 48558436417 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Match List I with List II

LIST I		LIST II	
A.	<i>Bacillus thuringiensis</i>	I.	Synthetic Human Insulin
B.	<i>Agrobacterium</i>	II.	ADA gene therapy
C.	<i>E. Coli</i>	III.	Cry gene
D.	Retroviral Vector	IV.	Vector carrying nematode-specific genes

Choose the correct answer from the options given below:

1. A-III, B-IV, C-I, D-II
2. A-II, B-I, C-III, D-IV
3. A-I, B-III, C-IV, D-II
4. A-IV, B-II, C-I, D-III

Options :

485584145665. 1
 485584145666. 2
 485584145667. 3
 485584145668. 4

Question Number : 32 Question Id : 48558436417 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਸੂਚੀ I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ

ਸੂਚੀ I		ਸੂਚੀ II	
A.	ਬੈਸੀਲਸ ਥਰਿੰਗੀਇਨਸਿਸ	I.	ਸਿੰਥੈਟਿਕ ਮਨੁੱਖੀ ਇਨਸੁਲਿਨ
B.	ਐਗਰੋਬੈਕਟੇਰੀਅਮ	II.	ਏ. ਟੀ. ਏ ਜੀਨ ਚਿਕਿਤਸਾ
C.	ਈ. ਕੋਲੀ	III.	ਕਰਾਏ ਜੀਨ
D.	ਰੀਟਰੋਵਾਇਰਲ ਵੈਕਟਰ	IV.	ਨਿਮਾਟੋਡ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੀਨ ਚੋਟ ਵਾਲਾ ਵੈਕਟਰ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਜੁੜਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

1. A-III, B-IV, C-I, D-II
2. A-II, B-I, C-III, D-IV
3. A-I, B-III, C-IV, D-II
4. A-IV, B-II, C-I, D-III

Options :

485584145665. 1

485584145666. 2
485584145667. 3
485584145668. 4

Question Number : 33 Question Id : 48558436418 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Identify the commensalism from the following associations:

1. Fungi and roots of higher plants.
2. Cuckoo and crow during breeding season
3. Fig species and wasp
4. Sea anemone and clown fish

Options :

485584145669. 1
485584145670. 2
485584145671. 3
485584145672. 4

Question Number : 33 Question Id : 48558436418 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਸੰਗਠਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਰਜੀਵਤਾ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰੋ:-

1. ਉੱਲੀ ਅਤੇ ਉੱਚੇ ਪੌਦਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ
2. ਪ੍ਰਜਨਣ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਕੋਟਿਲ ਅਤੇ ਕਾਂ
3. ਅੰਜੀਰ ਦੀ ਜਾਤੀ ਅਤੇ ਭੁੰਡ
4. ਸਮੁੰਦਰੀ ਐਲੀਮੇਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਮੱਛੀ

Options :

485584145669. 1
485584145670. 2
485584145671. 3
485584145672. 4

Question Number : 34 Question Id : 48558436419 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Select the organisms that can tolerate wide range of temperatures:

1. Eurythermals
2. Stenothermals
3. Conformers
4. Osmoregulators

Options :

485584145673. 1
 485584145674. 2
 485584145675. 3
 485584145676. 4

Question Number : 34 Question Id : 48558436419 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਅਜਿਹੇ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ ਜੋ ਕਿ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ:-

1. ਯੂਰੀਥਰਮਲਜ਼
2. ਸਟੈਨੋਥਰਮਲਜ਼
3. ਕਨਫਰਮਰਜ਼
4. ਓਸਮੋਰੈਗੂਲੇਟਰਜ਼

Options :

485584145673. 1
 485584145674. 2
 485584145675. 3
 485584145676. 4

Question Number : 35 Question Id : 48558436420 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

The rate of decomposition is controlled by:

1. Chemical composition of detritus only
2. Climatic factors only
3. Both chemical composition of detritus and climatic factors
4. Atmospheric pressure

Options :

485584145677. 1
485584145678. 2
485584145679. 3
485584145680. 4

Question Number : 35 Question Id : 48558436420 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਸੜਨ ਦੇ ਦਰ ਦਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

1. ਕੇਵਲ ਡੈਟਰਿਟਸ ਦੀ ਰਸਾਇਣਕ ਸਿਰਜਨਾ ਰਾਹੀਂ
2. ਕੇਵਲ ਜਲਵਾਯੂ ਕਾਰਕਾਂ ਰਾਹੀਂ
3. ਡੈਟਰਿਟਸ ਅਤੇ ਜਲਵਾਯੂ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਰਸਾਇਣਕ ਸਿਰਜਨਾ ਰਾਹੀਂ
4. ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਦੇ ਦਬਾਅ ਰਾਹੀਂ

Options :

485584145677. 1
485584145678. 2
485584145679. 3
485584145680. 4

Question Number : 36 Question Id : 48558436421 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

The Net Primary Productivity (NPP) is :

1. Gross Primary Productivity – Respiration losses
2. Gross Primary Productivity + Respiration losses
3. Gross Primary Productivity × Respiration losses
4. Respiration losses – Gross Primary Productivity

Options :

485584145681. 1
485584145682. 2
485584145683. 3
485584145684. 4

Question Number : 36 Question Id : 48558436421 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਨੈੱਟ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਪੈਦਾਵਰ (NPP) ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ:

1. ਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਪੈਦਾਵਰ – ਰੈਸਪਿਰੇਸ਼ਨ
2. ਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਪੈਦਾਵਰ + ਰੈਸਪਿਰੇਸ਼ਨ
3. ਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਪੈਦਾਵਰ × ਰੈਸਪਿਰੇਸ਼ਨ
4. ਰੈਸਪਿਰੇਸ਼ਨ– ਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਪੈਦਾਵਰ

Options :

485584145681. 1
485584145682. 2
485584145683. 3
485584145684. 4

Question Number : 37 Question Id : 48558436422 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Which of the following country has the highest biodiversity?

1. Brazil
2. Zimbabwe
3. Russia
4. India

Options :

485584145685. 1
485584145686. 2
485584145687. 3
485584145688. 4

Question Number : 37 Question Id : 48558436422 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚਤਮ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?

1. ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ
2. ਜਿਮਬਾਬਵੇ
3. ਰੂਸ
4. ਭਾਰਤ

Options :

485584145685. 1
485584145686. 2
485584145687. 3
485584145688. 4

Question Number : 38 Question Id : 48558436423 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Which of the following species has become extinct due to over exploitation by humans?

1. *Clarias gariepinus*
2. Stellers's sea cow
3. *Lantana*
4. *Parthenium*

Options :

485584145689. 1
485584145690. 2
485584145691. 3
485584145692. 4

Question Number : 38 Question Id : 48558436423 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਜ਼ਰੂਰਤ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਨੁੱਖੀ ਖਪਤਕਾਰੀ ਕਾਰਨ ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ:-

1. ਕਲੇਰੀਅਸ ਗੈਰੀ ਪਾਈਨਸ
2. ਸਟੈਲਰ ਦੀ ਸਮੁੰਦਰੀ ਗਾਂ
3. ਲੈਨਟਾਨਾ
4. ਪਾਰਥੇਨੀਅਮ

Options :

485584145689. 1
485584145690. 2
485584145691. 3
485584145692. 4

Question Number : 39 Question Id : 48558436424 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Salts are drawn to the surface of the soil by:

1. Over cultivation
2. Deforestation
3. Water logging
4. Unrestricted grazing

Options :

485584145693. 1
485584145694. 2
485584145695. 3
485584145696. 4

Question Number : 39 Question Id : 48558436424 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਨਮਕ ਦਾ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਸਤਹ ਤੱਕ ਪੁੱਜਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ:-

1. ਜ਼ਰੂਰਤ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖੇਤੀ
2. ਦਰਖਤਾਂ ਵਿਚਲੀ ਕਟੌਤੀ
3. ਪਾਣੀ ਦਾ ਜਮਾਓ
4. ਬੇਰੋਕ ਚਰਨਾ

Options :

485584145693. 1
485584145694. 2
485584145695. 3
485584145696. 4

Question Number : 40 Question Id : 48558436425 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

World's most problematic aquatic weed is:

1. Free floating algae
2. *Vallisneria*
3. *Eichhornia crassipes*
4. *Chara*

Options :

485584145697. 1
485584145698. 2
485584145699. 3
485584145700. 4

Question Number : 40 Question Id : 48558436425 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਸਵੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਣਚਾਹੇ ਪੌਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੱਸਿਆਜਨਕ ਪੈਦਾਵਰ ਹੈ:-

1. ਆਜ਼ਾਦ ਤੈਰਦੀ ਉੱਲੀ ਦੀ
2. ਵੈਲੀਸਨੇਰੀਆਂ ਦੀ
3. ਈਕੋਰਨੀਆਂ ਕਰੇਸਾਈਪਸ ਦੀ
4. ਚਾਰਾ ਦੀ

Options :

485584145697. 1
485584145698. 2
485584145699. 3
485584145700. 4

Sub-Section Number :

2

Sub-Section Id :

4855842691

Question Shuffling Allowed :

No

Is Section Default? :

null

Question Number : 41 Question Id : 48558436426 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp1

Read the given paragraph and answer the question:

Humans have 23 pairs of chromosomes. 22 pairs are exactly same in both males and females; these are the autosomes. A pair of X-chromosome are present in the female, whereas the presence of an X and Y chromosome are determinant of the male characteristic.

A number of disorders in human beings have been found to be associated with the inheritance of changed or altered genes or chromosomes. Broadly, genetic disorder may be grouped into two categories-Mendelian disorders and Chromosomal disorders.

What is the probability of having a daughter to a couple expecting their first child?

1. Nil
2. 25%
3. 50%
4. 100%

Options :

485584145701. 1
485584145702. 2
485584145703. 3
485584145704. 4

Question Number : 41 Question Id : 48558436426 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp1

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਧੇਰੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 41 ਤੋਂ 45 ਤੱਕ ਉੱਤਰ ਦਿਓ

ਮਨੁੱਖਾਂ ਅੰਦਰ ਕ੍ਰੋਮੋਸੋਮਜ਼ ਦੇ 23 ਜੋੜੇ ਹਨ। 22 ਜੋੜੇ ਔਰਤ - ਮਰਦ ਵਿੱਚ ਹੁਬਹੂ ਸਮਾਨ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਟੋਸੋਮਜ਼ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। x - ਕ੍ਰੋਮੋਸੋਮ ਦਾ ਇੱਕ ਜੋੜਾ ਔਰਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਜਦ ਕਿ x ਅਤੇ y ਕ੍ਰੋਮੋਸੋਮ ਮਰਦ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖਾਂ ਅੰਦਰ ਬਦਲੇ ਜੀਨਜ਼ ਜਾਂ ਕ੍ਰੋਮੋਸੋਮਜ਼ ਕਾਰਣ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਰ / ਰੋਗ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਦੇਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਮੁੱਚੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜੀਨ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਨੂੰ ਵਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੈਨਡੇਲੀਅਨ ਰੋਗ ਅਤੇ ਕ੍ਰੋਮੋਸੋਮਲ ਰੋਗ ।

ਇੱਕ ਜੋੜਾ ਜੋ ਕਿ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਕੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਕੁੜੀ ਹੋਵੇਗੀ ?

1. ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ
2. 25%
3. 50%
4. 100%

Options :

485584145701. 1
485584145702. 2
485584145703. 3
485584145704. 4

Question Number : 42 Question Id : 48558436427 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Compl

Read the given paragraph and answer the question:

Humans have 23 pairs of chromosomes. 22 pairs are exactly same in both males and females; these are the autosomes. A pair of X-chromosome are present in the female, whereas the presence of an X and Y chromosome are determinant of the male characteristic.

A number of disorders in human beings have been found to be associated with the inheritance of changed or altered genes or chromosomes. Broadly, genetic disorder may be grouped into two categories-Mendelian disorders and Chromosomal disorders.

A disorder caused due to absence of one of the 'X' chromosome is -

1. Turner's Syndrome
2. Down's Syndrome
3. Klinefelter's Syndrome
4. Thalassemia

Options :

485584145705. 1
485584145706. 2
485584145707. 3
485584145708. 4

Question Number : 42 Question Id : 48558436427 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp1

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਧੰਗੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 41 ਤੋਂ 45 ਤੱਕ ਉੱਤਰ ਦਿਓ

ਮਨੁੱਖਾਂ ਅੰਦਰ ਕ੍ਰੋਮੋਸੋਮਜ਼ ਦੇ 23 ਜੋੜੇ ਹਨ। 22 ਜੋੜੇ ਔਰਤ - ਮਰਦ ਵਿੱਚ ਹੁਬਹੂ ਸਮਾਨ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਟੋਸੋਮਜ਼ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। x - ਕ੍ਰੋਮੋਸੋਮ ਦਾ ਇੱਕ ਜੋੜਾ ਔਰਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਜਦ ਕਿ x ਅਤੇ y ਕ੍ਰੋਮੋਸੋਮ ਮਰਦ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖਾਂ ਅੰਦਰ ਥਰਲੇ ਜੀਨਜ਼ ਜਾਂ ਕ੍ਰੋਮੋਸੋਮਜ਼ ਕਾਰਣ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਰ / ਰੋਗ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਦੇਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਮੁੱਚੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜੀਨ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਵਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੈਨਡਲੀਅਨ ਰੋਗ ਅਤੇ ਕ੍ਰੋਮੋਸੋਮਲ ਰੋਗ ।

ਇੱਕ ਵਿਕਾਰ ਜੋ ਕਿ ਕ੍ਰੋਮੋਸੋਮ ਦੀ ਗੈਰ ਮੌਜੂਦਗੀ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ:-

1. ਟਰਨਰਜ਼ ਸਿੰਡਰੋਮ
2. ਡਾਊਨ ਸਿੰਡਰੋਮ
3. ਕਲਾਈਨਫੈਲਟਰਜ਼ ਸਿੰਡਰੋਮ
4. ਥੈਲਾਸੀਮੀਆ

Options :

485584145705. 1
 485584145706. 2
 485584145707. 3
 485584145708. 4

Question Number : 43 Question Id : 48558436428 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp1

Read the given paragraph and answer the question:

Humans have 23 pairs of chromosomes. 22 pairs are exactly same in both males and females; these are the autosomes. A pair of X-chromosome are present in the female, whereas the presence of an X and Y chromosome are determinant of the male characteristic.

A number of disorders in human beings have been found to be associated with the inheritance of changed or altered genes or chromosomes. Broadly, genetic disorder may be grouped into two categories-Mendelian disorders and Chromosomal disorders.

A haemophilic man marries a normal woman. What is the possibility that their child have haemophilia?

1. 75%
2. 25%
3. 0%
4. 50%

Options :

485584145709. 1
485584145710. 2
485584145711. 3
485584145712. 4

Question Number : 43 Question Id : 48558436428 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp1

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਧੰਗੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 41 ਤੋਂ 45 ਤੱਕ ਉੱਤਰ ਦਿਓ

ਮਨੁੱਖਾਂ ਅੰਦਰ ਕ੍ਰੋਮੋਸੋਮਜ਼ ਦੇ 23 ਜੋੜੇ ਹਨ। 22 ਜੋੜੇ ਔਰਤ - ਮਰਦ ਵਿੱਚ ਹੁਬਹੂ ਸਮਾਨ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਟੋਸੋਮਜ਼ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। x - ਕ੍ਰੋਮੋਸੋਮ ਦਾ ਇੱਕ ਜੋੜਾ ਔਰਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਜਦ ਕਿ x ਅਤੇ y ਕ੍ਰੋਮੋਸੋਮ ਮਰਦ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖਾਂ ਅੰਦਰ ਥਰਲੇ ਜੀਨਜ਼ ਜਾਂ ਕ੍ਰੋਮੋਸੋਮਜ਼ ਕਾਰਣ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਰ / ਰੋਗ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਦੇਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਮੁੱਚੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜੀਨ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਵਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੈਨਡਲੀਅਨ ਰੋਗ ਅਤੇ ਕ੍ਰੋਮੋਸੋਮਲ ਰੋਗ ।

ਇੱਕ ਹੀਮੋਫਿਲਿਕ ਆਦਮੀ ਸਧਾਰਨ ਔਰਤ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਵੀ ਹੀਮੋਫਿਲਿਕ ਹੋਣਗੇ?

1. 75%
2. 25%
3. 0%
4. 50%

Options :

485584145709. 1
485584145710. 2
485584145711. 3
485584145712. 4

Question Number : 44 Question Id : 48558436429 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp1

Read the given paragraph and answer the question:

Humans have 23 pairs of chromosomes. 22 pairs are exactly same in both males and females; these are the autosomes. A pair of X-chromosome are present in the female, whereas the presence of an X and Y chromosome are determinant of the male characteristic.

A number of disorders in human beings have been found to be associated with the inheritance of changed or altered genes or chromosomes. Broadly, genetic disorder may be grouped into two categories-Mendelian disorders and Chromosomal disorders.

Which of the following is an example of a sex linked disease?

1. Ascariasis
2. Colour blindness
3. Thalassemia
4. Phenylketonuria

Options :

485584145713. 1
 485584145714. 2
 485584145715. 3
 485584145716. 4

Question Number : 44 Question Id : 48558436429 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp1

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਧੰਗੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 41 ਤੋਂ 45 ਤੱਕ ਉੱਤਰ ਦਿਓ

ਮਨੁੱਖਾਂ ਅੰਦਰ ਕ੍ਰੋਮੋਸੋਮਜ਼ ਦੇ 23 ਜੋੜੇ ਹਨ। 22 ਜੋੜੇ ਔਰਤ - ਮਰਦ ਵਿੱਚ ਹੁਬਹੂ ਸਮਾਨ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਟੋਸੋਮਜ਼ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। x - ਕ੍ਰੋਮੋਸੋਮ ਦਾ ਇੱਕ ਜੋੜਾ ਔਰਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਜਦ ਕਿ x ਅਤੇ y ਕ੍ਰੋਮੋਸੋਮ ਮਰਦ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖਾਂ ਅੰਦਰ ਬਦਲੇ ਜੀਨਜ਼ ਜਾਂ ਕ੍ਰੋਮੋਸੋਮਜ਼ ਕਾਰਣ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਰ / ਰੋਗ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਦੇਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਮੁੱਚੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜੀਨ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਨੂੰ ਵਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੈਨਡੇਲੀਅਨ ਰੋਗ ਅਤੇ ਕ੍ਰੋਮੋਸੋਮਲ ਰੋਗ ।

ਸੰਭੋਗ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰੋਗ ਦਾ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ:-

1. ਅਸਕਾਰੀਏਸਿਸ
2. ਰੰਗ ਦਾ ਅੰਨਾਪਣ
3. ਬੇਲਾਸੀਮੀਆ
4. ਫਨਿਲਕੀਟੋਨੂਰੀਆ

Options :

485584145713. 1
485584145714. 2
485584145715. 3
485584145716. 4

Question Number : 45 Question Id : 48558436430 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp1

Read the given paragraph and answer the question:

Humans have 23 pairs of chromosomes. 22 pairs are exactly same in both males and females; these are the autosomes. A pair of X-chromosome are present in the female, whereas the presence of an X and Y chromosome are determinant of the male characteristic.

A number of disorders in human beings have been found to be associated with the inheritance of changed or altered genes or chromosomes. Broadly, genetic disorder may be grouped into two categories-Mendelian disorders and Chromosomal disorders.

A colour blind man marries a carrier woman. Choose the possible progeny outcome.

1. All sons are born colourblind, while 50% the daughter born will be normal.
2. All children (sons and daughters) are born colour blind.
3. All daughters are normal whereas 50% of the sons born will be colour blind.
4. 50% of daughters and 50% of sons born will be colour blind.

Options :

485584145717. 1
485584145718. 2
485584145719. 3
485584145720. 4

Question Number : 45 Question Id : 48558436430 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp1

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਧੰਗੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 41 ਤੋਂ 45 ਤੱਕ ਉੱਤਰ ਦਿਓ

ਮਨੁੱਖਾਂ ਅੰਦਰ ਕ੍ਰੋਮੋਸੋਮਜ਼ ਦੇ 23 ਜੋੜੇ ਹਨ। 22 ਜੋੜੇ ਔਰਤ - ਮਰਦ ਵਿੱਚ ਹੁਬਹੂ ਸਮਾਨ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਟੋਸੋਮਜ਼ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। x - ਕ੍ਰੋਮੋਸੋਮ ਦਾ ਇੱਕ ਜੋੜਾ ਔਰਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਜਦ ਕਿ x ਅਤੇ y ਕ੍ਰੋਮੋਸੋਮ ਮਰਦ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖਾਂ ਅੰਦਰ ਬਦਲੇ ਜੀਨਜ਼ ਜਾਂ ਕ੍ਰੋਮੋਸੋਮਜ਼ ਕਾਰਣ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਰ / ਰੋਗ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਦੇਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਮੁੱਚੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜੀਨ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਨੂੰ ਵਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੈਨਡੇਲੀਅਨ ਰੋਗ ਅਤੇ ਕ੍ਰੋਮੋਸੋਮਲ ਰੋਗ ।

ਇੱਕ ਰੰਗ ਦਾ ਅੰਨ੍ਹਾ ਆਦਮੀ ਇੱਕ ਵਾਹਕ ਔਰਤ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਭਾਵਿਤ ਸੰਤਾਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :-

1. ਸਾਰੇ ਜੰਮੇ ਮੁੰਡੇ ਰੰਗ ਦੇ ਅੰਨ੍ਹੇ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਜੰਮੀ ਕੁੜੀ ਸਧਾਰਨ ਹੋਵੇਗੀ।
2. ਸਾਰੇ ਜੰਮੇ ਬੱਚੇ (ਮੁੰਡੇ/ਕੁੜੀ) ਰੰਗ ਦੇ ਅੰਨ੍ਹੇ ਹੋਣਗੇ।
3. ਸਾਰੀ ਕੁੜੀਆਂ ਸਧਾਰਨ ਜੰਮਣਗੀਆਂ ਜਦਕਿ 50% ਮੁੰਡੇ ਰੰਗ ਦੇ ਅੰਨ੍ਹੇ ਜੰਮਣਗੇ।
4. 50% ਮੁੰਡੇ ਅਤੇ 50% ਕੁੜੀਆਂ ਰੰਗ ਦੇ ਅੰਨ੍ਹੇ ਜੰਮਣਗੇ।

Options :

485584145717. 1
485584145718. 2
485584145719. 3
485584145720. 4

Sub-Section Number :

3

Sub-Section Id :

4855842692

Question Shuffling Allowed :

No

Is Section Default? :

null

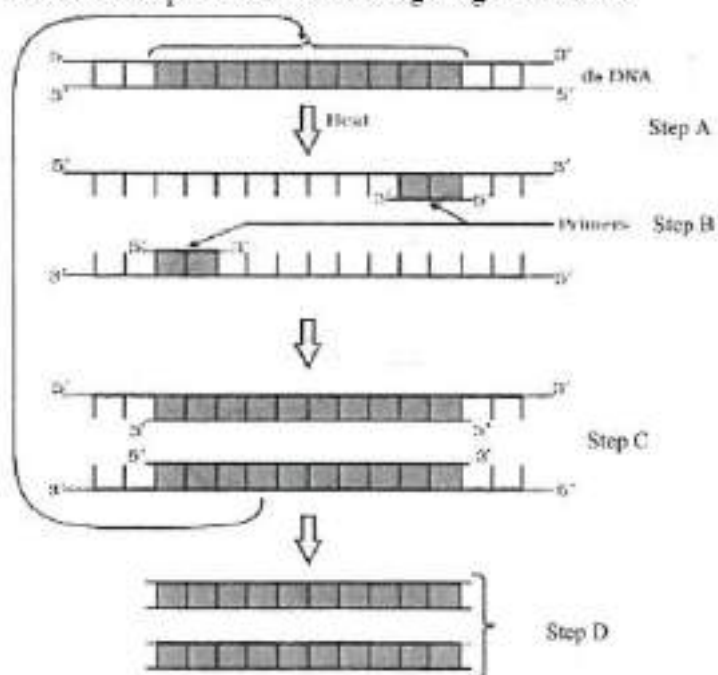
Question Number : 46 Question Id : 48558436431 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp2

Answer the questions from the figure given below:

If the reaction starts with one molecule of DNA, the number of cycles required to produce one billion amplified products is:

1. 8 cycles
2. 16 cycles
3. 30 cycles
4. 25 cycles

Options :

- 485584145721. 1
- 485584145722. 2
- 485584145723. 3
- 485584145724. 4

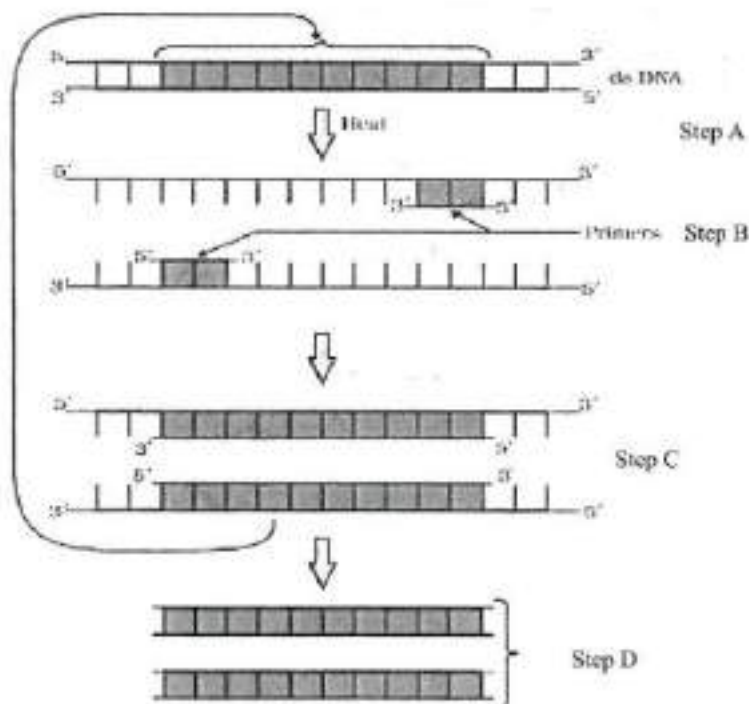
Question Number : 46 Question Id : 48558436431 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp2

ਚਿੱਤਰ ਦੇਖ ਕੇ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਚੁੱਤਰ ਦਿਓ :-

ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਡੀ. ਐਨ. ਏ ਮੌਡਿਊਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇੱਕ ਬਿਲੀਅਨ ਐਪਲੀਫਾਈਡ ਉਤਪਾਦ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਚੱਕਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹੋਵੇਗੀ :-

1. 8 ਚੱਕਰ
2. 16 ਚੱਕਰ
3. 30 ਚੱਕਰ
4. 25 ਚੱਕਰ

Options :

- 485584145721. 1
- 485584145722. 2
- 485584145723. 3
- 485584145724. 4

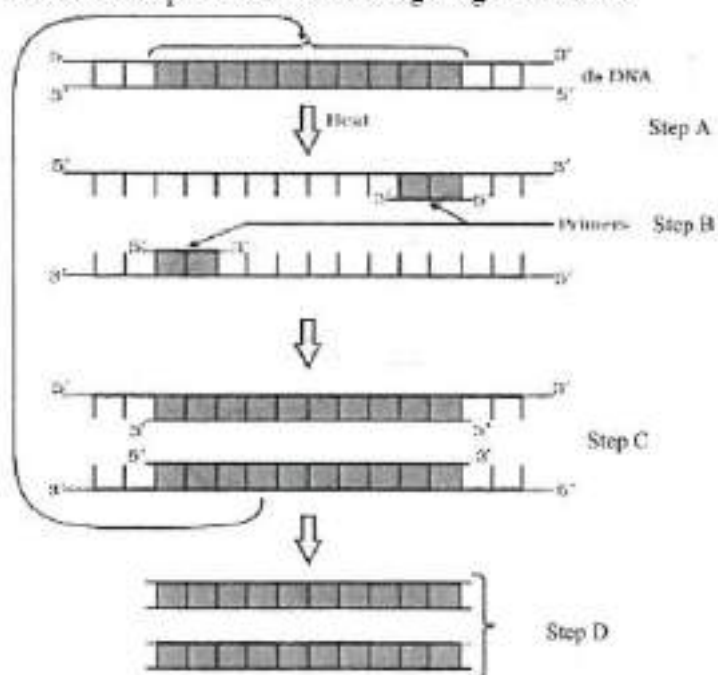
Question Number : 47 Question Id : 48558436432 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp2

Answer the questions from the figure given below:

'Taq' in Taq polymerase stands for:

1. *Thermal aqua*
2. *Thermal aquaticus*
3. *Thermas aqua*
4. *Thermus aquaticus*

Options :

485584145725. 1
 485584145726. 2
 485584145727. 3
 485584145728. 4

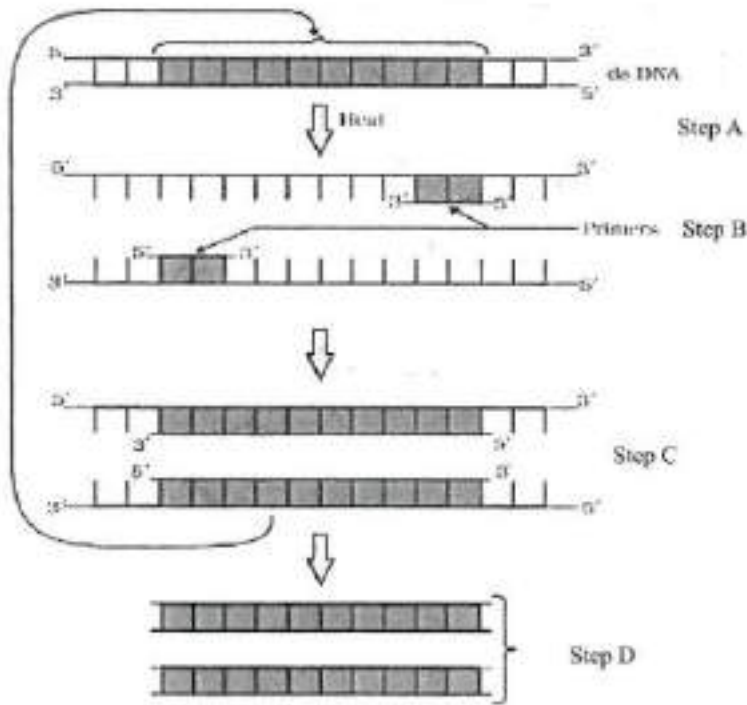
Question Number : 47 Question Id : 48558436432 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp2

ਚਿੱਤਰ ਦੇਖ ਕੇ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :-

'Taq' ਪੌਲਿਮੇਰੇਜ਼ ਵਿੱਚ Taq ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ:-

1. ਥਰਮਲ ਐਕੁਆ
2. ਥਰਮਲ ਐਕੁਆਟਿਕਸ
3. ਥਰਮਲ ਐਕੁਆ
4. ਥਰਮਲ ਐਕੁਆਟਿਕਸ

Options :

485584145725. 1
485584145726. 2
485584145727. 3
485584145728. 4

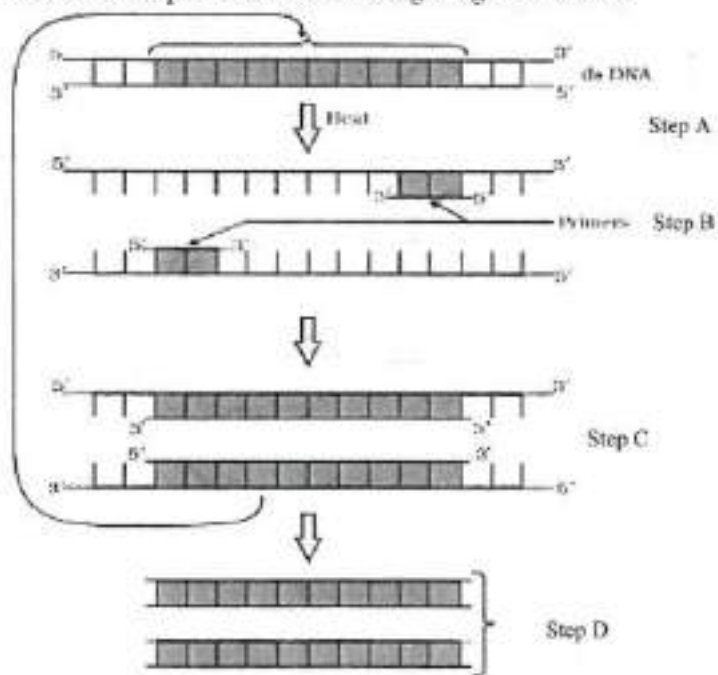
Question Number : 48 Question Id : 48558436433 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp2

Answer the questions from the figure given below:

Taq polymerase is the preferred DNA polymerase in PCR because :

1. It is obtained from a fast breeding bacteria.
2. It can bind with the primers efficiently.
3. It remains active during high temperature.
4. It has high turnover rate.

Options :

- 485584145729. 1
- 485584145730. 2
- 485584145731. 3
- 485584145732. 4

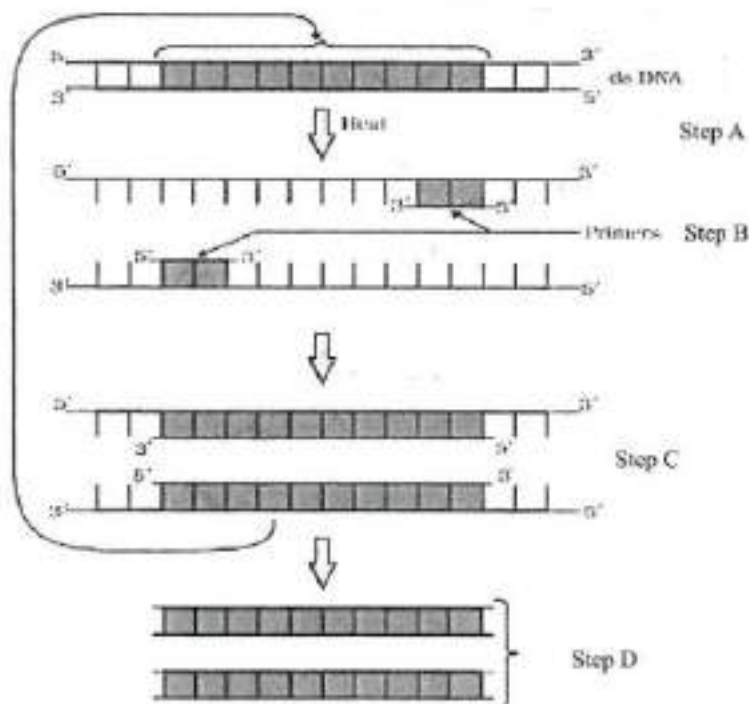
Question Number : 48 Question Id : 48558436433 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp2

ਚਿੱਤਰ ਦੇਖ ਕੇ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :-

Taq ਪੌਲੀਮੇਰੇਜ਼ ਦੀ ਡੀ. ਐਨ. ਏ (DNA) ਪੌਲੀਮੇਰੇਜ਼ ਨਾਲ ਤਰਜੀਹ ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ (PCR) ਹੋ ਕੀਉਂਕਿ:

1. ਇਸਦੀ ਤੇਜ਼ਗਤ ਪੇਦਾਵਰ ਵਾਲੇ ਬੈਕਟੇਰੀਆ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
2. ਇਹ ਪ੍ਰਾਇਮਰਾਂ ਨਾਲ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਬੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
3. ਇਹ ਵਧੇਰੇ ਤਾਪਮਾਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।
4. ਇਸ ਦਾ ਟਰਨਓਵਰ ਦਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ।

Options :

- 485584145729. 1
- 485584145730. 2
- 485584145731. 3
- 485584145732. 4

Question Number : 49 Question Id : 48558436434 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

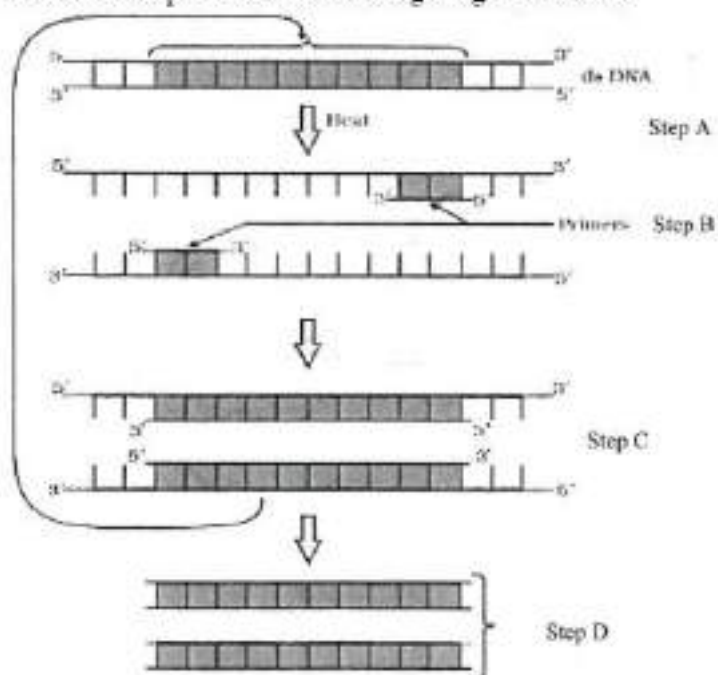
Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp2

Answer the questions from the figure given below:

The step 'D' in the figure depicts:

1. Region where the restriction enzyme cuts.
2. An important gene of interest
3. Primer joining region
4. Only amplified product

Options :

- 485584145733. 1
- 485584145734. 2
- 485584145735. 3
- 485584145736. 4

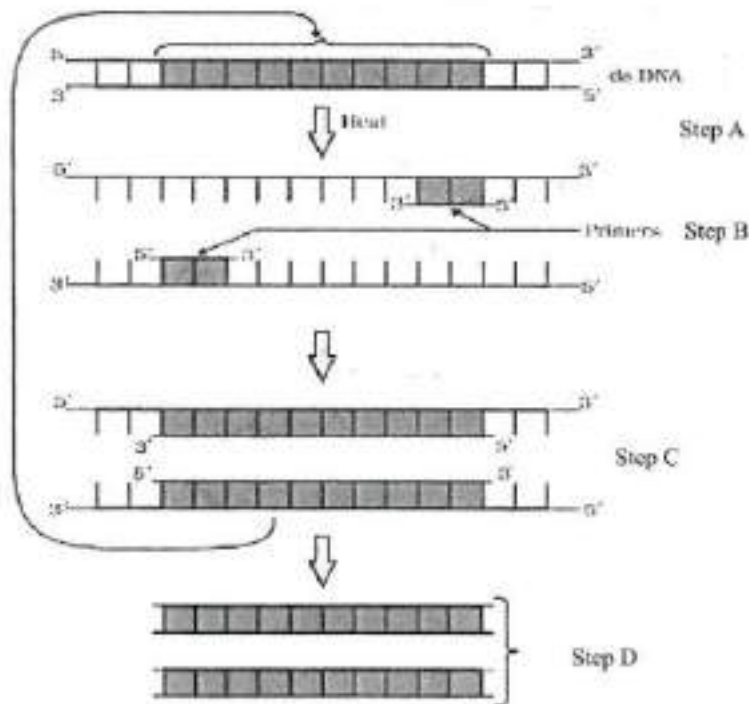
Question Number : 49 Question Id : 48558436434 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp2

ਚਿੱਤਰ ਦੇਖ ਕੇ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਚਿੱਤਰ ਦਿਓ :-

ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਪੜਾਅ D ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ:-

1. ਖੇਤਰ ਜਿਥੇ ਪਾਥੀਦ ਇਜਾਈਸ ਕੋਟਿਆ ਗਿਆ
2. ਚਾਹਵੰਦ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜੀਨ
3. ਪ੍ਰਾਇਮਰ ਦੇ ਜੁੜਨ ਵਾਲਾ ਖੇਤਰ
4. ਕੇਵਲ ਐਪਲੀਫਾਈਡ ਉਤਪਾਦ

Options :

- 485584145733. 1
- 485584145734. 2
- 485584145735. 3
- 485584145736. 4

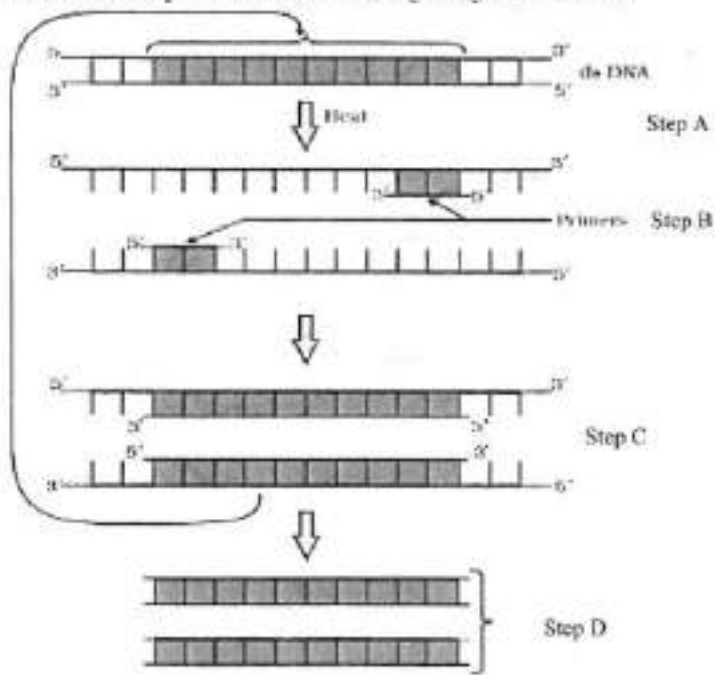
Question Number : 50 Question Id : 48558436435 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp2

Answer the questions from the figure given below:

The step 'B' in the figure is called as:

1. Termination
2. Extension
3. Annealing
4. Reannealing

Options :

- 485584145737. 1
- 485584145738. 2
- 485584145739. 3
- 485584145740. 4

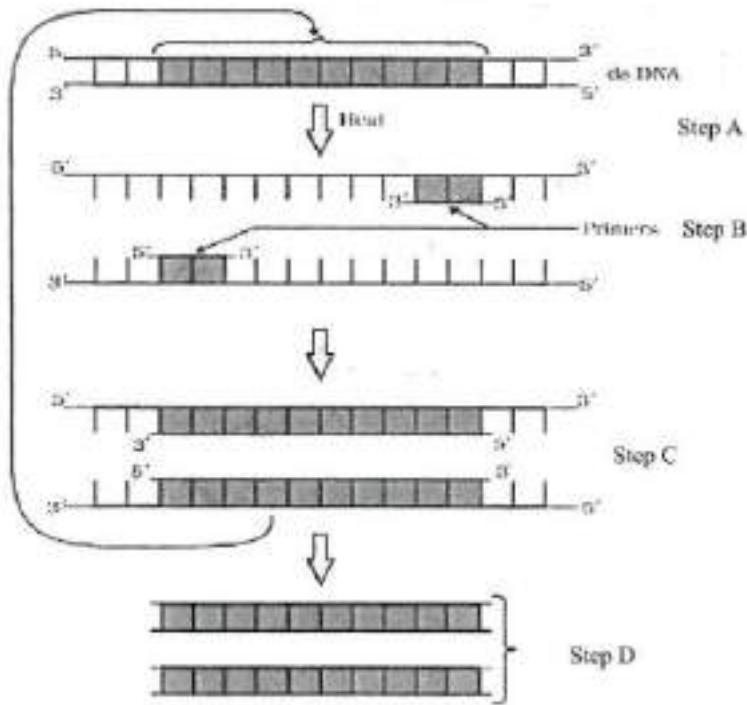
Question Number : 50 Question Id : 48558436435 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp2

ਚਿੱਤਰ ਦੇਖ ਕੇ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਚਿੱਤਰ ਦਿਓ :-

ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਪੜਾਅ B ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ:-

1. ਸਮਾਪਨ
2. ਵਿਸਤਾਰ
3. ਐਨੀਲਿੰਗ
4. ਰਿ-ਐਨੀਲਿੰਗ

Options :

485584145737. 1
 485584145738. 2
 485584145739. 3
 485584145740. 4

Business Studies

Group Number :	3
Group Id :	485584823
Group Maximum Duration :	45
Group Minimum Duration :	45
Show Attended Group? :	No
Edit Attended Group? :	No
Break time :	0
Group Marks :	200

Is this Group for Examiner? : No
Examiner permission : Cant View
Show Progress Bar? : No

Business Studies

Section Id : 485584947
Section Number : 1
Section type : Online
Mandatory or Optional : Mandatory
Number of Questions : 50
Number of Questions to be attempted : 40
Section Marks : 200
Enable Mark as Answered Mark for Review and Clear Response : Yes
Maximum Instruction Time : 0
Sub-Section Number : 1
Sub-Section Id : 4855842693
Question Shuffling Allowed : Yes
Is Section Default? : null

Question Number : 51 Question Id : 48558436436 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory :
No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0
Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Which of the following is not an importance of management ?

1. Management is group activity
2. Management creates a dynamic organization
3. Management helps in the development of society
4. Management increases efficiency

Options :

485584145741. 1
485584145742. 2
485584145743. 3
485584145744. 4

Question Number : 51 Question Id : 48558436436 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory :
No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0
Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ?

1. ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਇੱਕ ਸਮੂਹਕ ਕਿਰਿਆ ਹੈ।
2. ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਇੱਕ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਦਾ ਹੈ।
3. ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।
4. ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ।

Options :

485584145741. 1
485584145742. 2
485584145743. 3
485584145744. 4

Question Number : 52 Question Id : 48558436437 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Mc.Donalds, the fast food giant made major changes in its menu to be able to survive in Indian market. Which feature of management is reflected in above case ?

1. Management is an intangible force
2. Management is a dynamic function
3. Management is all pervasive
4. Management is multidimensional

Options :

485584145745. 1
485584145746. 2
485584145747. 3
485584145748. 4

Question Number : 52 Question Id : 48558436437 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਮੇਕਡੇਨਲਡ, ਫਾਸਟ ਫੂਡ ਜਾਇੰਟ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਬਚਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਖਾਣੇ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਬਦਲਾਅ ਕੀਤਾ।

ਉਪੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਮਾਨ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?

1. ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਇੱਕ ਅਣਛੇਗੀ ਤਾਕਤ ਹੈ।
2. ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਇੱਕ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਫੰਕਸ਼ਨ ਹੈ।
3. ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸਾਰਾ ਵਿਆਪਕ ਹੈ।
4. ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਬਹੁ-ਆਯਾਮੀ ਹੈ।

Options :

- 485584145745. 1
- 485584145746. 2
- 485584145747. 3
- 485584145748. 4

Question Number : 53 Question Id : 48558436438 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

"Planning is an Activity which enables a manager to look ahead and anticipate changes." Identify the point of Importance of Planning.

1. Planning reduces the risk of uncertainty
2. Planning facilitates decision making
3. Planning establishes standards for controlling
4. Planning provide directions

Options :

- 485584145749. 1
- 485584145750. 2
- 485584145751. 3
- 485584145752. 4

Question Number : 53 Question Id : 48558436438 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

" ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਇੱਕ ਕਿਰਿਆ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਮੈਨੇਜਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਦੇਖਣ ਅਤੇ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। "

ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਦੇ ਬਿੰਦੂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰੋ:-

1. ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਦੇ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦੀ ਹੈ।
2. ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
3. ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਲਈ ਮਿਆਰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।
4. ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।

Options :

- 485584145749. 1
- 485584145750. 2
- 485584145751. 3
- 485584145752. 4

Question Number : 54 Question Id : 48558436439 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Ravi is working as supervisor with Zinc limited. Identify the level of management at which Ravi is employed.

1. Top Management
2. Middle Management
3. Operational Management
4. Apex Management

Options :

- 485584145753. 1
- 485584145754. 2
- 485584145755. 3
- 485584145756. 4

Question Number : 54 Question Id : 48558436439 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਰਦੀ ਜ਼ਿੰਕ ਲਿਮਿਟਿਡ ਵਿੱਚ ਬਤੌਰ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਉਹ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਪਰਾਤਲ ਉੱਤੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੈ? ਪਛਾਣ ਕਰੋ।

1. ਉੱਚਤਮ ਪ੍ਰਬੰਧਨ
2. ਮੱਧਮ ਪ੍ਰਬੰਧਨ
3. ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ ਪ੍ਰਬੰਧਨ
4. ਸਰਵੋਚ ਪ੍ਰਬੰਧਨ

Options :

485584145753. 1
485584145754. 2
485584145755. 3
485584145756. 4

Question Number : 55 Question Id : 48558436440 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

In this type of Organizational structure, the cost may increase since there may be a duplication of activities across products. Identify the organizational structure.

1. Functional Structure
2. Delegated Structure
3. Divisional Structure
4. Informal Structure

Options :

485584145757. 1
485584145758. 2
485584145759. 3
485584145760. 4

Question Number : 55 Question Id : 48558436440 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸੰਗਠਨਾਤਮਕ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗਤ ਵੱਧ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਤਪਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਨਕਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

1. ਕਾਰਜਾਤਮਕ ਬਣਤਰ
2. ਸਮਰਪਿਤ ਬਣਤਰ
3. ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਬਣਤਰ
4. ਗੈਰ ਰਸਮੀ ਬਣਤਰ

Options :

485584145757. 1
485584145758. 2
485584145759. 3
485584145760. 4

Question Number : 56 Question Id : 48558436441 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Divisional Structure is based on _____.

1. Product Lines
2. Functional Lines
3. Informal Basis
4. Occupational Specialization

Options :

485584145761. 1
485584145762. 2
485584145763. 3
485584145764. 4

Question Number : 56 Question Id : 48558436441 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਬਣਤਰ _____ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ।

1. ਉਤਪਾਦ ਰੇਖਾਵਾਂ
2. ਬਣਤਰ ਰੇਖਾਵਾਂ
3. ਗੈਰ ਰਸਮੀ ਆਧਾਰ
4. ਕਿੱਤਾਮੁਖੀ ਮੁਹਾਰਤ

Options :

485584145761. 1
485584145762. 2
485584145763. 3
485584145764. 4

Question Number : 57 Question Id : 48558436442 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

_____ can be delegated.

1. Responsibility
2. Authority
3. Accountability
4. Answerability

Options :

485584145765. 1
485584145766. 2
485584145767. 3
485584145768. 4

Question Number : 57 Question Id : 48558436442 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਸੋਧਿਆਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

1. ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ
2. ਅਧਿਕਾਰ
3. ਤ
4. ਜਵਾਬਦੇਹੀ

Options :

485584145765. 1
485584145766. 2
485584145767. 3
485584145768. 4

Question Number : 58 Question Id : 48558436443 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

_____ Test is a measure of individuals potential for learning new skills.

1. Trade tests
2. Personality tests
3. Aptitude tests
4. Intelligence tests

Options :

485584145769. 1
485584145770. 2
485584145771. 3
485584145772. 4

Question Number : 58 Question Id : 48558436443 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਟੈਸਟ ਨਵੇਂ ਹੁਨਰ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦਾ ਮਾਪ ਹੈ।

1. ਵਪਾਰ ਟੈਸਟ
2. ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਟੈਸਟ
3. ਯੋਗਤਾ ਟੈਸਟ
4. ਬੌਧਿਕ ਟੈਸਟ

Options :

485584145769. 1
485584145770. 2
485584145771. 3
485584145772. 4

Question Number : 59 Question Id : 48558436444 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

"Many reputed organizations keep a database of unsolicited applications in their offices based on which a list of job-seekers can be prepared and can be screened to fill the vacancies as they arise". Identify the source referred of recruitment above.

1. Direct Recruitment
2. Campus Recruitment
3. Labour Contractors
4. Casual Callers

Options :

485584145773. 1
485584145774. 2
485584145775. 3
485584145776. 4

Question Number : 59 Question Id : 48558436444 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਨਾਮਵਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਆਪਣੇ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਣਚਾਹੇ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਡੇਟਾਬੇਸ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਨੌਕਰੀ ਲੱਭਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਭਰਤੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੇ ਸਰੋਤ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰੋ:-

1. ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ
2. ਕੈਂਪਸ ਭਰਤੀ
3. ਮਜਦੂਰ ਠੇਕੇਦਾਰ
4. ਆਮ ਕਾਲਰ

Options :

485584145773. 1
485584145774. 2
485584145775. 3
485584145776. 4

Question Number : 60 Question Id : 48558436445 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

It involves shifting of an employee from one job to another, one department to another or from one shift to another, without a substantive change in the responsibilities and status of an employee. It is known as _____.

1. Training
2. Transfer
3. Promotion
4. Development

Options :

485584145777. 1
485584145778. 2
485584145779. 3
485584145780. 4

Question Number : 60 Question Id : 48558436445 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤਬਦੀਲੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਸਿਫਟ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਵਿੱਚ ਸਿਫਟ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

1. ਸਿਖਲਾਈ
2. ਤਬਾਦਲਾ
3. ਤਰੱਕੀ
4. ਵਿਕਾਸ

Options :

485584145777. 1
485584145778. 2
485584145779. 3
485584145780. 4

Question Number : 61 Question Id : 48558436446 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Organizational barriers to communication do not include :

1. Rules and regulations
2. Status
3. Organizational Policy
4. Lack of attention

Options :

485584145781. 1
485584145782. 2
485584145783. 3
485584145784. 4

Question Number : 61 Question Id : 48558436446 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਸੰਚਾਰ ਲਈ ਸੰਗਠਨਾਤਮਕ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਨਹੀਂ ਹੈ:-

1. ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ
2. ਪੱਧਰ
3. ਸੰਗਠਨਾਤਮਕ ਨੀਤੀਆਂ
4. ਧਿਆਨ ਦੀ ਕਮੀ

Options :

485584145781. 1
485584145782. 2
485584145783. 3
485584145784. 4

Question Number : 62 Question Id : 48558436447 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

_____ means giving more autonomy and power to subordinates. This feeling contributes positively to the use of skills and talents in the job performance.

1. Employee Recognition Programme
2. Employee Empowerment
3. Status
4. Job Security

Options :

485584145785. 1
485584145786. 2
485584145787. 3
485584145788. 4

Question Number : 62 Question Id : 48558436447 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ, ਅਧੀਨ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇਣਾ। ਇਹ ਭਾਵਨਾ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵਿੱਚ ਹੁਨਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤਿਭਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ।

1. ਕਰਮਚਾਰੀ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ
2. ਕਰਮਚਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀਕਰਨ
3. ਪੱਧਰ
4. ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ

Options :

- 485584145785. 1
- 485584145786. 2
- 485584145787. 3
- 485584145788. 4

Question Number : 63 Question Id : 48558436448 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Which type of leader does not believe in the use of power unless it is absolutely essential ?

1. Free-rein / Laissez faire leader
2. Democratic leader
3. Autocratic leader
4. Participative leader

Options :

- 485584145789. 1
- 485584145790. 2
- 485584145791. 3
- 485584145792. 4

Question Number : 63 Question Id : 48558436448 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੇਤਾ ਆਪਣੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਾਂ ਹੋਣ?

1. ਮੁਫਤ ਲਗਾਮ
2. ਲੋਕਤੰਤਰਿਕ ਨੇਤਾ
3. ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਨੇਤਾ
4. ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨੇਤਾ

Options :

485584145789. 1
485584145790. 2
485584145791. 3
485584145792. 4

Question Number : 64 Question Id : 48558436449 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

The incentive is offered over and above the wages/salary to the employees is _____.

1. Project Sharing
2. Pay or Allowances
3. Perquisites
4. Bonus

Options :

485584145793. 1
485584145794. 2
485584145795. 3
485584145796. 4

Question Number : 64 Question Id : 48558436449 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਵਿੱਚ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਭੱਤੇ / ਤਨਖਾਹ ਤੋਂ ਵੱਧ _____ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

1. ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸ਼ੇਅਰਿੰਗ
2. ਤਨਖਾਹ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨ
3. ਲੋੜਾਂ
4. ਬੋਨਸ

Options :

485584145793. 1
485584145794. 2
485584145795. 3
485584145796. 4

Question Number : 65 Question Id : 48558436450 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Ashok went to a shop to buy a tooth paste. The shopkeeper showed him different varieties of toothpaste available in his shop. Ashok took one of them but had an allergy after using it. He later on checked that the product had crossed its expiry date. Which responsibility has Ashok ignored as a customer?

1. Read labels carefully for information such as net weight, price, expiry date etc.
2. Assert that you get a fair deal
3. Ask for a cash memo
4. Avoid waste, littering and contributing to pollution.

Options :

485584145797. 1
485584145798. 2
485584145799. 3
485584145800. 4

Question Number : 65 Question Id : 48558436450 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਅਸ਼ੋਕ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਬਪੇਸਟ ਖਰੀਦਣ ਗਿਆ। ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਪਲਬਧ ਟ੍ਰਬਪੇਸਟ ਦਿਖਾਏ। ਅਸ਼ੋਕ ਨੇ ਇੱਕ ਖਰੀਦਿਆ ਪਰ ਉਸ ਨਾਲ ਉਸਨੂੰ ਐਲਰਜੀ ਹੋ ਗਈ। ਉਸਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਵਸਤੂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲੰਬੀ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਅਸ਼ੋਕ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦਦਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਅਤੇ ਕਿਹੜੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾਈ ਗਈ?

1. ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਿਵੇਂ ਵਜ਼ਨ, ਮੁੱਲ ਆਦਿ ਦਾ ਪੜ੍ਹਨਾ
2. ਚੰਗੀ ਕੀਮਤ ਲੈਣ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਪਾਉਣਾ
3. ਨਕਦ ਰਸੀਦ ਮੰਗਣਾ
4. ਗੰਦਗੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਫੈਲਾਉਣ ਤੋਂ ਬਚਣਾ

Options :

485584145797. 1
 485584145798. 2
 485584145799. 3
 485584145800. 4

Question Number : 66 Question Id : 48558436451 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

It is mandatory for the manufactures to provide information such as ingredients, date of manufacture, price, directions for use, price etc. The consumer right highlighted here is-

1. Right to safety
2. Right to be informed
3. Right to be heard
4. Right to Consumer Education

Options :

485584145801. 1
 485584145802. 2
 485584145803. 3
 485584145804. 4

Question Number : 66 Question Id : 48558436451 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਮਾਤਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਸਤੂ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਸੂਚੀ, ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਤਰੀਕ, ਮੁੱਲ, ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਿਦਾਇਤਾਂ ਆਦਿ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਈ ਜਾਏ।

ਖਪਤਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ -

1. ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ
2. ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ
3. ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ
4. ਖਪਤਕਾਰ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ

Options :

485584145801. 1
485584145802. 2
485584145803. 3
485584145804. 4

Question Number : 67 Question Id : 48558436452 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Net working capital is computed as _____.

1. Gross current assets
2. Gross current assets - total debt
3. Current assets - External debt
4. Current assets - Current liabilities

Options :

485584145805. 1
485584145806. 2
485584145807. 3
485584145808. 4

Question Number : 67 Question Id : 48558436452 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਸੁੱਧ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਖੁੰਜੀ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ _____

1. ਕੁੱਲ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਪਤੀ
2. ਕੁੱਲ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਪਤੀ - ਕੁੱਲ ਕਰਜਾ
3. ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਪਤੀ - ਬਾਹਰੀ ਕਰਜਾ
4. ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਪਤੀ - ਮੌਜੂਦਾ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ

Options :

- 485584145805. 1
- 485584145806. 2
- 485584145807. 3
- 485584145808. 4

Question Number : 68 Question Id : 48558436453 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

_____ of a company affects both the profitability and the financial risk.

1. Working Capital
2. Capital Structure
3. Fixed Capital
4. Dividend decision

Options :

- 485584145809. 1
- 485584145810. 2
- 485584145811. 3
- 485584145812. 4

Question Number : 68 Question Id : 48558436453 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਜੋਖਮ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

1. ਲੋੜੀਂਦੀ ਰਕਮ
2. ਪੂੰਜੀ ਬਣਤਰ
3. ਸਥਿਰ ਪੂੰਜੀ
4. ਲਾਭਅੰਸ ਦਾ ਫੇਸਲਾ

Options :

- 485584145809. 1
- 485584145810. 2
- 485584145811. 3
- 485584145812. 4

Question Number : 69 Question Id : 48558436454 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Identify the decision in which a company has to choose where to invest its resources so that it is able to earn the maximum possible return for their investors.

1. Working capital decision
2. Financing decision
3. Dividend decision
4. Investment decision

Options :

- 485584145813. 1
- 485584145814. 2
- 485584145815. 3
- 485584145816. 4

Question Number : 69 Question Id : 48558436454 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰੋ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਾਭ ਹੋ ਸਕੇ।

1. ਕਾਰਜੀ ਪੂੰਜੀ ਸਬੰਧਤ ਫੈਸਲਾ
2. ਵਿੱਤੀ ਫੈਸਲਾ
3. ਲਾਭਅੰਸ਼ ਫੈਸਲਾ
4. ਨਿਵੇਸ਼ੀ ਫੈਸਲਾ

Options :

- 485584145813. 1
- 485584145814. 2
- 485584145815. 3
- 485584145816. 4

Question Number : 70 Question Id : 48558436455 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Select the term that indicates Principles of Management are not rigid prescriptions.

1. Human behaviour
2. Mainly behaviour
3. Contingent
4. Flexible

Options :

- 485584145817. 1
- 485584145818. 2
- 485584145819. 3
- 485584145820. 4

Question Number : 70 Question Id : 48558436455 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਉਸ ਪਦ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਅਸੂਲਾਂ ਵਿਚਲੀ ਠੋਸ ਸਹਾਇਕ ਸੂਚੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

1. ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਵਹਾਰ
2. ਮੁਖ ਵਿਵਹਾਰ
3. ਕੰਟਰੋਲ
4. ਲਚਕਦਾਰ

Options :

485584145817. 1
485584145818. 2
485584145819. 3
485584145820. 4

Question Number : 71 Question Id : 48558436456 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

" People and materials must be in suitable places at appropriate time for maximum efficiency."

Application of this principle will lead to:

1. Hindrance in the activities of business/factory
2. Increased productivity and efficiency
3. No discrimination against anyone
4. Justice and kindness in the behaviour of managers.

Options :

485584145821. 1
485584145822. 2
485584145823. 3
485584145824. 4

Question Number : 71 Question Id : 48558436456 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

“ਮਨੁੱਖਾਂ ਅਤੇ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸਥਾਨ ਉੱਤੇ ਉਚਿਤ ਸਮੇਂ ਉੱਤੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।”
ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਅਮਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ .

1. ਬਿਜ਼ਨਸ ਜਾਂ ਫੈਕਟਰੀ ਦੀ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ
2. ਉਤਪਾਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ
3. ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵੱਖਵਾਦ ਨਹੀਂ
4. ਮੈਨੇਜਰ ਪਾਸੋਂ ਨਿਆ ਅਤੇ ਚੀਗਿਆਈ ਵਾਲਾ ਵਰਤੀਗਾ

Options :

485584145821. 1
485584145822. 2
485584145823. 3
485584145824. 4

**Question Number : 72 Question Id : 48558436457 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory :
No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0
Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1**

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

In the principle of Scalar Chain, the shortest route for communication in case of emergency is called:

1. Gang Plank
2. Special route
3. Formal route
4. Protocol

Options :

485584145825. 1
485584145826. 2
485584145827. 3
485584145828. 4

**Question Number : 72 Question Id : 48558436457 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory :
No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0
Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1**

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਸਕੇਲਰ ਚੇਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿੱਚ, ਆਧਾਤਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਰੂਟ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ -

1. ਗੰਗ ਪਲੈਂਕ
2. ਸਪੈਸ਼ਲ ਰੂਟ
3. ਫਾਰਮਲ ਰੂਟ
4. ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲ

Options :

485584145825. 1
485584145826. 2
485584145827. 3
485584145828. 4

Question Number : 73 Question Id : 48558436458 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

If any party is not satisfied by the order of District Commission, then appeal against such order can be made to state commission within a period of _____ days from the date of order.

1. Forty five
2. Thirty
3. Sixty
4. Forty

Options :

485584145829. 1
485584145830. 2
485584145831. 3
485584145832. 4

Question Number : 73 Question Id : 48558436458 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਖਾਰਟੀ ਜਿਲ੍ਹਾ ਕਮੀਸ਼ਨ ਦੇ ਆਰਡਰ ਨਾਲ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਆਰਡਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਰਾਜ ਕਮੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਆਰਡਰ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ _____ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

1. 45

2. 30

3. 60

4. 40

Options :

485584145829. 1

485584145830. 2

485584145831. 3

485584145832. 4

Question Number : 74 Question Id : 48558436459 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Functions of Entrepreneurship in relation to economic Development do not include :-

1. Contribution to GDP

2. Capital Formation

3. Generation of Employment

4. Generation of Business opportunities only for same business

Options :

485584145833. 1

485584145834. 2

485584145835. 3

485584145836. 4

Question Number : 74 Question Id : 48558436459 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉੱਦਮਤਾ ਦੇ ਕਾਰਜ ਸ਼ਾਮਿਲ ਨਹੀਂ ਹਨ:-

1. ਜੀ. ਡੀ. ਪੀ. ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ
2. ਪੂੰਜੀ ਗਠਨ
3. ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ
4. ਸਿਰਫ਼ ਉਸੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।

Options :

485584145833. 1
485584145834. 2
485584145835. 3
485584145836. 4

Question Number : 75 Question Id : 48558436460 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

The person who combines all factors of production, who takes risk to earn profit is called entrepreneur.
Entrepreneur is _____.

1. Subject
2. Verb
3. Outcome
4. Process

Options :

485584145837. 1
485584145838. 2
485584145839. 3
485584145840. 4

Question Number : 75 Question Id : 48558436460 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕਠਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਖਤਰਾ ਚੁੱਕਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਉਦਯੋਗਪਤੀ ਆਖਦੇ ਹਨ।

ਉਦਯੋਗਪਤੀ _____ ਹੈ।

1. ਵਿਸ਼ਾ
2. ਕਿਰਿਆ
3. ਨਤੀਜਾ
4. ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

Options :

485584145837. 1
485584145838. 2
485584145839. 3
485584145840. 4

Question Number : 76 Question Id : 48558436461 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Zicon Ltd. has recently set a target of becoming market leader in sale of smart TV. Arrange the steps in the process of planning which will follow after setting of targets :

- A. Identifying alternative courses of action
- B. Implementing the plan
- C. Evaluating alternative courses
- D. Selecting an alternative
- E. Developing premises

Choose the correct answer from the options given below :

1. E, A, C, D, B
2. E, C, D, B, A
3. B, C, E, A, D
4. E, A, B, D, C

Options :

485584145841. 1
485584145842. 2
485584145843. 3
485584145844. 4

Question Number : 76 Question Id : 48558436461 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਜਿਕੋਨ ਲਿਮਿਟਡ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਸਮਾਰਟ ਟੀ. ਵੀ. ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਵਿੱਚ ਮਾਰਕੀਟ ਲੀਡਰ ਬਣਨ ਦਾ ਟੀਚਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਾਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਗਾਓ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਟੀਚਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ :-

- A. ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਕਲਪਕ ਕੋਰਸਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨਾ।
- B. ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ।
- C. ਵਿਕਲਪਕ ਕੋਰਸਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ।
- D. ਇੱਕ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨਾ।
- E. ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਅਰਾਜ਼ੇ।

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

- 1. E, A, C, D, B
- 2. E, C, D, B, A
- 3. B, C, E, A, D
- 4. E, A, B, D, C

Options :

- 485584145841. 1
- 485584145842. 2
- 485584145843. 3
- 485584145844. 4

Question Number : 77 Question Id : 48558436462 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Arrange the correct sequence of steps in Organizing process.

- A. Identification and division of work
- B. Establishing authority and reporting relationships
- C. Assignment of Duties
- D. Departmentalization

Choose the correct answer from the options given below :

- 1. B, C, A, D
- 2. D, A, B, C
- 3. C, B, D, A
- 4. A, D, C, B

Options :

485584145845. 1
485584145846. 2
485584145847. 3
485584145848. 4

**Question Number : 77 Question Id : 48558436462 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory :
No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0**

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਆਯੋਜਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਲਗਾਓ:-

- A. ਕੰਮ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਵੰਡ
B. ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਵਿਚਲਾ ਸੰਬੰਧ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ
C. ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ
D. ਵਿਭਾਗੀਕਰਨ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

1. B, C, A, D
2. D, A, B, C
3. C, B, D, A
4. A, D, C, B

Options :

485584145845. 1
485584145846. 2
485584145847. 3
485584145848. 4

**Question Number : 78 Question Id : 48558436463 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory :
No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0**

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Mr. Prateek, the Production Manager of Zim Ltd. has selected the right workforce for his department. He decides the following steps which he would adopt in the process of staffing. Arrange them in correct sequence

- A. Performance Appraisal
- B. Compensation
- C. Placement and Orientation
- D. Promotion and Career Planning
- E. Training and development

Choose the correct answer from the options given below :

- 1. C, A, E, D, B
- 2. B, C, D, A, E
- 3. D, A, B, E, C
- 4. C, E, A, D, B

Options :

- 485584145849. 1
- 485584145850. 2
- 485584145851. 3
- 485584145852. 4

Question Number : 78 Question Id : 48558436463 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਜਿਮ ਲਿਮਿਟਿਡ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਮੈਨੇਜਰ ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਪ੍ਰਤੀਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਭਾਗ ਲਈ ਸਹੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਚੁਣੇ। ਉਸ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੜਾਅ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੇ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਚੁਣਨ ਲਈ ਅਪਣਾਏਗਾ -

- A. ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਮੁਲਾਂਕਣ
- B. ਮੁਆਵਜ਼ਾ
- C. ਪਲੇਸਮੈਂਟ ਅਤੇ ਓਰੀਐਨਟੇਸ਼ਨ
- D. ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਕੈਰੀਅਰ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ
- E. ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

- 1. C, A, E, D, B
- 2. B, C, D, A, E
- 3. D, A, B, E, C
- 4. C, E, A, D, B

Options :

- 485584145849. 1

485584145850. 2
485584145851. 3
485584145852. 4

Question Number : 79 Question Id : 48558436464 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Arrange the steps of trading procedure of stock exchange in the correct sequence

- A. Delivering the shares
- B. Placing an Order
- C. Opening a Demat Account
- D. Execution of the order
- E. Settlement of transaction

Choose the correct answer from the options given below :

- 1. C, A, B, D, E
- 2. C, B, D, A, E
- 3. B, A, D, C, E
- 4. B, C, A, E, D

Options :

485584145853. 1
485584145854. 2
485584145855. 3
485584145856. 4

Question Number : 79 Question Id : 48558436464 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਸਟਾਕ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੀ ਵਪਾਰਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਪੜਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ:-

- A. ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਸੁਪਰਦਰਸ਼ੀ
- B. ਆਰਡਰ ਦੇਣਾ
- C. ਡੀਮੈਟ ਖਾਤਾ ਖੋਲਣਾ
- D. ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ
- E. ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

- 1. C, A, B, D, E
- 2. C, B, D, A, E
- 3. B, A, D, A, E
- 4. B, C, A, E, D

Options :

- 485584145853. 1
- 485584145854. 2
- 485584145855. 3
- 485584145856. 4

Question Number : 80 Question Id : 48558436465 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Arrange the following in proper sequence.

- A. Critical Point control and management by exception
- B. Performance should be measured in an objective and reliable manner
- C. Standards are set in both Quantitative as well as Qualitative terms
- D. Reveal the deviation between actual and desired results
- E. Taking corrective action

Choose the correct answer from the options given below :

- 1. A, B, C, D, E
- 2. E, D, C, B, A
- 3. C, B, D, A, E
- 4. A, C, B, E, D

Options :

- 485584145857. 1
- 485584145858. 2
- 485584145859. 3

485584145860. 4

Question Number : 80 Question Id : 48558436465 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰਤੀਬ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਖੋ:-

- A. ਅਪਵਾਦ ਦੁਆਰਾ ਨਾਜ਼ੁਕ ਬਿੰਦੂ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ
- B. ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮਾਪਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- C. ਮਾਪਦੰਡ ਗਿਣਾਤਮਕ ਅਤੇ ਗੁਣਾਤਮਕ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।
- D. ਵਾਸਤਵਿਕ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਭਟਕਾਓ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੋ।
- E. ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਾ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

- 1. A, B, C, D, E
- 2. E, D, C, B, A
- 3. C, B, D, A, E
- 4. A, C, B, E, D

Options :

- 485584145857. 1
- 485584145858. 2
- 485584145859. 3
- 485584145860. 4

Question Number : 81 Question Id : 48558436466 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Identify the correct combinations of Principles of Management.

- A. Division of work and motion study
- B. Equity and scalar chain
- C. Authority and Responsibility and Method Study
- D. Discipline and Order
- E. Initiative and Fatigue Study

Choose the correct answer from the options given below :

- 1. B and D Only
- 2. A and D Only
- 3. B and E Only
- 4. C and E Only

Options :

- 485584145861. 1
- 485584145862. 2
- 485584145863. 3
- 485584145864. 4

Question Number : 81 Question Id : 48558436466 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਸੰਜੋਗ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰੋ:-

- A. ਕੰਮ ਦੀ ਵੰਡ ਅਤੇ ਮੋਸ਼ਨ ਅਧਿਐਨ
- B. ਇਕੁਇਟੀ ਅਤੇ ਸਕੇਲਰ ਚੇਨ
- C. ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਤੇ ਵਿਧੀ ਅਧਿਐਨ
- D. ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਆਰਡਰ
- E. ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਅਤੇ ਥਕਾਵਟ ਦਾ ਅਧਿਐਨ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

- 1. ਸਿਰਫ਼ B ਅਤੇ D
- 2. ਸਿਰਫ਼ A ਅਤੇ D
- 3. ਸਿਰਫ਼ B ਅਤੇ E
- 4. ਸਿਰਫ਼ C ਅਤੇ E

Options :

- 485584145861. 1
- 485584145862. 2
- 485584145863. 3

Question Number : 82 Question Id : 48558436467 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Which of the following are the sources of Recruitment for a newly set organization?

- A. Unskilled workers required for unskilled work provided by labour contractor
- B. Promotion to the higher post
- C. Websites such as www.naukri.com & jobstostreet etc.
- D. Recommendations of employees
- E. Recruitment from educational institutions

Choose the correct answer from the options given below :

- 1. B Only
- 2. A, C and D Only
- 3. A, C & E Only
- 4. E Only

Options :

- 485584145865. 1
- 485584145866. 2
- 485584145867. 3
- 485584145868. 4

Question Number : 82 Question Id : 48558436467 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਸਥਾਪਨਾ ਸੰਸਥਾ ਲਈ ਭਰਤੀ ਦਾ ਸਰੋਤ ਹਨ:-

- A. ਲੇਬਰ ਨੇਕੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਕੁਸਲ ਕੰਮ ਲਈ ਅਕੁਸਲ ਕਾਮਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।
- B. ਉੱਚ ਅਹੁਦੇ ਤੇ ਤਰੱਕੀ
- C. ਵੈਬਸਾਈਟ ਜਿਵੇਂ ਕਿ w.w.w ਨੌਕਰੀ ਕਾਮ ਅਤੇ ਜਾਬਟੋਸਟਰੀਟ ਆਦਿ
- D. ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ
- E. ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਭਰਤੀ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

- 1. ਸਿਰਫ B
- 2. ਸਿਰਫ A, C ਅਤੇ D
- 3. ਸਿਰਫ A, C, D, ਅਤੇ E
- 4. ਸਿਰਫ E

Options :

- 485584145865. 1
- 485584145866. 2
- 485584145867. 3
- 485584145868. 4

Question Number : 83 Question Id : 48558436468 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Which of the following statement/statements are not related with elements of Directing.

- A. Every manager in the organization supervise his/her subordinates
- B. It stimulates people to take up work voluntarily
- C. The process of influencing the behavior of people by making them strive voluntarily towards achievements of organizational goals
- D. Effective communication with subordinates
- E. Coordinating different functions of management

Choose the correct answer from the options given below :

- 1. E Only
- 2. A, B and D Only
- 3. D Only
- 4. B and C Only

Options :

- 485584145869. 1
- 485584145870. 2

485584145871. 3
485584145872. 4

Question Number : 83 Question Id : 48558436468 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਦੇ ਤੱਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ:-

- A. ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਹਰ ਮੈਂਬਰ ਆਪਣੇ ਹੇਠਲਿਆ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰੇਗਾ।
- B. ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।
- C. ਸੰਗਠਨਾਤਮਕ ਟੀਚਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਸਵੈਇੱਛਤ ਤੌਰ ਤੇ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਬਣਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ
- D. ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸੰਚਾਰ
- E. ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਫੰਕਸ਼ਨ ਦਾ ਤਾਲ ਮੇਲ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

- 1. ਸਿਰਫ਼ E
- 2. ਸਿਰਫ਼ A, B ਅਤੇ D
- 3. ਸਿਰਫ਼ D
- 4. ਸਿਰਫ਼ B ਅਤੇ C

Options :

485584145869. 1
485584145870. 2
485584145871. 3
485584145872. 4

Question Number : 84 Question Id : 48558436469 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Which of the following is not related with "Critical point of control" concept?

- A. Control should focus on key result areas
- B. KRA's can never be set as critical points
- C. It is very easy and economical to keep a check on each and every activity of organization
- D. If anything goes wrong at the critical points the entire organization suffers
- E. In manufacturing organization, an increase of 5% in labour cost may be more troublesome than a 15% increase in postal charges

Choose the correct answer from the options given below :

- 1. A Only
- 2. C & B Only
- 3. C Only
- 4. D & E Only

Options :

- 485584145873. 1
- 485584145874. 2
- 485584145875. 3
- 485584145876. 4

Question Number : 84 Question Id : 48558436469 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਕੰਟਰੋਲ ਦੇ ਨਾਜ਼ੁਕ ਬਿੰਦੂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ:-

- A. ਨਿਯੰਤਰਣ ਮੁੱਖ ਨਤੀਜੇ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਤੇ ਫੋਕਸ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- B. KRA's ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਨਾਜ਼ੁਕ ਬਿੰਦੂ ਵੱਲ ਸੈਂਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।
- C. ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਹਰ ਇੱਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਚੈੱਕ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਆਸਾਨ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਹੈ।
- D. ਜੇਕਰ ਨਾਜ਼ੁਕ ਬਿੰਦੂ ਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਗਲਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਸੰਗਠਨ ਦੁੱਖੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- E. ਨਿਰਮਾਣ ਸੰਗਠਨ ਵਿੱਚ ਕਿਰਤ ਲਾਗਤ ਵਿੱਚ 5% ਦਾ ਵਾਧਾ ਡਾਕ ਖ਼ਰਚ ਵਿੱਚ 15% ਵਾਧੇ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

- 1. ਸਿਰਫ਼ A
- 2. ਸਿਰਫ਼ C ਅਤੇ B
- 3. ਸਿਰਫ਼ C
- 4. ਸਿਰਫ਼ D ਅਤੇ E

Options :

- 485584145873. 1
- 485584145874. 2

485584145875. 3

485584145876. 4

Question Number : 85 Question Id : 48558436470 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

What are the aspects of feasibility analysis under Entrepreneurship Development ?

- A. Technical Aspect
- B. Economic Aspect
- C. Financial Aspect
- D. Commercial Aspect
- E. Political Aspect

Choose the correct answer from the options given below :

- 1. A, B and C Only
- 2. A, B, D and E Only
- 3. A and B Only
- 4. A, B, C and D Only

Options :

485584145877. 1

485584145878. 2

485584145879. 3

485584145880. 4

Question Number : 85 Question Id : 48558436470 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਉੱਦਮੀ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਵਹਾਰਕਤਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਪਹਿਲੂ ਕੀ ਹਨ?

- A. ਤਕਨੀਕੀ ਪਹਿਲੂ
- B. ਆਰਥਿਕ ਪਹਿਲੂ
- C. ਵਿੱਤੀ ਪਹਿਲੂ
- D. ਤਿਜਾਰਤੀ ਪਹਿਲੂ
- E. ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਹਿਲੂ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

- 1. ਸਿਰਫ਼ A, B ਅਤੇ C
- 2. ਸਿਰਫ਼ A, B, D ਅਤੇ E
- 3. ਸਿਰਫ਼ A ਅਤੇ B
- 4. ਸਿਰਫ਼ A, B, C ਅਤੇ D

Options :

- 485584145877. 1
- 485584145878. 2
- 485584145879. 3
- 485584145880. 4

Question Number : 86 Question Id : 48558436471 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Match List I with List II

LIST I		LIST II	
A.	Economic environment	I.	Legislations Passed
B.	Social environment	II.	Stock market Indices
C.	Technological environment	III.	New Methods and Techniques
D.	Legal environment	IV.	Traditions

Choose the correct answer from the options given below:

- 1. A-IV, B-III, C-II, D-I
- 2. A-II, B-IV, C-III, D-I
- 3. A-II, B-III, C-IV, D-I
- 4. A-II, B-I, C-III, D-IV

Options :

- 485584145881. 1
- 485584145882. 2
- 485584145883. 3

Question Number : 86 Question Id : 48558436471 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਸੂਚੀ I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ

ਸੂਚੀ I		ਸੂਚੀ II	
A.	ਆਰਥਿਕ ਵਾਤਾਵਰਣ	I.	ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ
B.	ਸਮਾਜਿਕ ਵਾਤਾਵਰਣ	II.	ਸਟਾਕ ਮਾਰਕੀਟ ਸੁਚਾਰਕ
C.	ਤਕਨੀਕੀ ਵਾਤਾਵਰਣ	III.	ਨਵੀਂ ਵਿਧੀ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕਾਂ
D.	ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਤਾਵਰਣ	IV.	ਪਰੋਪਰਾਵਾਂ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

1. A-IV, B-III, C-II, D-I
2. A-II, B-IV, C-III, D-I
3. A-II, B-III, C-IV, D-I
4. A-II, B-I, C-III, D-IV

Options :

485584145881. 1
485584145882. 2
485584145883. 3
485584145884. 4

Question Number : 87 Question Id : 48558436472 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Match List I with List II

LIST I		LIST II	
A.	Objectives	I.	General Statements
B.	Strategy	II.	Routine steps
C.	Policy	III.	Comprehensive plan
D.	Procedure	IV.	End point of planning

Choose the correct answer from the options given below:

1. A-IV, B-III, C-II, D-I
2. A-IV, B-II, C-III, D-I
3. A-IV, B-I, C-III, D-II
4. A-IV, B-III, C-I, D-II

Options :

485584145885. 1
 485584145886. 2
 485584145887. 3
 485584145888. 4

Question Number : 87 Question Id : 48558436472 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਸੂਚੀ I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਏ ਕਰੋ

ਸੂਚੀ I		ਸੂਚੀ II	
A.	ਉਦੇਸ਼	I.	ਆਮ ਬਿਆਨ
B.	ਰਣਨੀਤੀ	II.	ਰੁਟੀਨ ਕਦਮ
C.	ਨੀਤੀ	III.	ਵਿਆਪਕ ਯੋਜਨਾ
D.	ਵਿਧੀ	IV.	ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਬਿੰਦੂ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਜੁੜੇ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

1. A-IV, B-III, C-II, D-I
2. A-IV, B-II, C-III, D-I
3. A-IV, B-I, C-III, D-II
4. A-IV, B-III, C-I, D-II

Options :

485584145885. 1
 485584145886. 2
 485584145887. 3
 485584145888. 4

Question Number : 88 Question Id : 48558436473 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Match List I with List II

LIST I (Controlling Process)		LIST II (Related Concept)	
A.	Analysing deviations	I.	It demands managerial attention
B.	Taking corrective action	II.	It becomes easy when quantitative terms are used
C.	Comparison of standard with actuals	III.	To determine acceptable range of deviations
D.	Setting performance standards	IV.	Serves as benchmarks towards which an organization strives to work

Choose the correct answer from the options given below:

1. A-I, B-III, C-II, D-IV
2. A-III, B-I, C-II, D-IV
3. A-III, B-II, C-I, D-IV
4. A-IV, B-III, C-II, D-I

Options :

- 485584145889. 1
- 485584145890. 2
- 485584145891. 3
- 485584145892. 4

Question Number : 88 Question Id : 48558436473 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਸੂਚੀ I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ

ਸੂਚੀ I (ਨਿਯੰਤਰਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ)		ਸੂਚੀ II (ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੰਕਲਪ)	
A.	ਭਟਕਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ	I.	ਇਹ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ
B.	ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਾ	II.	ਜਦੋਂ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਆਸਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
C.	ਅਸਲ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਆਰਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ	III.	ਭਟਕਣ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ।
D.	ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਮਾਪਦੰਡ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨਾ	IV.	ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵੱਲ ਕੋਈ ਸੰਸਥਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

1. A-I, B-III, C-II, D-IV
2. A-III, B-I, C-II, D-IV
3. A-III, B-II, C-I, D-IV
4. A-IV, B-III, C-II, D-I

Options :

485584145889. 1
 485584145890. 2
 485584145891. 3
 485584145892. 4

Question Number : 89 Question Id : 48558436474 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Match List I with List II

LIST I		LIST II	
A.	Interest Coverage Ratio	I.	Rate of return
B.	Choice of Technique	II.	Fixed Capital
C.	Credit Allowed	III.	Capital structure
D.	Capital budgeting decisions	IV.	Working Capital

Choose the correct answer from the options given below:

1. A-II, B-III, C-IV, D-I
2. A-III, B-II, C-I, D-IV
3. A-III, B-II, C-IV, D-I
4. A-II, B-IV, C-III, D-I

Options :

485584145893. 1
 485584145894. 2
 485584145895. 3
 485584145896. 4

Question Number : 89 Question Id : 48558436474 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਸੂਚੀ I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਟ ਕਰੋ

ਸੂਚੀ I		ਸੂਚੀ II	
A.	ਵਿਆਜ ਵਿਆਪਤੀ ਅਨੁਪਾਤ	I.	ਵਾਪਸੀ ਦਰ
B.	ਤਕਨੀਕ ਦੀ ਚੋਣ	II.	ਜ਼ਬਿਰ ਪੂੰਜੀ
C.	ਮੌਜੂਰ ਉਧਾਰ	III.	ਪੂੰਜੀ ਸੰਰਚਨਾ
D.	ਪੂੰਜੀ ਬਜਟ ਫੰਸਲੇ	IV.	ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਪੂੰਜੀ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਜੁੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

1. A-II, B-III, C-IV, D-I
2. A-III, B-II, C-I, D-IV
3. A-III, B-II, C-IV, D-I
4. A-II, B-IV, C-III, D-I

Options :

485584145893. 1
 485584145894. 2

485584145895. 3

485584145896. 4

Question Number : 90 Question Id : 48558436475 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Match List I with List II

LIST I		LIST II	
A.	Shopping Products	I.	Cigarettes, Ice cream, Medicines
B.	Speciality Products	II.	Raw materials, Engines, Lubricants
C.	Industrial Products	III.	Radio, Jewellery, Furniture
D.	Convenience Products	IV.	Salon, Restaurant, Boutique

Choose the correct answer from the options given below:

1. A-I, B-II, C-IV, D-III

2. A-III, B-I, C-II, D-IV

3. A-III, B-IV, C-II, D-I

4. A-IV, B-III, C-II, D-I

Options :

485584145897. 1

485584145898. 2

485584145899. 3

485584145900. 4

Question Number : 90 Question Id : 48558436475 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਸੂਚੀ I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ

ਸੂਚੀ I		ਸੂਚੀ II	
A.	ਖਰੀਦਾਰੀ ਉਤਪਾਦ	I.	ਸਿਗਰਟ, ਆਇਸਕ੍ਰੀਮ, ਦਵਾਈਆਂ
B.	ਵਿਜੇਸ਼ ਉਤਪਾਦ	II.	ਕੱਚਾ ਮਾਲ, ਇੱਜਟ, ਲੁਬਰੀਕੈਂਟ
C.	ਉਦਯੋਗਿਕ ਉਤਪਾਦ	III.	ਰੇਡੀਓ, ਗਹਿਣੇ, ਫਰਨੀਚਰ
D.	ਸਹੂਲਤ ਉਤਪਾਦ	IV.	ਸਿਲੁਨ, ਰੇਸਟੋਰੈਂਟ, ਬੁਟੀਕ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

1. A-I, B-II, C-IV, D-III
2. A-III, B-I, C-II, D-IV
3. A-III, B-IV, C-II, D-I
4. A-IV, B-III, C-II, D-I

Options :

485584145897. 1
 485584145898. 2
 485584145899. 3
 485584145900. 4

Sub-Section Number :

2

Sub-Section Id :

4855842694

Question Shuffling Allowed :

No

Is Section Default? :

null

Question Number : 91 Question Id : 48558436476 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp1

Mr. Rehan has done a diploma in Financial market and its participants. Recently he got a chance to present his knowledge and train students in a school. He told students about various money market instruments. He mentioned about an instrument which is issued by R.B.I on behalf of Central Government. He told students that Banks use a system to borrow money (an instrument) to manage their CRR i.e Cash Reserve Ratio. Later, he mentioned a short term self liquidating instrument like Bills of Exchange that can be used for arranging working capital. He also told students about an instrument that helps to mobilise large amounts of money in short period by commercial banks. Lastly, Mr. Rehan spoke about an instrument that works as a replacement towards bank borrowing for large credit-worthy companies, its maturity period is 15 days to one year.

"He mentioned about an Instrument which is issued by RBI on behalf of Central Government"

Identify the Money instrument to which the above given line is related to.

1. Call money
2. Commercial Papers
3. Treasury Bills
4. Commercial Bills

Options :

485584145901. 1
485584145902. 2
485584145903. 3
485584145904. 4

Question Number : 91 Question Id : 48558436476 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Compl

ਮਿਸਟਰ ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਵਿੱਤੀ ਬਜ਼ਾਰ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਭਾਰਤੀਦਾਰ ਵਿੱਚ ਡਿਪਲੋਮਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਗਿਆਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੈਸਾ ਬਜ਼ਾਰ ਦੇ ਕਈ ਉਪਕਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਉਸਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਆਰ. ਬੀ. ਆਈ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੈਂਕ ਆਪਣੇ ਕੋਸ਼ ਰਿਜ਼ਰਵ ਅਨੁਪਾਤ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸਟੇ-ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਸਾਧਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਬਿੱਲ ਜੋ ਕਿ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਪੈਸੇ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਸਾਧਨ ਬਾਰੇ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਜੋ ਵਪਾਰਕ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਪੈਸਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਵਿੱਚ ਮਿਸਟਰ ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਸਾਧਨ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜੋ ਵੱਡੇ ਕਰੈਡਿਟ ਯੋਗ ਕੰਪਨੀਆਂ ਲਈ ਬੈਂਕ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਲਈ ਇੱਕ ਪੂਰਤੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਸਮਾਂ 15 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

" ਉਸ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਆਰ. ਬੀ. ਆਈ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ। "

ਪੈਸੇ ਦੇ ਸਾਧਨ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰੋ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਤੀ ਗਈ ਲਾਇਨ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ?

1. ਕਾਲ ਮਨੀ
2. ਵਪਾਰਕ ਪੇਪਰ
3. ਖਜਾਨਾ ਬਿੱਲ
4. ਵਪਾਰਕ ਬਿੱਲ

Options :

485584145901. 1
485584145902. 2
485584145903. 3
485584145904. 4

Question Number : 92 Question Id : 48558436477 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp1

Mr. Rehan has done a diploma in Financial market and its participants. Recently he got a chance to present his knowledge and train students in a school. He told students about various money market instruments. He mentioned about an instrument which is issued by R.B.I on behalf of Central Government. He told students that Banks use a system to borrow money (an instrument) to manage their CRR i.e Cash Reserve Ratio. Later, he mentioned a short term self liquidating instrument like Bills of Exchange that can be used for arranging working capital. He also told students about an instrument that helps to mobilise large amounts of money in short period by commercial banks. Lastly, Mr. Rehan spoke about an instrument that works as a replacement towards bank borrowing for large credit-worthy companies, its maturity period is 15 days to one year.

He told that Banks use a system to borrow money (an instrument) to manage their cash Reserve Ratio.

Which security amongst money market Instrument is mentioned here.

1. Call money
2. Commercial papers
3. Treasury bills
4. Commercial Bills

Options :

- 485584145905. 1
- 485584145906. 2
- 485584145907. 3
- 485584145908. 4

Question Number : 92 Question Id : 48558436477 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp1

ਮਿਸਟਰ ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਵਿੱਤੀ ਬਜ਼ਾਰ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਭਾਗੀਦਾਰ ਵਿੱਚ ਡਿਪਲੋਮਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਗਿਆਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ਾ ਬਜ਼ਾਰ ਦੇ ਕਈ ਉਪਕਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਉਸਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਆਰ. ਬੀ. ਆਈ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੈਂਕ ਆਪਣੇ ਕੋਸ਼ ਰਿਜ਼ਰਵ ਅਨੁਪਾਤ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਸ਼ੁੱਠੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸਟੇ-ਮਕਤੀ ਦੇ ਸਾਧਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਕਿਲ ਜੋ ਕਿ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਪੈਸੇ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਸਾਧਨ ਬਾਰੇ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਜੋ ਫੁਪਾਰਕ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਬੈਂਕ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮਿਸਟਰ ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਸਾਧਨ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜੋ ਵੱਡੇ ਕਰੈਡਿਟ ਯੋਗ ਕੰਪਨੀਆਂ ਲਈ ਬੈਂਕ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਸਮਾਂ 15 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੈਂਕਾਂ ਆਪਣੇ ਕੈਸ਼ ਰਿਜ਼ਰਵ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਖੋਜੇ ਉਧਰ ਲੈਣ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ।
ਮਨੀ ਬਜ਼ਾਰ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਦਾ ਇੱਥੇ ਜਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ?

1. ਕਾਲ ਮਨੀ
2. ਵਪਾਰਕ ਖੇਪਰ
3. ਖਜ਼ਾਨਾ ਬਿੱਲ
4. ਵਪਾਰਕ ਬਿੱਲ

Options :

485584145905. 1
485584145906. 2
485584145907. 3
485584145908. 4

Question Number : 93 Question Id : 48558436478 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp1

Mr. Rehan has done a diploma in Financial market and its participants. Recently he got a chance to present his knowledge and train students in a school. He told students about various money market instruments. He mentioned about an instrument which is issued by R.B.I on behalf of Central Government. He told students that Banks use a system to borrow money (an instrument) to manage their CRR i.e Cash Reserve Ratio. Later, he mentioned a short term self liquidating instrument like Bills of Exchange that can be used for arranging working capital. He also told students about an instrument that helps to mobilise large amounts of money in short period by commercial banks. Lastly, Mr. Rehan spoke about an instrument that works as a replacement towards bank borrowing for large credit-worthy companies, its maturity period is 15 days to one year.

"A short term self liquidating like Bills of Exchange than can be used for arranging working capital".

Which Money Market instrument, was Mr. Rehan referring to?

1. Call money
2. Certificate of Deposit
3. Commercial bills
4. Commercial papers

Options :

485584145909. 1
485584145910. 2
485584145911. 3
485584145912. 4

Question Number : 93 Question Id : 48558436478 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Compl

ਮਿਸਟਰ ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਵਿੱਤੀ ਬਜ਼ਾਰ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਭਾਗੀਦਾਰ ਵਿੱਚ ਡਿਪਲੋਮਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਗਿਆਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੈਸਾ ਬਜ਼ਾਰ ਦੇ ਕਈ ਉਪਕਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਉਸਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਆਰ. ਬੀ. ਆਈ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੈਂਕ ਆਪਣੇ ਕੋਸ਼ ਮਿਜ਼ਰਵ ਅਨੁਪਾਤ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਥਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਬੈਂਕ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸਟੇ-ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਸਾਧਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਬਿੱਲ ਜੋ ਕਿ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਪੂੰਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਸਾਧਨ ਬਾਰੇ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਜੋ ਵਪਾਰਕ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਬੈਂਕ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਪੈਸਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਵਿੱਚ ਮਿਸਟਰ ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਸਾਧਨ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜੋ ਵੱਡੇ ਕਰੈਡਿਟ ਯੋਗ ਕੰਪਨੀਆਂ ਲਈ ਬੈਂਕ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਲਈ ਇੱਕ ਪੁਰਤੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਸਮਾਂ 15 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

“ਬੈਂਕ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸਟੇ-ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਸਾਧਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਬਿੱਲ ਜੋ ਕਿ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਪੂੰਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।”

ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੈਸੇ ਬਜ਼ਾਰ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਮਿਸਟਰ ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ:-

1. ਕਾਲ ਮਨੀ
2. ਜਮਾਂ ਬਕਾਏ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ
3. ਵਪਾਰਕ ਬਿੱਲ
4. ਵਪਾਰਕ ਬਿੱਲ

Options :

- 485584145909. 1
- 485584145910. 2
- 485584145911. 3
- 485584145912. 4

Question Number : 94 Question Id : 48558436479 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Compl

Mr. Rehan has done a diploma in Financial market and its participants. Recently he got a chance to present his knowledge and train students in a school. He told students about various money market instruments. He mentioned about an instrument which is issued by R.B.I on behalf of Central Government. He told students that Banks use a system to borrow money (an instrument) to manage their CRR i.e Cash Reserve Ratio. Later, he mentioned a short term self liquidating instrument like Bills of Exchange that can be used for arranging working capital. He also told students about an instrument that helps to mobilise large amounts of money in short period by commercial banks. Lastly, Mr. Rehan spoke about an instrument that works as a replacement towards bank borrowing for large credit-worthy companies, its maturity period is 15 days to one year.

"An instrument that helps to mobilise large amounts of money in short period by commercial banks".

Identify the money market instrument stated above :

1. Certificate of Deposit
2. Call money
3. Commercial bills
4. Treasury bills

Options :

485584145913. 1
485584145914. 2
485584145915. 3
485584145916. 4

Question Number : 94 Question Id : 48558436479 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp1

ਮਿਸਟਰ ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਵਿੱਤੀ ਬਜ਼ਾਰ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਭਾਰੀਦਾਰ ਵਿੱਚ ਡਿਪਲੋਮਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਗਿਆਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੈਸਾ ਬਜ਼ਾਰ ਦੇ ਕਈ ਉਪਕਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਉਸਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਆਰ. ਬੀ. ਆਈ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੈਂਕ ਆਪਣੇ ਕੋਸ਼ ਰਿਜ਼ਰਵ ਅਨੁਪਾਤ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਥਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸਟੇ-ਮਕਤੀ ਦੇ ਸਾਧਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਕਿਲ ਜੋ ਕਿ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਪੈਸੇ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਸਾਧਨ ਬਾਰੇ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਜੋ ਵਪਾਰਕ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਪੈਸਾ ਇੱਕਠਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮਿਸਟਰ ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਸਾਧਨ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜੋ ਵੱਡੇ ਕਰੈਡਿਟ ਯੋਗ ਕੰਪਨੀਆਂ ਲਈ ਬੈਂਕ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਲਈ ਇੱਕ ਪੂਰਤੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਸਮਾਂ 15 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

"ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸਾਧਨ ਜੋ ਵਪਾਰਕ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਥੋੜੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਪੈਸਾ ਇੱਕਠਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।"

ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਹੋਏ ਪੈਸੇ ਬਜ਼ਾਰ ਸਾਧਨ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰੋ:-

1. ਜਮਾਂ ਬਕਾਏ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ
2. ਕਾਲ ਮਨੀ
3. ਵਪਾਰਕ ਬਿੱਲ
4. ਖਜਾਨਾ ਬਿੱਲ

Options :

485584145913. 1
485584145914. 2
485584145915. 3
485584145916. 4

Question Number : 95 Question Id : 48558436480 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp1

Mr. Rehan has done a diploma in Financial market and its participants. Recently he got a chance to present his knowledge and train students in a school. He told students about various money market instruments. He mentioned about an instrument which is issued by R.B.I on behalf of Central Government. He told students that Banks use a system to borrow money (an instrument) to manage their CRR i.e Cash Reserve Ratio. Later, he mentioned a short term self liquidating instrument like Bills of Exchange that can be used for arranging working capital. He also told students about an instrument that helps to mobilise large amounts of money in short period by commercial banks. Lastly, Mr. Rehan spoke about an instrument that works as a replacement towards bank borrowing for large credit-worthy companies, its maturity period is 15 days to one year.

"An instrument that works as a replacement towards bank borrowing for large Credit-worthy companies, its maturity period is 15 days to one year".

Identify the money market instrument stated in the above lines.

1. Call money
2. Commercial papers
3. Commercial bills
4. Certificate of Deposit

Options :

- 485584145917. 1
- 485584145918. 2
- 485584145919. 3
- 485584145920. 4

Question Number : 95 Question Id : 48558436480 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp1

ਮਿਸਟਰ ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਵਿੱਤੀ ਬਜ਼ਾਰ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਭਾਗੀਦਾਰ ਵਿੱਚ ਡਿਪਲੋਮਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਗਿਆਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੈਸਾ ਬਜ਼ਾਰ ਦੇ ਕਈ ਉਪਕਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਉਸਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਆਰ. ਬੀ. ਆਈ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੈਂਕ ਆਪਣੇ ਕੋਸ਼ ਰਿਜ਼ਰਵ ਅਨੁਪਾਤ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸਟੇ-ਮਕਤੀ ਦੇ ਸਾਧਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਬਿਲ ਜੋ ਕਿ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਪੈਸੇ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਸਾਧਨ ਬਾਰੇ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਜੋ ਵਪਾਰਕ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਪੈਸਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮਿਸਟਰ ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਸਾਧਨ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜੋ ਵੱਡੇ ਕਰੈਡਿਟ ਯੋਗ ਕੰਪਨੀਆਂ ਲਈ ਬੈਂਕ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਸਮਾਂ 15 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

" ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਜੋ ਵੱਡੇ ਕਰੇਡਿਟ ਯੋਗ ਕੰਪਨੀਆਂ ਲਈ ਬੈਂਕ ਉਪਰ ਲੇਟ ਲਈ ਇੱਕ ਪੂਰਤੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਮਿਆਦੀ ਸਮਾਂ 15 ਦਿਨ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। "

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਪੈਸੇ ਬਜ਼ਾਰ ਸਾਧਨ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰੋ:-

1. ਕਾਲ ਮਨੀ
2. ਵਪਾਰਕ ਚੈੱਕ
3. ਵਪਾਰਕ ਬਿੱਲ
4. ਜਮਾਂ ਬਕਾਏ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ

Options :

485584145917. 1
485584145918. 2
485584145919. 3
485584145920. 4

Sub-Section Number : 3
Sub-Section Id : 4855842695
Question Shuffling Allowed : No
Is Section Default? : null

Question Number : 96 Question Id : 48558436481 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp2

Safex Ltd is a company manufacturing masks. The newly appointed marketing manager of the firm has taken 'Covid Pandemic' as an opportunity to increase sales. He used a combination of tools to achieve its communication objective. He constituted 4 teams for designing these tools.

Team 1 :- The tool used by them was an impersonal form of communication which was paid for.

Team 2:- The tool used by them involves oral presentation of message in the form of conversation with one or more prospective customers for the purpose of making sales

Team 3:- This team used short-term incentives which were designed to encourage the buyers to make immediate purchase.

Team 4:- This team used a non-personal form of communication which was non-paid.

All the teams successfully designed their tools and achieved their desired results.

The variable of marketing mix discussed in the above case is _____

1. Product mix
2. Place mix
3. Price mix
4. Promotion mix

Options :

485584145921. 1
485584145922. 2
485584145923. 3
485584145924. 4

Question Number : 96 Question Id : 48558436481 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp2

ਸੇਫੇਕਸ ਲਿਮਿਟਿਡ ਇੱਕ ਮਾਸਕ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਹੈ। ਫਰਮ ਦੇ ਨਵੇਂ ਨਿਯੁਕਤ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਮੈਨੇਜਰ ਨੇ ਕੋਵਿਡ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਮਕੇ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਚਾਰ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਸਮੇਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਉਸਨੇ ਇਹਨਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕਰਨ ਲਈ 4 ਟੀਮਾਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ।

ਟੀਮ 1 :- ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਧਨ ਸੰਚਾਰ ਤੋਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਟੀਮ 2 :- ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸਾਧਨ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੰਭਾਵੀ ਗਾਹਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੀ ਜੁਥਾਨੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਟੀਮ 3 :- ਇਸ ਟੀਮ ਨੇ ਛੋਟੀ ਮਿਆਮ ਦੇ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਖਰੀਦ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਟੀਮ 4 :- ਇਸ ਟੀਮ ਨੇ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਨਿੱਜੀ ਰੂਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੀ।

ਸਾਰੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਆਪਣੇ ਸੰਦ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਨਤੀਜੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਮਿਸ਼ਰਣ ਦਾ ਵੇਰੀਏਬਲ ਹੈ:-

1. ਉਤਪਾਦ ਮਿਸ਼ਰਣ
2. ਸਥਾਨ ਮਿਸ਼ਰਣ
3. ਕੀਮਤ ਮਿਸ਼ਰਣ
4. ਪ੍ਰਚਾਰ ਮਿਸ਼ਰਣ

Options :

485584145921. 1
485584145922. 2
485584145923. 3
485584145924. 4

Question Number : 97 Question Id : 48558436482 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0
Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1
Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp2

Safex Ltd is a company manufacturing masks. The newly appointed marketing manager of the firm has taken 'Covid Pandemic' as an opportunity to increase sales. He used a combination of tools to achieve its communication objective. He constituted 4 teams for designing these tools.

Team 1 :- The tool used by them was an impersonal form of communication which was paid for.

Team 2:- The tool used by them involves oral presentation of message in the form of conversation with one or more prospective customers for the purpose of making sales

Team 3:- This team used short-term incentives which were designed to encourage the buyers to make immediate purchase.

Team 4:- This team used a non-personal form of communication which was non-paid.

All the teams successfully designed their tools and achieved their desired results.

The tool used by Team 3 was _____

1. Public relations
2. Sales promotion
3. Publicity
4. Branding

Options :

- 485584145925. 1
- 485584145926. 2
- 485584145927. 3
- 485584145928. 4

Question Number : 97 Question Id : 48558436482 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0
Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1
Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp2

ਸੇਕੋਕਸ ਲਿਮਿਟਿਡ ਇੱਕ ਮਾਸਕ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਹੈ। ਫਰਮ ਦੇ ਨਵੇਂ ਨਿਯੁਕਤ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਮੈਨੇਜਰ ਨੇ ਕੋਵਿਡ ਮਹਾਮਾਰੀ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਚਾਰ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਉਸਨੇ ਇਹਨਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਕਰਨ ਲਈ 4 ਟੀਮਾਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ।

ਟੀਮ 1 :- ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਧਨ ਸੰਚਾਰ ਤੋਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਟੀਮ 2 :- ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸਾਧਨ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੰਭਾਵੀ ਗਾਹਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੀ ਜੁਥਾਨੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਟੀਮ 3 :- ਇਸ ਟੀਮ ਨੇ ਛੋਟੀ ਮਿਆਮ ਦੇ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਖਰੀਦ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਟੀਮ 4 :- ਇਸ ਟੀਮ ਨੇ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਨਿੱਜੀ ਰੂਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੀ।

ਸਾਰੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਆਪਣੇ ਸੰਦ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਤੀਜੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ।

ਟੀਮ 3 ਦੁਆਰਾ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਉਪਕਰਣ ਸੀ _____

1. ਜਨਤਕ ਸੰਬੰਧ
2. ਵਿਕਰੀ ਤਰੱਕੀ
3. ਪ੍ਰਚਾਰ
4. ਬ੍ਰਾਂਡਿੰਗ

Options :

- 485584145925. 1
- 485584145926. 2
- 485584145927. 3
- 485584145928. 4

Question Number : 98 Question Id : 48558436483 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp2

Safex Ltd is a company manufacturing masks. The newly appointed marketing manager of the firm has taken 'Covid Pandemic' as an opportunity to increase sales. He used a combination of tools to achieve its communication objective. He constituted 4 teams for designing these tools.

Team 1 :- The tool used by them was an impersonal form of communication which was paid for.

Team 2:- The tool used by them involves oral presentation of message in the form of conversation with one or more prospective customers for the purpose of making sales

Team 3:- This team used short-term incentives which were designed to encourage the buyers to make immediate purchase.

Team 4:- This team used a non-personal form of communication which was non-paid.

All the teams successfully designed their tools and achieved their desired results.

The tool used by Team 4 is _____

1. Packaging
2. Advertising
3. Publicity
4. Sales promotion

Options :

- 485584145929. 1
- 485584145930. 2
- 485584145931. 3
- 485584145932. 4

Question Number : 98 Question Id : 48558436483 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp2

ਸੇਫੇਕਸ ਲਿਮਿਟਿਡ ਇੱਕ ਮਾਸਕ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਹੈ। ਫਰਮ ਦੇ ਨਵੇਂ ਨਿਯੁਕਤ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਮੈਨੇਜਰ ਨੇ ਕੋਵਿਡ ਮਹਾਮਾਰੀ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਚਾਰ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਉਸਨੇ ਇਹਨਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਕਰਨ ਲਈ 4 ਟੀਮਾਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ।

ਟੀਮ 1 :- ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਧਨ ਸੰਚਾਰ ਤੋਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਟੀਮ 2 :- ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸਾਧਨ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੰਭਾਵੀ ਗਾਹਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੀ ਜੁਥਾਨੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਟੀਮ 3 :- ਇਸ ਟੀਮ ਨੇ ਛੋਟੀ ਸਿਆਮ ਦੇ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਖਰੀਦ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਟੀਮ 4 :- ਇਸ ਟੀਮ ਨੇ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਨਿੱਜੀ ਰੂਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੀ।

ਸਾਰੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਆਪਣੇ ਸੰਦ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਤੀਜੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ।

ਟੀਮ 4 ਵੱਲੋਂ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਉਪਕਰਣ ਹੈ :-

1. ਪੇਕੇਜਿੰਗ
2. ਵਿਗਿਆਪਨ
3. ਪ੍ਰਚਾਰ
4. ਵਿਕਰੀ ਤਰੱਕੀ

Options :

485584145929. 1
485584145930. 2
485584145931. 3
485584145932. 4

Question Number : 99 Question Id : 48558436484 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp2

Safex Ltd is a company manufacturing masks. The newly appointed marketing manager of the firm has taken 'Covid Pandemic' as an opportunity to increase sales. He used a combination of tools to achieve its communication objective. He constituted 4 teams for designing these tools.

Team 1 :- The tool used by them was an impersonal form of communication which was paid for.

Team 2:- The tool used by them involves oral presentation of message in the form of conversation with one or more prospective customers for the purpose of making sales

Team 3:- This team used short-term incentives which were designed to encourage the buyers to make immediate purchase.

Team 4:- This team used a non-personal form of communication which was non-paid.

All the teams successfully designed their tools and achieved their desired results.

The tool used by Team 1 is _____

1. Advertising
2. Public relations
3. Publicity
4. Personal selling

Options :

- 485584145933. 1
- 485584145934. 2
- 485584145935. 3
- 485584145936. 4

Question Number : 99 Question Id : 48558436484 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp2

ਸੇਫੇਕਸ ਲਿਮਿਟਿਡ ਇੱਕ ਮਾਸਕ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਹੈ। ਫਰਮ ਦੇ ਨਵੇਂ ਨਿਯੁਕਤ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਮੈਨੇਜਰ ਨੇ ਕੋਵਿਡ ਮਹਾਮਾਰੀ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਚਾਰ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਉਸਨੇ ਇਹਨਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਕਰਨ ਲਈ 4 ਟੀਮਾਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ।

ਟੀਮ 1 :- ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਧਨ ਸੰਚਾਰ ਤੋਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਟੀਮ 2 :- ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸਾਧਨ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੰਭਾਵੀ ਗਾਹਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੀ ਜੁਥਾਨੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਟੀਮ 3 :- ਇਸ ਟੀਮ ਨੇ ਛੋਟੀ ਮਿਆਮ ਦੇ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਖਰੀਦ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਟੀਮ 4 :- ਇਸ ਟੀਮ ਨੇ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਨਿੱਜੀ ਰੂਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੀ।

ਸਾਰੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਆਪਣੇ ਸੰਦ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਤੀਜੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ।

ਟੀਮ 1 ਦੁਆਰਾ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਉਪਕਰਣ ਹੈ:-

1. ਵਿਗਿਆਪਨ
2. ਜਨਤਕ ਸੰਬੰਧ
3. ਪ੍ਰਚਾਰ
4. ਨਿੱਜੀ ਵਿਕਰੀ

Options :

485584145933. 1
485584145934. 2
485584145935. 3
485584145936. 4

Question Number : 100 Question Id : 48558436485 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp2

Safex Ltd is a company manufacturing masks. The newly appointed marketing manager of the firm has taken 'Covid Pandemic' as an opportunity to increase sales. He used a combination of tools to achieve its communication objective. He constituted 4 teams for designing these tools.

Team 1 :- The tool used by them was an impersonal form of communication which was paid for.

Team 2:- The tool used by them involves oral presentation of message in the form of conversation with one or more prospective customers for the purpose of making sales

Team 3:- This team used short-term incentives which were designed to encourage the buyers to make immediate purchase.

Team 4:- This team used a non-personal form of communication which was non-paid.

All the teams successfully designed their tools and achieved their desired results.

The tool used by Team 2 is _____

1. Public relations
2. Personal selling
3. Advertising
4. Publicity

Options :

- 485584145937. 1
- 485584145938. 2
- 485584145939. 3
- 485584145940. 4

Question Number : 100 Question Id : 48558436485 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp2

ਸੇਫ਼ਕਸ ਲਿਮਿਟਿਡ ਇੱਕ ਮਾਸਕ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਹੈ। ਫਰਮ ਦੇ ਨਵੇਂ ਨਿਯੁਕਤ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਮੈਨੇਜਰ ਨੇ ਕੋਵਿਡ ਮਹਾਮਾਰੀ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਚਾਰ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਉਸਨੇ ਇਹਨਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਕਰਨ ਲਈ 4 ਟੀਮਾਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ।

ਟੀਮ 1 :- ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਧਨ ਸੰਚਾਰ ਤੋਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਟੀਮ 2 :- ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸਾਧਨ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੰਭਾਵੀ ਗਾਹਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੀ ਜੁਥਾਨੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਟੀਮ 3 :- ਇਸ ਟੀਮ ਨੇ ਛੋਟੀ ਮਿਆਮ ਦੇ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਖਰੀਦ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਟੀਮ 4 :- ਇਸ ਟੀਮ ਨੇ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਨਿੱਜੀ ਰੂਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੀ।

ਸਾਰੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਆਪਣੇ ਸੰਦ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਤੀਜੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ।

ਟੀਮ 2 ਦੁਆਰਾ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਉਪਕਰਣ ਹੈ:-

1. ਜਨਤਕ ਸੰਬੰਧ
2. ਨਿੱਜੀ ਵਿਕਰੀ
3. ਵਿਗਿਆਪਨ
4. ਪ੍ਰਚਾਰ

Options :

- 485584145937. 1
- 485584145938. 2
- 485584145939. 3
- 485584145940. 4

History

Group Number :	4
Group Id :	485584824
Group Maximum Duration :	45
Group Minimum Duration :	45
Show Attended Group? :	No
Edit Attended Group? :	No
Break time :	0
Group Marks :	200
Is this Group for Examiner? :	No
Examiner permission :	Cant View
Show Progress Bar? :	No

History

Section Id :	485584948
Section Number :	1
Section type :	Online
Mandatory or Optional :	Mandatory

Number of Questions : 50
Number of Questions to be attempted : 40
Section Marks : 200
Enable Mark as Answered Mark for Review and Clear Response : Yes
Maximum Instruction Time : 0
Sub-Section Number : 1
Sub-Section Id : 4855842696
Question Shuffling Allowed : Yes
Is Section Default? : null

Question Number : 101 Question Id : 48558436486 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Who made the following statement: "Marshall left India three thousand years older than he had found her."

1. Daya Ram Sahni
2. Rakhai Das Banerji
3. R.E. M. Wheeler
4. S.N. Roy

Options :

485584145941. 1
485584145942. 2
485584145943. 3
485584145944. 4

Question Number : 101 Question Id : 48558436486 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਇਹ ਕਥਨ ਕਿਸਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ: "ਮਾਰਸ਼ਲ ਨੇ ਉਸ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲ ਵੱਡੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਛੱਡ ਦਿਤਾ ਸੀ"

1. ਦਯਾ ਰਾਮ ਸਾਹਨੀ
2. ਰਾਖਲ ਦਾਸ ਬੈਨਰਜੀ
3. ਆਰ. ਈ. ਐਮ. ਵੀਲਰ
4. ਐਸ. ਐਨ. ਰਾਏ

Options :

485584145941. 1
485584145942. 2

485584145943. 3

485584145944. 4

Question Number : 102 Question Id : 48558436487 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Archaeological study of a mound can provide cultural sequence for a site. Study of such layers is called _____.

1. Ethnography
2. Stratigraphy
3. Epigraphy
4. Sociography

Options :

485584145945. 1

485584145946. 2

485584145947. 3

485584145948. 4

Question Number : 102 Question Id : 48558436487 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਟਿੱਲਿਆਂ ਦਾ ਪੁਰਾਤੱਤਵ (ਆਰਕੇਲੋਜੀਕਲ) ਅਧਿਐਨ ਉਸ ਥਾਂ ਦੀ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਤਰਤੀਬ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ । ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

1. ਇਥਨੋਗ੍ਰਾਫੀ
2. ਸਟਰੈਟੀਗ੍ਰਾਫੀ
3. ਸ਼ਿਲਾਲੇਖ ਸ਼ਾਸਤਰ
4. ਸੋਸ਼ਿਓਗ੍ਰਾਫੀ

Options :

485584145945. 1

485584145946. 2

485584145947. 3

485584145948. 4

Question Number : 103 Question Id : 48558436488 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Which of the following Harappan sites were located near the coast?

1. Banawali and Rakhigarhi
2. Nageshwar and Balakot
3. Gauwariwala and Mitathal
4. Kot-Diji and Kalibangan

Options :

485584145949. 1
485584145950. 2
485584145951. 3
485584145952. 4

Question Number : 103 Question Id : 48558436488 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਹੜੱਪਨ ਥਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸਮੁੰਦਰੀ ਤੱਟ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਨ?

1. ਬਣਾਵਾਲੀ ਅਤੇ ਰਾਖੀਗੜ੍ਹੀ
2. ਨਾਗੇਸ਼ਵਰ ਅਤੇ ਬਾਲਾਕੋਟ
3. ਗਾਨਵੇਰੀਵਾਲਾ ਅਤੇ ਮਿਤਾਥਲ
4. ਕੋਟ-ਡੀਜੀ ਅਤੇ ਕਾਲੀਬੰਗਾਂ

Options :

485584145949. 1
485584145950. 2
485584145951. 3
485584145952. 4

Question Number : 104 Question Id : 48558436489 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Who among the following is often held as the 'Father of Indian Archaeology'?

1. John Marshall
2. Alexander Cunningham
3. James Prinsep
4. R.E.M. Wheeler

Options :

485584145953. 1
485584145954. 2
485584145955. 3
485584145956. 4

Question Number : 104 Question Id : 48558436489 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸਨੂੰ ਅਕਸਰ ਭਾਰਤੀ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਦਾ ਪਿਤਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?

1. ਜੌਹਨ ਮਾਰਸ਼ਲ
2. ਅਲੈਗਜ਼ੈਂਡਰ ਕੁਨਿੰਘਮ
3. ਜੇਮਜ਼ ਪ੍ਰਿੰਸੇਪ
4. ਆਰ. ਈ. ਐਮ. ਵੀਲਰ

Options :

485584145953. 1
485584145954. 2
485584145955. 3
485584145956. 4

Question Number : 105 Question Id : 48558436490 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Traces of canals have been found at the Harappan site of Shortughai, which is located in _____.

1. Punjab
2. Sind
3. Afghanistan
4. Gujarat

Options :

485584145957. 1
485584145958. 2
485584145959. 3
485584145960. 4

Question Number : 105 Question Id : 48558436490 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਹੜੱਪਾ ਦੇ ਸ਼ੇਰਤੂਘਈ ਥਾਂ ਤੋਂ ਨਹਿਰਾਂ ਦੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਲੱਭੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਥਾਨ ਹੈ :

1. ਪੰਜਾਬ
2. ਸਿੰਧ
3. ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ
4. ਗੁਜਰਾਤ

Options :

485584145957. 1
485584145958. 2
485584145959. 3
485584145960. 4

Question Number : 106 Question Id : 48558436491 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

In ancient India, the first coins to bear the names and images of the rulers were issued by the _____.

1. Indo-Greeks
2. Kushans
3. Parthians
4. Shakas

Options :

485584145961. 1
485584145962. 2
485584145963. 3
485584145964. 4

Question Number : 106 Question Id : 48558436491 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸਿੱਕੇ ਤੇ ਸ਼ਾਸਕ ਦੇ ਨਾਮ ਅਤੇ ਚਿੱਤਰ ਵਾਲੇ ਸਿੱਕੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਸਨ :

1. ਇੰਡੋ-ਗਰੀਕ ਦੁਆਰਾ
2. ਕੁਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ
3. ਪਰਥੀਆਨਜ ਦੁਆਰਾ
4. ਸ਼ੱਕਾ ਦੁਆਰਾ

Options :

485584145961. 1
485584145962. 2
485584145963. 3
485584145964. 4

Question Number : 107 Question Id : 48558436492 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Which place are you visiting if you come across the lion capital built by Asoka?

1. Varanasi
2. Delhi
3. Sarnath
4. Ujjayini

Options :

485584145965. 1
485584145966. 2
485584145967. 3
485584145968. 4

Question Number : 107 Question Id : 48558436492 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਤੁਸੀਂ ਕਿਥੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹੋ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਅਸ਼ੋਕ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸ਼ੇਰ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹੋ ?

1. ਵਾਰਾਣਸੀ
2. ਦਿੱਲੀ
3. ਸਾਰਨਾਥ
4. ਉਜਾਯਨੀ

Options :

485584145965. 1
485584145966. 2
485584145967. 3
485584145968. 4

Question Number : 108 Question Id : 48558436493 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Prabhavati Gupta was the daughter of _____.

1. Chandragupta II
2. Samudragupta
3. Chandragupta Maurya
4. Skandgupta

Options :

485584145969. 1
485584145970. 2
485584145971. 3
485584145972. 4

Question Number : 108 Question Id : 48558436493 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਪ੍ਰਭਾਵਤੀ ਗੁਪਤ ਕਿਸ ਦੀ ਪੁੱਤਰੀ ਸੀ ?

1. ਚੰਦਰਗੁਪਤ II
2. ਸਮੁੰਦਰਗੁਪਤ
3. ਚੰਦਰਗੁਪਤ ਮੌਰੀਆ
4. ਸਕੰਦਗੁਪਤ

Options :

485584145969. 1
485584145970. 2
485584145971. 3
485584145972. 4

Question Number : 109 Question Id : 48558436494 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Which of the following statements are **correct**?

- A. The Dharmasutras and Dharmashastras recognised as many as twelve forms of marriages.
- B. People were classified into gotras and each gotra was named after a Vedic seer.
- C. Jatis, which shared a common occupation, were sometimes organised into shrenis or guilds.
- D. Women were allowed to retain the gifts they received on their marriage as 'Stridhana' to be inherited by their children.
- E. Matriliney is the term used when descent is traced through the mother.

Choose the **correct** answer from the options given below:

- 1. A, B, C, E only
- 2. A, C, D, E only
- 3. B, C, D, E only
- 4. A, B, D, E only

Options :

- 485584145973. 1
- 485584145974. 2
- 485584145975. 3
- 485584145976. 4

Question Number : 109 Question Id : 48558436494 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਠੀਕ ਹਨ:

- A. ਧਰਮਸ਼ਾਸਤਰ ਅਤੇ ਧਰਮਸ਼ੂਤਰ ਵਿਆਹ ਦੇ ਬਾਰਾਂ ਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ।
- B. ਲੋਕ ਗੋਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਗੋਤ ਦੇ ਪਿਛੇ ਵੈਦਿਕ ਗੀਤ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
- C. ਜਤ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਕਿੱਤਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸ਼ਰਾਇਨ ਅਤੇ ਗਿੱਲਡ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- D. ਵਿਆਹ ਵੇਲੇ ਦਿਤੇ ਜਾਂਦੇ ' ਸ਼੍ਰੀਧਨ ' ਧਨ ਨੂੰ ਔਰਤਾਂ ਇੱਕ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।।
- E. ਮੈਟਰੀਲੀਨੀ ਇੱਕ ਪਦ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਮਾਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਤੋਰਦਾ ਹੈ।

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

- 1. ਸਿਰਫ A, B, C, E
- 2. ਸਿਰਫ A, C, D, E
- 3. ਸਿਰਫ B, C, D, E
- 4. ਸਿਰਫ A, B, D, E

Options :

- 485584145973. 1

485584145974. 2
485584145975. 3
485584145976. 4

Question Number : 110 Question Id : 48558436495 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

What did Ibn Battuta observe when he visited the city of Delhi?

- A. Its beautiful temple architecture in every part of the city.
- B. Its fine cemetery with domes and arches.
- C. Its imposing stupa in the heart of the city.
- D. Its twenty-eight big darwazas.
- E. Its many waterfalls within the city.

Choose the correct answer from the options given below:

- 1. A, B only
- 2. C, D only
- 3. B, D only
- 4. D, E only

Options :

485584145977. 1
485584145978. 2
485584145979. 3
485584145980. 4

Question Number : 110 Question Id : 48558436495 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਇਬਨ ਬਤੂਤਾ ਨੇ ਕੀ ਦੇਖਿਆ ਜਦੋਂ ਉਹ ਦਿੱਲੀ ਆਇਆ ਸੀ?

- A. ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਹਰ ਇਕ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਮੰਦਰਾਂ ਦੀ ਸੁੰਦਰ ਸ਼ਿਲਪੀਕਲਾ।
- B. ਰੁੱਬਦਾਂ ਅਤੇ ਚਾਪ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸੁੰਦਰ ਤਰਤੀਬ ਸੀ।
- C. ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਇਕ ਸਤੂਪ
- D. ਇਸ ਦੇ 28 ਵੱਡੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਸਨ।
- E. ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਝਰਨੇ ਸਨ।

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

- 1. ਸਿਰਫ਼ A ਅਤੇ B
- 2. ਸਿਰਫ਼ C ਅਤੇ D
- 3. ਸਿਰਫ਼ B ਅਤੇ D
- 4. ਸਿਰਫ਼ D ਅਤੇ E

Options :

- 485584145977. 1
- 485584145978. 2
- 485584145979. 3
- 485584145980. 4

Question Number : 111 Question Id : 48558436496 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Match List I with List II:

LIST I (Traders)		LIST II (Countries)	
A.	Nicolo de Conti	I.	England
B.	Duarte Barbosa	II.	Italy
C.	Peter Mundy	III.	Russia
D.	Afanasii Nikitin	IV.	Portugal

Choose the **correct** answer from the options given below:

- 1. A-II, B-I, C-III, D-IV
- 2. A-II, B-III, C-IV, D-I
- 3. A-IV, B-III, C-II, D-I
- 4. A-II, B-IV, C-I, D-III

Options :

- 485584145981. 1
- 485584145982. 2

485584145983. 3

485584145984. 4

Question Number : 111 Question Id : 48558436496 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਸੂਚੀ I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਠ ਕਰੋ :-

ਸੂਚੀ I ਵਪਾਰੀ		ਸੂਚੀ II ਦੇਸ਼	
A.	ਨਿਕੋਲੋ ਡੀ ਕੋੱਟੀ	I.	ਇਟਲੀ
B.	ਦੁਰਾਤੇ ਬਾਰਬੋਸਾ	II.	ਰੂਸ
C.	ਪੀਟਰ ਮੰਡੇ	III.	ਪੁਰਤਗਾਲ
D.	ਅਡਾਨਸੇਟੀ ਨਿਕੋਟੀਨ	IV.	ਇਟਲੀ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਜੁੜਾਅ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

1. A-II, B-I, C-III, D-IV

2. A-II, B-III, C-IV, D-I

3. A-IV, B-III, C-II, D-I

4. A-II, B-IV, C-I, D-III

Options :

485584145981. 1

485584145982. 2

485584145983. 3

485584145984. 4

Question Number : 112 Question Id : 48558436497 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Match List I with List II:

LIST I		LIST II	
A.	Alvars	I.	Bijak
B.	Virashaiva	II.	Tevaram
C.	Nayanars	III.	Nalayira Divyaprabandham
D.	Kabir	IV.	Vachanas

Choose the correct answer from the options given below:

1. A-I, B-IV, C-III, D-II
2. A-III, B-IV, C-II, D-I
3. A-II, B-I, C-III, D-IV
4. A-IV, B-III, C-I, D-II

Options :

485584145985. 1
485584145986. 2
485584145987. 3
485584145988. 4

Question Number : 112 Question Id : 48558436497 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਸੂਚੀ I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਠ ਕਰੋ :-

ਸੂਚੀ I		ਸੂਚੀ II	
A.	ਅਲਵਰਜ਼	I.	ਬੀਜਕ
B.	ਵਿਰਸ਼ੈਵਾ	II.	ਤੈਵਾਰਮ
C.	ਨਯਾਨਾਰ	III.	ਨਾਲਾਇਰਾ ਦਿਵਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧਮ
D.	ਕਬੀਰ	IV.	ਵਚਨਜ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

1. A-I, B-IV, C-III, D-II
2. A-III, B-IV, C-II, D-I
3. A-II, B-I, C-III, D-IV
4. A-IV, B-III, C-I, D-II

Options :

485584145985. 1
485584145986. 2
485584145987. 3
485584145988. 4

Question Number : 113 Question Id : 48558436498 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0
Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1
Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Match List I with List II:

LIST I (Sufi Teachers)		LIST II (Year of Death)	
A.	Munnuddin Sijzi	I.	1265
B.	Fariduddin Ganj-i-Shakar	II.	1235
C.	Nizamuddin Auliya	III.	1356
D.	Nasiruddin Chirag	IV.	1325

Choose the correct answer from the options given below:

1. A-II, B-III, C-I, D-IV
2. A-I, B-II, C-III, D-IV
3. A-II, B-I, C-IV, D-III
4. A-IV, B-III, C-I, D-II

Options :

485584145989. 1
485584145990. 2
485584145991. 3
485584145992. 4

Question Number : 113 Question Id : 48558436498 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0
Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1
Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਸੂਚੀ I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ :-

ਸੂਚੀ I (ਸਭੀ-ਚਾਰ)		ਸੂਚੀ II (ਮੌਤ ਦਾ ਸਾਲ)	
A.	ਮਿਹਿੰਦਰਦੀਨ ਮਿਜ਼ਾਨੀ	I.	1265
B.	ਫਰੀਦਦੀਨ ਰੌਜ਼-ਏ-ਸ਼ਕਰ	II.	1235
C.	ਨਿਜ਼ਾਮੁਦੀਨ ਔਲੀਆ	III.	1356
D.	ਨਸੀਰੁਦੀਨ ਚਿਰਾਗ਼	IV.	1325

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਜੁੜਾਵ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

1. A-II, B-III, C-I, D-IV
2. A-I, B-II, C-III, D-IV
3. A-II, B-I, C-IV, D-III
4. A-IV, B-III, C-I, D-II

Options :

485584145989. 1
485584145990. 2
485584145991. 3
485584145992. 4

Question Number : 114 Question Id : 48558436499 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Choose the **incorrect** statement out of the following:

1. Guru Nanak rejected the sacrifices and rituals of both Hindus and Muslims.
2. Guru Nanak did not wish to establish his own new religion.
3. Guru Nanak advocated the form of Nirguna Bhakti.
4. Guru Nanak appointed one his disciple 'Angad' to succeed him as the preceptor.

Options :

485584145993. 1
485584145994. 2
485584145995. 3
485584145996. 4

Question Number : 114 Question Id : 48558436499 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
-----	-------

ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਵਿੱਚੋਂ ਗਲਤ ਕਥਨ ਚੁਣੋ:

1. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇਵਾਂ ਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਅਤੇ ਰੀਤਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ।
2. ਗੁਰੂ ਆਪਣਾ ਨਵਾਂ ਧਰਮ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸੀ।
3. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੇ ਨਿਰਗੁਣ ਭਗਤੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ।
4. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਨੁਯਾਈ ' ਅੰਗਦ ' ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਉਤਰਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ।

Options :

485584145993. 1
485584145994. 2
485584145995. 3
485584145996. 4

Question Number : 115 Question Id : 48558436500 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Chronologically arrange the landmark events in the discovery of Vijayanagara.

- A. Conservation under John Marshall.
- B. Documentation of temple inscriptions by J.F. Fleet.
- C. Survey of Vijayanagara by Colin Mackenzie.
- D. Status of world heritage site by UNESCO.
- E. Photography of the archaeological site under Alexander Greenlaw.

Choose the correct answer from the options given below:

1. C, E, B, A, D
2. B, D, A, E, C
3. C, D, A, B, E
4. E, A, C, D, B

Options :

485584145997. 1
485584145998. 2
485584145999. 3
485584146000. 4

Question Number : 115 Question Id : 48558436500 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਵਿਜੇਨਗਰ ਦੀ ਖੋਜ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਾਲ-ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰੋ:

- ਜੌਹਨ ਮਾਰਸ਼ਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਚਾਉਣਾ
- ਜੇ. ਐਫ. ਫਲੀਟ, ਦੁਆਰਾ ਮੰਦਰ ਦੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀਕਰਨ ਕਰਨਾ।
- ਕੌਲਨ ਮੈਕਨੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਵਿਜੇਨਗਰ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ।
- ਯੂਨੈਸਕੋ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ਵ-ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਦਰਜਾ।
- ਅਲੈਗਜ਼ੈਂਡਰ ਗਰੀਨ ਲਾਅ ਅਧੀਨ ਆਰਕੀਲੋਜੀਕਲ ਥਾਂ ਦੀ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫੀ।

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ

- C, E, B, A, D
- B, D, A, E, C
- C, D, A, B, E
- E, A, C, D, B

Options :

485584145997. 1
485584145998. 2
485584145999. 3
485584146000. 4

Question Number : 116 Question Id : 48558436501 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Arrange the following dynasties in a chronological order.

- Tuluva dynasty
- Saluva dynasty
- Aravidu dynasty
- Sangama dynasty

Choose the **correct** answer from the options given below:

- A, B, C, D
- A, B, D, C
- C, D, A, B
- D, B, A, C

Options :

485584146001. 1
485584146002. 2

485584146003. 3

485584146004. 4

Question Number : 116 Question Id : 48558436501 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਸਲਤਨਤਾਂ ਨੂੰ ਕਾਲਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰੋ:

- A. ਤੁਲਵਾ ਸਲਤਨਤ
- B. ਸਾਲਵਾ ਸਲਤਨਤ
- C. ਅਰਵਿੰਦੁ ਸਲਤਨਤ
- D. ਸੰਗਮ ਸਲਤਨਤ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ:

- 1. A, B, C, D
- 2. A, B, D, C
- 3. C, D, A, B
- 4. D, B, A, C

Options :

485584146001. 1

485584146002. 2

485584146003. 3

485584146004. 4

Question Number : 117 Question Id : 48558436502 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

What is a 'Gopuram' in the context of Vijayanagara Empire?

- 1. Mandapa
- 2. Platform
- 3. Shrine
- 4. Gateway

Options :

485584146005. 1

485584146006. 2

485584146007. 3

485584146008. 4

Question Number : 117 Question Id : 48558436502 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਵਿਜੇਨਗਰ ਸਾਮਰਾਜ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ' ਗੋਪੁਰਮ ' ਕੀ ਹੈ ?

1. ਮੰਡਪ
2. ਪਲੇਟਫਾਰਮ
3. ਮੋਠ / ਸਰਾਈਨ
4. ਗੋਟਵੇ

Options :

485584146005. 1
485584146006. 2
485584146007. 3
485584146008. 4

Question Number : 118 Question Id : 48558436503 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Vijayanagara kings claimed to rule on behalf of the God _____.

1. Paupadevi
2. Virupaksha
3. Vitthala
4. Rama

Options :

485584146009. 1
485584146010. 2
485584146011. 3
485584146012. 4

Question Number : 118 Question Id : 48558436503 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
-----	-------

ਵਿਜੇਨਗਰ ਦੇ ਰਾਜਿਆਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ -----ਦੇਵਤੇ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਰਾਜ ਕਰਦੇ ਹਨ।

1. ਪੰਮਪਾਦੇਵੀ
2. ਵੀਰੂਪੱਕਸ਼ਾ
3. ਵਿਠੋਲ
4. ਰਾਮ

Options :

485584146009. 1
485584146010. 2
485584146011. 3
485584146012. 4

Question Number : 119 Question Id : 48558436504 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

The Vijayanagara Empire was known to its contemporaries as _____:

1. Maharashtra Samrajyamu
2. Andhra Samrajyamu
3. Tamil Samrajyamu
4. Karnataka Samrajyamu

Options :

485584146013. 1
485584146014. 2
485584146015. 3
485584146016. 4

Question Number : 119 Question Id : 48558436504 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਆਪਣੇ ਸਮਕਾਲ ਵਿਚ ਵਿਜੇਨਗਰ ਸਾਮਰਾਜ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ:

1. ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਾਮਰਾਜਯਮੁ
2. ਆਂਧਰਾ ਸਾਮਰਾਜਯਮੁ
3. ਤਾਮਿਲ ਸਾਮਰਾਜਯਮੁ
4. ਕਰਨਾਟਕਾ ਸਾਮਰਾਜਯਮੁ

Options :

485584146013. 1
485584146014. 2
485584146015. 3
485584146016. 4

Question Number : 120 Question Id : 48558436505 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

In the 17th century, Indo-Persian sources, the term for non-resident cultivators, who belonged to some other village but cultivated land elsewhere on contractual basis, were known as _____.

1. Khud-Kashta
2. Pahi-Kashta
3. Muqaddam
4. Muzarian

Options :

485584146017. 1
485584146018. 2
485584146019. 3
485584146020. 4

Question Number : 120 Question Id : 48558436505 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਫਾਰਸੀ ਸਰੋਤਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਸਤਾਰਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਗੋਰ-ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰ ਜਿਹੜੇ ਦੂਜੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸੀ ਪਰ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਠੇਕੇ ਤੇ ਖੇਤੀ ਕਰਦੇ ਸੀ, ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਸੀ:

1. ਖੁਦ-ਕਾਸ਼ਤਕਾਰ
2. ਪਗੀ-ਕਾਸ਼ਤਕਾਰ
3. ਮੁਕੱਦਮ
4. ਮੁਜ਼ਾਰੇ

Options :

485584146017. 1
485584146018. 2
485584146019. 3
485584146020. 4

Question Number : 121 Question Id : 48558436506 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Identify the **correct** sequence of the chronicles written during the Mughal period.

- A. Akbar Nama
- B. Alangir Nama
- C. Char Chaman
- D. Jahangir Nama
- E. Humayun Nama

Choose the **correct** answer from the options given below:

1. A, C, B, D, E
2. A, D, B, C, E
3. E, A, B, D, C
4. E, A, D, C, B

Options :

485584146021. 1
485584146022. 2
485584146023. 3
485584146024. 4

Question Number : 121 Question Id : 48558436506 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
-----	-------

ਮੁਗਲ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਰਚੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਾਲਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰੋ:

- A. ਅਕਬਰਨਾਮਾ
- B. ਆਲਮਗੀਰ ਨਾਮਾ
- C. ਚਾਰ ਚਮਨ
- D. ਜਹਾਂਗੀਰ ਨਾਮਾ
- E. ਹੁਮਾਯੂ ਨਾਮਾ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ

1. A, C, B, D, E
2. A, D, B, C, E
3. E, A, B, D, C
4. E, A, D, C, B

Options :

485584146021. 1
485584146022. 2
485584146023. 3
485584146024. 4

Question Number : 122 Question Id : 48558436507 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Which minister looked after the finances in the Mughal Empire?

1. Sadr-us-Sadr
2. Diwan-i-Ala
3. Mir Bakshi
4. Mir Saman

Options :

485584146025. 1
485584146026. 2
485584146027. 3
485584146028. 4

Question Number : 122 Question Id : 48558436507 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value

ਮੁਗਲ ਸਾਮਰਾਜ ਵਿਚ ਵਿੱਤ ਦਾ ਕਾਰਜ ਕਿਹੜਾ ਮੰਤਰੀ ਦੇਖਦਾ ਸੀ?

1. ਸਦਰ-ਉਸ-ਸਦੂਰ
2. ਦੀਵਾਨ-ਏ-ਅੱਲਾ
3. ਮੀਰ ਬਖਸ਼ੀ
4. ਮੀਰ ਸਮਨ

Options :

485584146025. 1
485584146026. 2
485584146027. 3
485584146028. 4

Question Number : 123 Question Id : 48558436508 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Whom did Akbar honour with the title "Zarrin qalam"?

1. Muhammad Husayn
2. Abul Hasan
3. Payag
4. Abdul Hamid Lahori

Options :

485584146029. 1
485584146030. 2
485584146031. 3
485584146032. 4

Question Number : 123 Question Id : 48558436508 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਅਕਬਰ ਨੇ ' ਜਰੀਨ ਕਲਾਮ' ਪਦਵੀ ਕਿਸਨੂੰ ਦਿਤੀ?

1. ਮੁਹੰਮਦ ਹੁਸੈਨ
2. ਅਬੁਲ ਹਸਨ
3. ਪਯਾਗ
4. ਅਬਦੁਲ ਹਾਮਿਦ ਲਾਹੌਰੀ

Options :

485584146029. 1
485584146030. 2
485584146031. 3
485584146032. 4

Question Number : 124 Question Id : 48558436509 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

The Permanent Settlement came into operation in _____.

1. 1864
2. 1757
3. 1793
4. 1800

Options :

485584146033. 1
485584146034. 2
485584146035. 3
485584146036. 4

Question Number : 124 Question Id : 48558436509 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਸਥਾਈ ਬੰਦੋਬਸਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਕਦੋਂ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਈ ?

1. 1864
2. 1757
3. 1793
4. 1800

Options :

485584146033. 1
485584146034. 2
485584146035. 3
485584146036. 4

Question Number : 125 Question Id : 48558436510 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

The Manchester Cotton Company was formed in the year _____.

1. 1857
2. 1858
3. 1859
4. 1860

Options :

485584146037. 1
485584146038. 2
485584146039. 3
485584146040. 4

Question Number : 125 Question Id : 48558436510 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

भानुचेसटर बखर वीपली घटी:-

1. 1857
2. 1858
3. 1859
4. 1860

Options :

485584146037. 1
485584146038. 2
485584146039. 3
485584146040. 4

Question Number : 126 Question Id : 48558436511 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Before the age of railway, the town of Mirzapur was a collection centre for cotton from which area?

1. Punjab
2. Tamil Nadu
3. Gujarat
4. Deccan

Options :

485584146041. 1
485584146042. 2
485584146043. 3
485584146044. 4

Question Number : 126 Question Id : 48558436511 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਰੇਲਵੇ ਦੇ ਯੁੱਗ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕਿਹੜੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਮਿਰਜ਼ਾਪੁਰ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰ ਕਪਾਹ ਇੱਕਠੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਸੀ?

1. ਪੰਜਾਬ
2. ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ
3. ਗੁਜਰਾਤ
4. ਡੇਕਨ

Options :

485584146041. 1
485584146042. 2
485584146043. 3
485584146044. 4

Question Number : 127 Question Id : 48558436512 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Satyajit Ray's film 'Jalshaghar' dealt with the subject matter of _____.

1. India's freedom struggle.
2. The decline of the aristocratic zamindari style of living.
3. Revolt of 1857.
4. Swadeshi Movement in Bengal.

Options :

485584146045. 1
485584146046. 2
485584146047. 3
485584146048. 4

Question Number : 127 Question Id : 48558436512 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਸਤਿਆਜੀਤ ਰੇਅ ਦੀ ਫਿਲਮ ' ਜਲਸਾਘਰ ' ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਦੀ ਹੈ:

1. ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅੰਦੋਲਨ ਬਾਰੇ।
2. ਜ਼ਮੀਨਦਾਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਪਤਨ ਬਾਰੇ।
3. 1857 ਦੇ ਵਿਦਰੋਹ ਬਾਰੇ।
4. ਬੰਗਾਲ ਵਿਚ ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਅੰਦੋਲਨ ਬਾਰੇ।

Options :

485584146045. 1
485584146046. 2
485584146047. 3
485584146048. 4

Question Number : 128 Question Id : 48558436513 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Who organised the zoo which later on became the Calcutta Alipore Zoo?

1. Francis Buchanan
2. Augustus Cornwallis
3. Charles Cornwallis
4. Maharaja Mehtab Chand

Options :

485584146049. 1
485584146050. 2
485584146051. 3
485584146052. 4

Question Number : 128 Question Id : 48558436513 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਇਹ ਚਿੜੀਆਖਰ ਕਿਸਨੇ ਬਣਵਾਇਆ ਜਿਹੜਾ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਕਲਕੱਤਾ ਅਲੀਪੁਰ ਚਿੜੀਆਖਰ ਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਤਬਦੀਲ ਹੋਇਆ ?

1. ਫਰਾਂਸਿਸ ਬੁੱਚਨ
2. ਅਗਸਤਸ ਕਾਰਨਵਿਲਜ਼
3. ਚਾਰਲਸ ਕਾਰਨਵਿਲਜ਼
4. ਮਹਾਰਾਜਾ ਮਹਿਤਾਬ ਚੰਦ

Options :

485584146049. 1
485584146050. 2
485584146051. 3
485584146052. 4

Question Number : 129 Question Id : 48558436514 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Where is 'Borah Bazaar' located?

1. Madras
2. Bombay
3. Lucknow
4. Shimla

Options :

485584146053. 1
485584146054. 2
485584146055. 3
485584146056. 4

Question Number : 129 Question Id : 48558436514 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਬੇਰਾ ਬਜ਼ਾਰ ਕਿੱਥੇ ਹੈ?

1. ਮਦਰਾਸ
2. ਬੰਬੇ
3. ਲਖਨਊ
4. ਸਿਮਲਾ

Options :

485584146053. 1
485584146054. 2
485584146055. 3
485584146056. 4

Question Number : 130 Question Id : 48558436515 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Name the historian who remarked that South Africa was "the making of Mahatma".

1. Lala Lajpat Rai
2. Bal Gangadhar Tilak
3. Chandran Devanesan
4. Abindranath Tagore

Options :

485584146057. 1
485584146058. 2
485584146059. 3
485584146060. 4

Question Number : 130 Question Id : 48558436515 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਉਸ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਦਾ ਨਾਮ ਦੱਸੋ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਨੇ ' ਮਹਾਤਮਾ ' ਬਣਾਇਆ ਸੀ।

1. ਲਾਲਾ ਲਾਜਪਤ ਰਾਏ
2. ਬਾਲ ਗੰਗਾਧਰ ਤਿਲਕ
3. ਚੰਦਰਾਨ ਦੀਵਾਨ-ਏ-ਸਾਨ
4. ਅਬਿੰਦਰਨਾਥ ਟੇਗੋਰ

Options :

485584146057. 1
485584146058. 2
485584146059. 3
485584146060. 4

Question Number : 131 Question Id : 48558436516 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Who from among the following nationalist leaders belonged to the group of Moderates?

1. Bipin Chandra Pal
2. Bal Gangadhar Tilak
3. Gopal Krishna Gokhale
4. Chandrashekhhar Azad

Options :

485584146061. 1
485584146062. 2
485584146063. 3
485584146064. 4

Question Number : 131 Question Id : 48558436516 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨੇਤਾ ਨਰਮਦਲੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਦਾ ਸੀ?

1. ਬਿਪਨ ਚੰਦਰ ਪਾਲ
2. ਬਾਲ ਗੰਗਾਧਰ ਤਿਲਕ
3. ਗੋਪਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਗੋਖਲੇ
4. ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ ਆਜ਼ਾਦ

Options :

485584146061. 1
485584146062. 2
485584146063. 3
485584146064. 4

Question Number : 132 Question Id : 48558436517 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Who amongst the following were close associates of Gandhi in the years 1917-1922?

- A. Vallabhbhai Patel
- B. Subhas Chandra Bose
- C. Annie Besant
- D. Govind Ballabh Pant
- E. B.R. Ambedkar

Choose the **correct** answer from the options given below:

1. A, C, E only
2. A, B, E only
3. B, D, C only
4. A, B, D only

Options :

485584146065. 1
485584146066. 2
485584146067. 3
485584146068. 4

Question Number : 132 Question Id : 48558436517 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕੌਣ ਸਾਲ 1917-1922 ਵਿਚਕਾਰ ਗਾਂਧੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਦਾ ਸੀ?

- A. ਵੱਲਭ ਭਾਈ ਪਟੇਲ
- B. ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਬੋਸ
- C. ਐਨੀ ਬਸੰਤ
- D. ਗੋਬਿੰਦ ਵੱਲਭ ਪੰਤ
- E. ਬੀ.ਆਰ.ਅੰਬੇਦਕਰ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ:

- 1. ਸਿਰਫ਼ A, C, E
- 2. ਸਿਰਫ਼ A, B, E
- 3. ਸਿਰਫ਼ B, D, C
- 4. ਸਿਰਫ਼ A, B, D

Options :

- 485584146065. 1
- 485584146066. 2
- 485584146067. 3
- 485584146068. 4

Question Number : 133 Question Id : 48558436518 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Match List I with List II:

LIST I		LIST II	
A.	Dandi March	I.	1917
B.	Khalafat Movement	II.	1942
C.	Quit India Movement	III.	1921
D.	Champaran Movement	IV.	1930

Choose the correct answer from the options given below:

- 1. A-I, B-II, C-III, D-IV
- 2. A-II, B-IV, C-I, D-III
- 3. A-IV, B-III, C-II, D-I
- 4. A-III, B-IV, C-I, D-II

Options :

- 485584146069. 1
- 485584146070. 2
- 485584146071. 3

485584146072. 4

Question Number : 133 Question Id : 48558436518 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਸੂਚੀ I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ :-

ਸੂਚੀ I		ਸੂਚੀ II	
A.	ਫ਼ਾਂਡੀ ਮਾਰਚ	I.	1917
B.	ਪਿਲਾਫ਼ਤ ਅੰਦੋਲਨ	II.	1942
C.	ਫ਼ਾਰਤ ਫ਼ੋਡੇ ਅੰਦੋਲਨ	III.	1921
D.	ਚੰਪਾਰਨ ਅੰਦੋਲਨ	IV.	1930

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ

1. A-I, B-II, C-III, D-IV
2. A-II, B-IV, C-I, D-III
3. A-IV, B-III, C-II, D-I
4. A-III, B-IV, C-I, D-II

Options :

485584146069. 1
485584146070. 2
485584146071. 3
485584146072. 4

Question Number : 134 Question Id : 48558436519 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Chronologically arrange the following movements led by Mahatma Gandhi.

- A. Rowlatt Satyagraha
- B. Kheda Movement
- C. Champaran Satyagraha
- D. Ahmedabad Mill Strike
- E. Dandi March

Choose the correct answer from the options given below:

- 1. A, B, C, D, E
- 2. B, D, C, A, E
- 3. C, D, B, A, E
- 4. C, A, B, D, E

Options :

- 485584146073. 1
- 485584146074. 2
- 485584146075. 3
- 485584146076. 4

Question Number : 134 Question Id : 48558436519 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਦੋਲਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਲਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਖੋ:

- A. ਰੋਲਟ ਸਤਿਆਗ੍ਰਹਿ
- B. ਖੇੜਾ ਅੰਦੋਲਨ
- C. ਚੰਪਾਰਨ ਸਤਿਆਗ੍ਰਹਿ
- D. ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਮਿਲ ਹੜਤਾਲ
- E. ਡਾਂਡੀ ਮਾਰਚ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਚੁੱਤਰ ਚੁਣੋ

- 1. A, B, C, D, E
- 2. B, D, C, A, E
- 3. C, D, B, A, E
- 4. C, A, B, D, E

Options :

- 485584146073. 1
- 485584146074. 2
- 485584146075. 3
- 485584146076. 4

Question Number : 135 Question Id : 48558436520 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

The 'Hindu Mahasabha' was founded in _____.

1. 1917
2. 1915
3. 1916
4. 1919

Options :

- 485584146077. 1
- 485584146078. 2
- 485584146079. 3
- 485584146080. 4

Question Number : 135 Question Id : 48558436520 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਹਿੰਦੂ ਮਹਾਸਭਾ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਈ:

1. 1917
2. 1915
3. 1916
4. 1919

Options :

- 485584146077. 1
- 485584146078. 2
- 485584146079. 3
- 485584146080. 4

Question Number : 136 Question Id : 48558436521 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

On which date did the Constituent Assembly begin its sessions?

1. 6 December 1946
2. 9 December 1946
3. 15 July 1946
4. 16 July 1946

Options :

485584146081. 1
485584146082. 2
485584146083. 3
485584146084. 4

Question Number : 136 Question Id : 48558436521 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਕਿਹੜੀ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦਾ ਸੈਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ?

1. 6 ਦਸੰਬਰ 1946
2. 9 ਦਸੰਬਰ 1946
3. 15 ਜੁਲਾਈ 1946
4. 16 ਜੁਲਾਈ 1946

Options :

485584146081. 1
485584146082. 2
485584146083. 3
485584146084. 4

Question Number : 137 Question Id : 48558436522 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Match List I with List II:

LIST I		LIST II	
A.	Cultural and Educational Rights	I.	Articles 25-28
B.	Right to Equality	II.	Articles 17
C.	Freedom of Religion	III.	Article 14-16
D.	Abolition of Untouchability	IV.	Articles 29,30

Choose the correct answer from the options given below:

1. A-II, B-III, C-IV, D-I
2. A-IV, B-III, C-II, D-I
3. A-I, B-II, C-III, D-IV
4. A-IV, B-III, C-I, D-II

Options :

485584146085. 1
485584146086. 2
485584146087. 3
485584146088. 4

Question Number : 137 Question Id : 48558436522 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਸੂਚੀ I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਏ ਕਰੋ :-

ਸੂਚੀ I		ਸੂਚੀII	
A.	ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ	I.	ਅਨੁਛੇਦ 25-28
B.	ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ	II.	ਅਨੁਛੇਦ 17
C.	ਧਰਮ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ	III.	ਅਨੁਛੇਦ 14-16
D.	ਅਫ਼ਤ ਦੀ ਮਨਾਹੀ	IV.	ਅਨੁਛੇਦ 29-30

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਕ੍ਰਿੱਤਰ ਚੁਣੋ:

1. A-II, B-III, C-IV, D-I
2. A-IV, B-III, C-II, D-I
3. A-I, B-II, C-III, D-IV
4. A-IV, B-III, C-I, D-II

Options :

485584146085. 1
485584146086. 2
485584146087. 3
485584146088. 4

Question Number : 138 Question Id : 48558436523 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Who were the two other lawyers serving with B.R. Ambedkar on the Drafting Committee of the Constitution?

- A. K.M. Munshi
- B. B.N Rau
- C. Alladi Krishnaswamy Aiyar
- D. S.N. Mukherjee
- E. Rajendra Prasad

Choose the correct answer from the options given below:

- 1. A, B only
- 2. B, C only
- 3. A, C only
- 4. D, E only

Options :

- 485584146089. 1
- 485584146090. 2
- 485584146091. 3
- 485584146092. 4

Question Number : 138 Question Id : 48558436523 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਡਰਾਫਟਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਡਾ.ਬੀ.ਆਰ.ਅੰਬੇਦਕਰ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ?

- A. ਕੇ.ਐਮ.ਮੁਨਜ਼ੀ
- B. ਬੀ.ਐਨ.ਰਾਏ
- C. ਅਲਾਡੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਸਵਾਮੀ ਅਈਅਰ
- D. ਐਸ.ਐਨ.ਮੁਖਰਜੀ
- E. ਰਾਜਿੰਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ:

- 1. ਸਿਰਫ਼ A ਅਤੇ B
- 2. ਸਿਰਫ਼ B ਅਤੇ C
- 3. ਸਿਰਫ਼ A ਅਤੇ C
- 4. ਸਿਰਫ਼ D ਅਤੇ E

Options :

- 485584146089. 1
- 485584146090. 2
- 485584146091. 3
- 485584146092. 4

Question Number : 139 Question Id : 48558436524 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Arrange the following in a chronological order:

- A. Constituent Assembly begins its session.
- B. Muslim League accepts Cabinet Mission's constitutional scheme.
- C. Muslim League decides to join the Interim Government.
- D. Muslim League announces Direct Action Day.
- E. Muslim League demands dissolution of the Constituent Assembly.

Choose the **correct** answer from the options given below:

- 1. B, D, C, A, E
- 2. B, A, D, C, E
- 3. A, B, C, D, E
- 4. D, A, E, B, C

Options :

- 485584146093. 1
- 485584146094. 2
- 485584146095. 3

485584146096. 4

Question Number : 139 Question Id : 48558436524 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਨੂੰ ਕਾਲ-ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰੋ:

- A. ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਭਾ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸੈਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ।
- B. ਮੁਸਲਿਮ ਲੀਗ ਨੇ ਕੈਬਨਿਟ ਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਕੀਮ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ।
- C. ਮੁਸਲਿਮ ਲੀਗ ਨੇ ਅੰਤਰਿਮ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।
- D. ਮੁਸਲਿਮ ਲੀਗ ਨੇ ਸਿੱਧੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦਿਨ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ।
- E. ਮੁਸਲਿਮ ਲੀਗ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਸੈਂਬਲੀ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ।

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਚੁੱਤਰ ਚੁਣੋ:

- 1. B, D, C, A, E
- 2. B, A, D, C, E
- 3. A, B, C, D, E
- 4. D, A, E, B, C

Options :

- 485584146093. 1
- 485584146094. 2
- 485584146095. 3
- 485584146096. 4

Question Number : 140 Question Id : 48558436525 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Which of the following statements are **True** for the Constituent Assembly?

- A. It was boycotted by the Muslim League.
- B. It was elected by Universal Franchise.
- C. Its members were chosen by Provincial Legislatures.
- D. Majority of its members belonged to the Socialist Party.
- E. Constituent Assembly was dominated by three parties.

Choose the **correct** answer from the options given below:

- 1. A, E only
- 2. B, D only
- 3. A, C only
- 4. B, E only

Options :

- 485584146097. 1
- 485584146098. 2
- 485584146099. 3
- 485584146100. 4

Question Number : 140 Question Id : 48558436525 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਸੈਂਬਲੀ ਲਈ ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਠੀਕ ਹੈ?

- A. ਇਸ ਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਲੀਗ ਦੁਆਰਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।
- B. ਇਹ ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਫਰੈਂਚਾਈਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ।
- C. ਇਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰੋਵਿਨਸ਼ੀਅਲ ਲੈਜਿਸਲੇਟਿਵ ਨੇ ਕੀਤੀ।
- D. ਇਸ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਮੈਂਬਰ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਨ।
- E. ਤਿੰਨ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਸੈਂਬਲੀ ਤੇ ਹਾਵੀ ਸਨ।

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ:

- 1. ਸਿਰਫ A ਅਤੇ E
- 2. ਸਿਰਫ B ਅਤੇ D
- 3. ਸਿਰਫ A ਅਤੇ C
- 4. ਸਿਰਫ B ਅਤੇ E

Options :

- 485584146097. 1
- 485584146098. 2
- 485584146099. 3

485584146100.4

Sub-Section Number : 2
 Sub-Section Id : 4855842697
 Question Shuffling Allowed : No
 Is Section Default? : null

Question Number : 141 Question Id : 48558436526 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No
 No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Compl

Read the passage and answer the questions :

According to Buddhist philosophy, the world is transient (anicca) and constantly changing; it is also soulless (anatta) as there is nothing permanent or eternal in it. Within this transient world, sorrow (dukkha) is intrinsic to human existence. It is by following the path of moderation between severe penance and self-indulgence that human beings can rise above these worldly troubles. In the earliest forms of Buddhism whether or not god existed was irrelevant.

Which of the following statement is **NOT True** regarding the Buddhist philosophy?

1. The world is transient and constantly changing.
2. Sorrow is intrinsic to human existence.
3. Humans can rise above sorrow by following the path of severe penance and self-indulgence.
4. The world is soulless as there is nothing permanent or eternal in it.

Options :

- 485584146101. 1
- 485584146102. 2
- 485584146103. 3
- 485584146104. 4

Question Number : 141 Question Id : 48558436526 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No
 No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Compl

ਪੰਚੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ ਅਤੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਿਉ:

ਬੋਧ ਦਰਸ਼ਨ ਮੁਤਾਬਕ ਸੰਸਾਰ ਛਿਣਭੰਗਰ (ਅਨਿਸੀਆ) ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਬਦਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਤਮਾ-ਰਹਿਤ (ਅਨਾਤਾ) ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਕੁਝ ਸਥਾਈ ਜਾ ਸਦੀਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਛਿਣਭੰਗਰ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਦੁਖ (ਦੁਖ) ਮਨੁੱਖੀ ਹੋਣ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਨੁੱਖੀ ਦੇ ਪਸਚਾਤਾਪ ਅਤੇ ਆਤਮ ਸੰਤੋਖ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਠੀਕ ਰੱਖ ਕੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਦੁਖਾਂ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉੱਠ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬੋਧੀਆਂ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਦੋਰ ਵਿਚ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਦੇ ਵੀ ਹੋਣ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਅਖੁਸ਼ੀਕ ਸੀ।

ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਵਿੱਚੋਂ ਬੋਧ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ?

1. ਸੰਸਾਰ ਛਿਣਭੰਗਰ ਹੈ ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਬਦਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।
2. ਦੁੱਖ ਮਨੁੱਖੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ।
3. ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਦੁੱਖਾਂ ਤੋਂ ਮਨੁੱਖ ਉਪਰ ਉਠ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਪਸਚਾਤਾਪ ਅਤੇ ਆਤਮ-ਸੰਤੋਖ ਦੇ ਰਾਹ ਤੇ ਚੱਲੇ।
4. ਸੰਸਾਰ ਆਤਮਾ ਰਹਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਸਥਿਰ ਅਤੇ ਸਦੀਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

Options :

485584146101. 1
485584146102. 2
485584146103. 3
485584146104. 4

Question Number : 142 Question Id : 48558436527 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp1

Read the passage and answer the questions :

According to Buddhist philosophy, the world is transient (anicca) and constantly changing; it is also soulless (anatta) as there is nothing permanent or eternal in it. Within this transient world, sorrow (dukkha) is intrinsic to human existence. It is by following the path of moderation between severe penance and self indulgence that human beings can rise above these worldly troubles. In the earliest forms of Buddhism whether or not god existed was irrelevant.

Which of the following idea is NOT a part of the teachings of the Buddha?

1. Importance of right conduct and values.
2. Claims of superiority based on birth.
3. Metta (fellow feeling).
4. Karuna (compassion).

Options :

485584146105. 1
485584146106. 2
485584146107. 3
485584146108. 4

Question Number : 142 Question Id : 48558436527 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp1

ਧਰੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ ਅਤੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਿਉ:

ਬੋਧ ਦਰਸ਼ਨ ਮੁਤਾਬਕ ਸੰਸਾਰ ਛਿਣਕੰਗਰ (ਅਨਿਸ਼ੀਆ) ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਬਦਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਤਮਾ-ਰਹਿਤ (ਅਨਾਤਾ) ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਕੁਝ ਸਥਾਈ ਜਾ ਸਦੀਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਛਿਣਕੰਗਰ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਦੁਖ (ਦੁਖ) ਮਨੁੱਖੀ ਹੋਣ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਨੁੱਖੀ ਦੇ ਪਸ਼ਚਾਤਾਪ ਅਤੇ ਆਤਮ ਸੰਤੋਖ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਠੀਕ ਰੱਖ ਕੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਦੁਖਾਂ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉੱਠ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬੋਧੀਆਂ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਦੋਰ ਵਿਚ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਦੇ ਵੀ ਹੋਂਦ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਅਪ੍ਰਸੰਗਕ ਸੀ।

ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਵਿਚਾਰ ਬੁੱਧ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ?

1. ਸਹੀ ਵਰਤਾਵ ਅਤੇ ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ
2. ਜਨਮ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਉੱਚੇ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ
3. ਮੋਟਾ (ਸਾਥ ਮਹਿਸੂਸਣਾ)
4. ਕਰੁਣਾ (ਦਇਆ)

Options :

485584146105. 1
 485584146106. 2
 485584146107. 3
 485584146108. 4

Question Number : 143 Question Id : 48558436528 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp1

Read the passage and answer the questions :

According to Buddhist philosophy, the world is transient (anicca) and constantly changing; it is also soulless (anatta) as there is nothing permanent or eternal in it. Within this transient world, sorrow (dukkha) is intrinsic to human existence. It is by following the path of moderation between severe penance and self indulgence that human beings can rise above these worldly troubles. In the earliest forms of Buddhism whether or not god existed was irrelevant.

In Buddhism, the followers of the older tradition, who followed the old path and respected teachers, described themselves as:

1. Theravadins
2. Mahayanas
3. Taravadins
4. Tantrics

Options :

485584146109. 1
 485584146110. 2
 485584146111. 3
 485584146112. 4

Question Number : 143 Question Id : 48558436528 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Compl

ਧਰੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ, ਅਤੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਿਉ:

ਬੋਧ ਦਰਸ਼ਨ ਮੁਤਾਬਕ ਸੰਸਾਰ ਛਿਣਭੰਗਰ (ਅਨਿਸੀਆ) ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਬਦਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਤਮਾ-ਰਹਿਤ (ਅਨਾਤਾ) ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਕੁਝ ਸਥਾਈ ਜਾ ਸਦੀਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਛਿਣਭੰਗਰ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਦੁੱਖ (ਦੁਖ) ਮਨੁੱਖੀ ਹੋਣ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਪਸਚਾਤਾਪ ਅਤੇ ਆਤਮ ਸੰਤੋਖ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਠੀਕ ਰੱਖ ਕੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਦੁੱਖਾਂ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉੱਠ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬੋਧੀਆਂ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਦੋਰ ਵਿਚ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਦੇ ਵੀ ਹੋਂਦ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਅਪ੍ਰਸੰਗਕ ਸੀ।

ਬੋਧ ਧਰਮ ਵਿਚ, ਜਿਹੜੇ ਪੁਰਾਣੀ ਰਵਾਇਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ:

1. ਖੇਰਾਵਾਦੀਨ
2. ਮਹਾਂਯਾਨ
3. ਤਾਰਾਵਾਦੀਨ
4. ਤਾਂਤਰਿਕ

Options :

485584146109. 1
 485584146110. 2
 485584146111. 3
 485584146112. 4

Question Number : 144 Question Id : 48558436529 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Compl

Read the passage and answer the questions :

According to Buddhist philosophy, the world is transient (anicca) and constantly changing; it is also soulless (anatta) as there is nothing permanent or eternal in it. Within this transient world, sorrow (dukkha) is intrinsic to human existence. It is by following the path of moderation between severe penance and self indulgence that human beings can rise above these worldly troubles. In the earliest forms of Buddhism whether or not god existed was irrelevant.

Where did Gautama Buddha attain 'nibbana'?

1. Lumbini
2. Rajgriha
3. Samath
4. Kusinagara

Options :

485584146113. 1
485584146114. 2
485584146115. 3
485584146116. 4

Question Number : 144 Question Id : 48558436529 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp1

ਪੰਚੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ ਅਤੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਿਉ:

ਬੋਧ ਦਰਸ਼ਨ ਮੁਤਾਬਕ ਸੰਸਾਰ ਛਿਣਭੰਗਰ (ਅਨਿਸ਼ੀਆ) ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਬਦਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਤਮਾ-ਰਹਿਤ (ਅਨਾਤਾ) ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਕੁਝ ਸਥਾਈ ਜਾ ਸਦੀਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਛਿਣਭੰਗਰ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਦੁਖ (ਦੁਖ) ਮਨੁੱਖੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਨੁੱਖੀ ਦੇ ਪਸਚਾਤਾਪ ਅਤੇ ਆਤਮ ਸੰਤੋਖ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਠੀਕ ਰੱਖ ਕੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਦੁਖਾਂ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉੱਠ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬੋਧੀਆਂ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਦੋਰ ਵਿਚ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਦੇ ਵੀ ਹੋਂਦ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਅਪ੍ਰਸੰਗਕ ਸੀ।

ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਨੂੰ ਨਿਰਬਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਿਥੇ ਹੋਈ?

1. ਲੁੰਬਿਨੀ
2. ਰਾਜਗ੍ਰਹਿ
3. ਸਾਰਨਾਥ
4. ਕੁਸੀਨਗਰ

Options :

485584146113. 1
485584146114. 2
485584146115. 3
485584146116. 4

Question Number : 145 Question Id : 48558436530 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
-----	-------

Read the passage and answer the questions :

According to Buddhist philosophy, the world is transient (anicca) and constantly changing; it is also soulless (anatta) as there is nothing permanent or eternal in it. Within this transient world, sorrow (dukkha) is intrinsic to human existence. It is by following the path of moderation between severe penance and self indulgence that human beings can rise above these worldly troubles. In the earliest forms of Buddhism whether or not god existed was irrelevant.

Which of the following statements are **True** about the teachings of Buddha?

- A. The Buddha regarded the social world as of divine origin.
- B. The Buddha advised kings and gahapatis to be humane and ethical.
- C. The Buddha believed that collective effort was required to transform social relations.
- D. The Buddha emphasised individual agency and righteous action to escape from the cycle of birth.
- E. The Buddha asserted that the extinguishing of ego and desire would end the cycle of suffering.

Choose the **correct** answer from the options given below:

- 1. C, D, E only
- 2. B, C, D only
- 3. A, B, D only
- 4. B, D, E only

Options :

- 485584146117. 1
- 485584146118. 2
- 485584146119. 3
- 485584146120. 4

Question Number : 145 Question Id : 48558436530 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp1

ਪੰਚੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ ਅਤੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਿਉ:

ਬੋਧ ਦਰਸ਼ਨ ਮੁਤਾਬਕ ਸੰਸਾਰ ਛਿਣਭੰਗਰ (ਅਨਿਸ਼ੀਆ) ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਬਦਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਤਮਾ-ਰਹਿਤ (ਅਨਾਤਾ) ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਕੁਝ ਸਥਾਈ ਜਾ ਸਦੀਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਛਿਣਭੰਗਰ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਦੁਖ (ਦੁਖ) ਮਨੁੱਖੀ ਹੋਣ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਨੁੱਖੀ ਦੇ ਪਸਚਾਤਾਪ ਅਤੇ ਆਤਮ ਸੰਤੋਖ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਠੀਕ ਰੱਖ ਕੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਦੁਖ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉੱਠ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬੋਧੀਆਂ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਦੋਰ ਵਿਚ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਦੇ ਵੀ ਹੋਂਦ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਅਪ੍ਰਸੰਗਕ ਸੀ।

ਬੁੱਧ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਠੀਕ ਹੈ?

- A. ਬੁੱਧ ਸਮਾਜਕ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਦੋਵੀ ਉਤਪਤੀ ਵਜੋਂ ਮੰਨਦੇ ਸੀ।
- B. ਬੁੱਧ ਰਾਜਿਆਂ ਅਤੇ ਗਰਾਹਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਅਤੇ ਸਦਾਚਾਰਕ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੰਦੇ ਸਨ।
- C. ਬੁੱਧ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸੀ ਕਿ ਸਮੂਹਕ ਯਤਨ ਹੀ ਸਮਾਜਕ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।
- D. ਬੁੱਧ ਵਿਅਕਤੀਗਤਤਾ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਸੀ ਅਤੇ ਸਹੀ ਕਰਮ ਨਾਲ ਜਨਮ ਦੇ ਚੱਕਰ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ।
- E. ਬੁੱਧ ਦਾ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਸੀ ਕਿ ਹੰਕਾਰ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਦੇ ਤਿਆਗ ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਦੇ ਚੱਕਰ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ:

- 1. ਸਿਰਫ਼ C, D, E
- 2. ਸਿਰਫ਼ B, C, D
- 3. ਸਿਰਫ਼ A, B, D
- 4. ਸਿਰਫ਼ B, D, E

Options :

- 485584146117. 1
- 485584146118. 2
- 485584146119. 3
- 485584146120. 4

Sub-Section Number :

3

Sub-Section Id :

4855842698

Question Shuffling Allowed :

No

Is Section Default? :

null

Question Number : 146 Question Id : 48558436531 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp2

Read the passage and answer the questions :

Section I - Regarding Zemindars. It is evident that the British Government in making zemindary settlement have imposed exorbitant *Jumas* (revenue demand) and have disgraced and ruined several Zemindars by putting up their estates for public auction for arrears of rent, in so much, in the institution of a suit by a common Ryot, a maid servant or a slave, the respectable Zemindars are summoned into court, arrested, put in goal and disgraced. In litigation regarding Zemindaries, the immense value of stamps, and other unnecessary expenses of the civil courts,... are all calculated to impoverish the litigants. Besides this, the coffers of the Zemindars are annually taxed with the subscription for schools, hospitals, roads, etc. Such extortions will have no manner of existence in the Badshahi Government; but on the contrary the *Jumas* will be light, the dignity and honour of the Zemindars safe, and every Zemindar will have absolute rule in his own Zemindary...

This excerpt has been taken from:

1. Bijnaur Proclamation of 1857
2. Kanpur Proclamation of 1857
3. Azamgarh Proclamation of 1857
4. Lucknow Proclamation of 1857

Options :

485584146121. 1
485584146122. 2
485584146123. 3
485584146124. 4

Question Number : 146 Question Id : 48558436531 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp2

ਸੇਕਸ਼ਨ 1-ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ: ਇਹ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਣਉਚਿਤ ਜੁਮਾ (ਮਾਲੀਆ ਲੋੜ) ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਾਹਿਯੋਗ ਇਲਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕਿਰਾਇਆ ਵਸੂਲਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਲਾਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਂਝੀ ਰਿਆਜ਼ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰ ਅਤੇ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਆਦਰਯੋਗ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਸੰਮਨ ਭੇਜੇ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਕੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਤੋਂ ਭਟਕਾ ਕੇ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁੱਕਦਮਿਆਂ ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਖਰਚੇ ਵਧਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਬਾਦਸ਼ਾਹੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਲੁੱਟ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਢੰਗ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਜੰਮੇ ਦੀ ਸੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਮਾਣ ਨੂੰ ਬਚਾ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਰਾਜ ਹੋਵੇਗਾ...

ਇਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਕੀ ਹੈ?

1. 1857 ਦੀ ਬਿਜਨੌਰ ਘੋਸ਼ਣਾ
2. 1857 ਦੀ ਕਾਨਪੁਰ ਘੋਸ਼ਣਾ
3. 1857 ਦੀ ਆਜਮਗੜ੍ਹ ਘੋਸ਼ਣਾ
4. 1857 ਦੀ ਲਖਨਊ ਘੋਸ਼ਣਾ

Options :

485584146121. 1
485584146122. 2
485584146123. 3
485584146124. 4

Question Number : 147 Question Id : 48558436532 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp2

Read the passage and answer the questions :

Section I - Regarding Zemindars. It is evident that the British Government in making zemindary settlement have imposed exorbitant *Jumas* (revenue demand) and have disgraced and ruined several Zemindars by putting up their estates for public auction for arrears of rent, in so much, in the institution of a suit by a common Ryot, a maid servant or a slave, the respectable Zemindars are summoned into court, arrested, put in goal and disgraced. In litigation regarding Zemindaries, the immense value of stamps, and other unnecessary expenses of the civil courts,... are all calculated to impoverish the litigants. Besides this, the coffers of the Zemindars are annually taxed with the subscription for schools, hospitals, roads, etc. Such extortions will have no manner of existence in the Badshahi Government; but on the contrary the *Jumas* will be light, the dignity and honour of the Zemindars safe, and every Zemindar will have absolute rule in his own Zemindary...

"Section I" of the Proclamation addresses to which class?

1. Service gentry class
2. Land holding class
3. Merchant-commercial class
4. Artisans and peasants

Options :

485584146125. 1
 485584146126. 2
 485584146127. 3
 485584146128. 4

Question Number : 147 Question Id : 48558436532 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp2

ਸੇਕਸ਼ਨ 1. ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ: ਇਹ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਣਉਚਿਤ ਜੁਮਾ (ਮਾਲੀਆ ਲੋੜ) ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਾਰੰਯੋਗ ਇਲਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਚਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕਿਰਾਇਆ ਵਸੂਲਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਲਾਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਂਝੀ ਰਿਆਜ਼ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰ ਅਤੇ ਗਲਾਮ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਆਦਰਯੋਗ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਸੰਮਨ ਭੇਜੇ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਕੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਤੋਂ ਭਟਕਾ ਕੇ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁੱਕਦਮਿਆਂ ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਖਰਚੇ ਵਧਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਬਾਦਸ਼ਾਹੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਲੁੱਟ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਢੰਗ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਜੰਮੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਮਾਣ ਨੂੰ ਬਚਾ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਰਾਜ ਹੋਵੇਗਾ...

ਘੋਸ਼ਣਾ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ ਕਿਹੜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੀ?

1. ਨੌਕਰੀ ਪੇਸ਼ਾ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ
2. ਜ਼ਮੀਨ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ
3. ਵਪਾਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ
4. ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ

Options :

485584146125. 1
485584146126. 2
485584146127. 3
485584146128. 4

Question Number : 148 Question Id : 48558436533 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp2

Read the passage and answer the questions :

Section I - Regarding Zemindars. It is evident that the British Government in making zemindary settlement have imposed exorbitant *Jumas* (revenue demand) and have disgraced and ruined several Zemindars by putting up their estates for public auction for arrears of rent, in so much, in the institution of a suit by a common Ryot, a maid servant or a slave, the respectable Zemindars are summoned into court, arrested, put in goal and disgraced. In litigation regarding Zemindaries, the immense value of stamps, and other unnecessary expenses of the civil courts,... are all calculated to impoverish the litigants. Besides this, the coffers of the Zemindars are annually taxed with the subscription for schools, hospitals, roads, etc. Such extortions will have no manner of existence in the Badshahi Government; but on the contrary the *Jumas* will be light, the dignity and honour of the Zemindars safe, and every Zemindar will have absolute rule in his own Zemindary...

Which of the difficulties and miseries of the zamindars have **NOT** been addressed in the Proclamation?

1. Absolute maximising of land tax.
2. Loss of social prestige.
3. Financial burden of the litigation.
4. Backwardness in communication and transportation.

Options :

485584146129. 1
485584146130. 2
485584146131. 3
485584146132. 4

Question Number : 148 Question Id : 48558436533 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp2

ਸੇਕਸ਼ਨ 1-ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ: ਇਹ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਣਉਚਿਤ ਜੁਮਾ (ਮਾਲੀਆ ਲੋੜ) ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਾਹਿਯੋਗ ਇਲਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕਿਰਾਇਆ ਵਸੂਲਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਲਾਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਬੀ ਰਿਆਤ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰ ਅਤੇ ਗਲਾਮ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਆਦਰਯੋਗ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਸੰਮਨ ਭੇਜੇ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਕੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਤੋਂ ਭਟਕਾ ਕੇ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁੱਕਦਮਿਆਂ ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਖਰਚੇ ਵਧਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਬਾਦਸ਼ਾਹੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਲੁੱਟ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਢੰਗ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਜੰਮੇ ਦੀ ਜ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਮਾਣ ਨੂੰ ਬਚਾ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਰਾਜ ਹੋਵੇਗਾ...

ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਔਖਿਆਈਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਘੋਸ਼ਣਾ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ?

1. ਜ਼ਮੀਨੀ ਕਰਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਧਾ ਦੇਣਾ
2. ਸਮਾਜਕ ਸਨਮਾਨ ਦੀ ਲੁੱਟ
3. ਮੁੱਕਦਮਿਆਂ ਦਾ ਵਿੱਤੀ ਖੋਭ
4. ਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਦਾ ਪਛੜਿਆਪਨ

Options :

485584146129. 1
485584146130. 2
485584146131. 3
485584146132. 4

Question Number : 149 Question Id : 48558436534 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp2

Read the passage and answer the questions :

Section I - Regarding Zemindars. It is evident that the British Government in making zemindary settlement have imposed exorbitant *Jumas* (revenue demand) and have disgraced and ruined several Zemindars by putting up their estates for public auction for arrears of rent, in so much, in the institution of a suit by a common Ryot, a maid servant or a slave, the respectable Zemindars are summoned into court, arrested, put in goal and disgraced. In litigation regarding Zemindaries, the immense value of stamps, and other unnecessary expenses of the civil courts,... are all calculated to impoverish the litigants. Besides this, the coffers of the Zemindars are annually taxed with the subscription for schools, hospitals, roads, etc. Such extortions will have no manner of existence in the Badshahi Government; but on the contrary the *Jumas* will be light, the dignity and honour of the Zemindars safe, and every Zemindar will have absolute rule in his own Zemindary...

The alternative rule of 'Badshahi Government' proposed by the rebels in this proclamation refers to

1. The rule of the king of England.
2. The royal nature of the company state.
3. The rule of India's traditional aristocratic class, such as of Bahadur Shah Zafar.
4. The rule established by the rebels based on the ordinary people of India.

Options :

485584146133. 1
485584146134. 2
485584146135. 3
485584146136. 4

Question Number : 149 Question Id : 48558436534 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp2

ਸੋਕਸ਼ਨ 1-ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ: ਇਹ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਣਉਚਿਤ ਜੁਮਾ (ਮਾਲੀਆ ਲੋੜ) ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਾਹਿਯੋਗ ਇਲਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕਿਰਾਇਆ ਵਸੂਲਤ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਲਾਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਂਝੀ ਰਿਆਜ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰ ਅਤੇ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਆਦਰਯੋਗ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਸੰਮਨ ਭੇਜੇ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਕੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਤੋਂ ਭਟਕਾ ਕੇ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁੱਕਦਮਿਆਂ ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਖਰਚੇ ਵਧਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਬਾਦਸ਼ਾਹੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਲੁੱਟ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਢੰਗ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਜੰਮੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਮਾਣ ਨੂੰ ਬਚਾ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਰਾਜ ਹੋਵੇਗਾ...

ਵਿਦਰੋਹੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਵਿਕਲਪਕ ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਦਸ਼ਾਹੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ:

1. ਇਗਲੈਂਡ ਦੇ ਰਾਜੇ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ
2. ਕੰਪਨੀ ਰਾਜ ਦੀ ਰਾਜਸ਼ਾਹੀ ਆਦਤ
3. ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਵਾਇਤੀ ਜਮਾਤ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਹਾਦਰ ਸ਼ਾਹ ਜ਼ਫ਼ਰ।
4. ਭਾਰਤ ਦੇ ਆਮ ਲੋਕ ਵਿਦਰੋਹੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ

Options :

485584146133. 1
485584146134. 2
485584146135. 3
485584146136. 4

Question Number : 150 Question Id : 48558436535 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp2

Read the passage and answer the questions :

Section I - Regarding Zemindars. It is evident that the British Government in making zemindary settlement have imposed exorbitant *Jumas* (revenue demand) and have disgraced and ruined several Zemindars by putting up their estates for public auction for arrears of rent, in so much, in the institution of a suit by a common Ryot, a maid servant or a slave, the respectable Zemindars are summoned into court, arrested, put in goal and disgraced. In litigation regarding Zemindaries, the immense value of stamps, and other unnecessary expenses of the civil courts,... are all calculated to impoverish the litigants. Besides this, the coffers of the Zemindars are annually taxed with the subscription for schools, hospitals, roads, etc. Such extortions will have no manner of existence in the Badshahi Government; but on the contrary the *Jumas* will be light, the dignity and honour of the Zemindars safe, and every Zemindar will have absolute rule in his own Zemindary...

Loss of zamindari estates and public auction of the same, as mentioned in the Proclamation, was caused by_____.

1. War of succession with the British.
2. Military expedition of the company.
3. New land reserve settlements of the company.
4. Lack of competence and co-ordination on part of the zamindars.

Options :

485584146137. 1
485584146138. 2
485584146139. 3
485584146140. 4

Question Number : 150 Question Id : 48558436535 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp2

ਸੇਕਸ਼ਨ I-ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ: ਇਹ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਣਉਚਿਤ ਜੁਮਾ (ਮਾਲੀਆ ਲੋੜ) ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਾਹੀਯੋਗ ਇਲਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕਿਰਾਇਆ ਵਸੂਲਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਲਾਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਂਝੀ ਰਿਆਜ਼ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰ ਅਤੇ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਆਦਰਯੋਗ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਸੰਮਨ ਭੇਜੇ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਕੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਤੋਂ ਭਟਕਾ ਕੇ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁੱਕਦਮਿਆਂ ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਖਰਚੇ ਵਧਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਬਾਦਸ਼ਾਹੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਲੁੱਟ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਢੰਗ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਜੰਮੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਮਾਣ ਨੂੰ ਬਚਾ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਰਾਜ ਹੋਵੇਗਾ...

ਇਸ ਖੋਜਣਾ ਵਿਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਖੋਹ ਕੇ ਨਿਲਾਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸੀ:

1. ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਲੜਾਈ।
2. ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਮਿਲਟਰੀ ਵਿਸਥਾਰ।
3. ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਨਵੇਂ ਜ਼ਮੀਨੀ ਅਧਿਕਾਰ।
4. ਜ਼ਿੰਮੇਦਾਰਾਂ ਵਿਚ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ।

Options :

485584146137. 1
485584146138. 2
485584146139. 3
485584146140. 4

Home Science

Group Number :	5
Group Id :	485584825
Group Maximum Duration :	45
Group Minimum Duration :	45
Show Attended Group? :	No
Edit Attended Group? :	No
Break time :	0
Group Marks :	200
Is this Group for Examiner? :	No
Examiner permission :	Cant View
Show Progress Bar? :	No

Home Science

Section Id :	485584949
Section Number :	1
Section type :	Online
Mandatory or Optional :	Mandatory
Number of Questions :	50
Number of Questions to be attempted :	40
Section Marks :	200
Enable Mark as Answered Mark for Review and Clear Response :	Yes
Maximum Instruction Time :	0
Sub-Section Number :	1
Sub-Section Id :	4855842699
Question Shuffling Allowed :	Yes
Is Section Default? :	null

Question Number : 151 Question Id : 48558436536 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory :
No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0
Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1
Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

The Persons with Disabilities Act was passed in which year?

1. 1995
2. 1996
3. 2000
4. 1998

Options :

- 485584146141. 1
- 485584146142. 2
- 485584146143. 3
- 485584146144. 4

Question Number : 151 Question Id : 48558436536 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਅਧਾਰਜ ਵਿਅਕਤੀ ਐਕਟ ਕਿਸ ਸਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ?

1. 1995
2. 1996
3. 2000
4. 1998

Options :

- 485584146141. 1
- 485584146142. 2
- 485584146143. 3
- 485584146144. 4

Question Number : 152 Question Id : 48558436537 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

The causes of disability in children can be grouped into three categories which are:

- A. Factors that impinge on the child during development
- B. Factors due to school education
- C. Factors that affect before birth, both genetic and non-genetic
- D. Factors that affect the child at birth or soon after birth

Choose the correct answer from the options given below:

- 1. A, C and D only
- 2. A, B and C only
- 3. B, C and D only
- 4. A, B and D only

Options :

- 485584146145. 1
- 485584146146. 2
- 485584146147. 3
- 485584146148. 4

Question Number : 152 Question Id : 48558436537 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਗਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

- A. ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਾਰਨ
- B. ਸਕੂਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਾਰਨ
- C. ਜਨਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਜੈਨੇਟਿਕ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਜੈਨੇਟਿਕ ਕਾਰਨ
- D. ਜਨਮ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਨੇੜੇ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ:

- 1. ਸਿਰਫ਼ A, C ਅਤੇ D
- 2. ਸਿਰਫ਼ A, B ਅਤੇ C
- 3. ਸਿਰਫ਼ B, C ਅਤੇ D
- 4. ਸਿਰਫ਼ A, B ਅਤੇ D

Options :

- 485584146145. 1
- 485584146146. 2
- 485584146147. 3
- 485584146148. 4

Question Number : 153 Question Id : 48558436538 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

_____ is the basic unit of society which looks after its members.

1. School
2. Family
3. Neighbour
4. Friends

Options :

- 485584146149. 1
- 485584146150. 2
- 485584146151. 3
- 485584146152. 4

Question Number : 153 Question Id : 48558436538 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਇਕਾਈ ਹੈ ਜੋ ਇਸਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਦੀ ਹੈ -

1. ਸਕੂਲ
2. ਪਰਿਵਾਰ
3. ਗੁਆਂਢੀ
4. ਦੋਸਤ

Options :

- 485584146149. 1
- 485584146150. 2
- 485584146151. 3
- 485584146152. 4

Question Number : 154 Question Id : 48558436539 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

In India, a senior citizen is a person belonging to which of the following age group?

1. 65 years and above
2. 60 years and above
3. 70 years and above
4. 80 years and above

Options :

485584146153. 1

485584146154. 2

485584146155. 3

485584146156. 4

Question Number : 154 Question Id : 48558436539 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸੀਨੀਅਰ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਮੂਹਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ -

1. 65 ਸਾਲ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਉੱਪਰ
2. 60 ਸਾਲ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਉੱਪਰ
3. 70 ਸਾਲ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਉੱਪਰ
4. 80 ਸਾਲ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਉੱਪਰ

Options :

485584146153. 1

485584146154. 2

485584146155. 3

485584146156. 4

Question Number : 155 Question Id : 48558436540 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

In which year, Ministry of Youth Affairs and Sports adopted the National Youth Policy?

1. 2005
2. 2003
3. 2004
4. 2010

Options :

485584146157. 1
485584146158. 2
485584146159. 3
485584146160. 4

Question Number : 155 Question Id : 48558436540 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਯੁਵ ਮਾਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਕਿਸ ਸਾਲ ਯੁਵ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਸੀ?

1. 2005
2. 2003
3. 2004
4. 2010

Options :

485584146157. 1
485584146158. 2
485584146159. 3
485584146160. 4

Question Number : 156 Question Id : 48558436541 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Name the psychologist who outlined the great need that children have for a concerned, caring and knowledgeable adult.

1. Piaget
2. Freud
3. Vygotsky
4. Bruner

Options :

485584146161. 1
485584146162. 2
485584146163. 3
485584146164. 4

Question Number : 156 Question Id : 48558436541 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਜਿਸਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਗਿਆਨਵਾਨ ਬਾਲਗ ਲਈ ਵੱਡੀ ਲੋੜ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਦਿੱਤੀ -

1. ਪੀਆਜੇਟ
2. ਫਰਾਇਡ
3. ਵਿਆਗੋਟਸਕੀ
4. ਬਰੂਨਰ

Options :

485584146161. 1
485584146162. 2
485584146163. 3
485584146164. 4

Question Number : 157 Question Id : 48558436542 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Identify the given standardisation mark.

1. ISI
2. FPO
3. AGMARK
4. Hallmark

Options :

- 485584146165. 1
- 485584146166. 2
- 485584146167. 3
- 485584146168. 4

Question Number : 157 Question Id : 48558436542 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਦਿੱਤੇ ਮਿਆਰੀ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰੋ।

1. ਆਈ ਐਸ ਆਈ
2. ਐਫ ਪੀ ਓ
3. ਐਗਮਾਰਕ
4. ਹਾਲਮਾਰਕ

Options :

485584146165. 1
485584146166. 2
485584146167. 3
485584146168. 4

Question Number : 158 Question Id : 48558436543 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

A process through which buyer makes decisions about purchasing is known as _____.

1. Consumer behaviour
2. Consumer right
3. Consumer footfall
4. Consumer expectation

Options :

485584146169. 1
485584146170. 2
485584146171. 3
485584146172. 4

Question Number : 158 Question Id : 48558436543 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਉਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਖਰੀਦਦਾਰ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ -

1. ਖਪਤਕਾਰ ਵਿਹਾਰ
2. ਖਪਤਕਾਰ ਅਧਿਕਾਰ
3. ਖਪਤਕਾਰ ਫੁੱਟਫਾਲ
4. ਖਪਤਕਾਰ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ

Options :

- 485584146169. 1
- 485584146170. 2
- 485584146171. 3
- 485584146172. 4

Question Number : 159 Question Id : 48558436544 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Which of the following is a tool to empower and equip consumers to protect themselves from adverse market forces ?

1. Consumer education
2. Consumer problems
3. Consumer behaviour
4. Consumer responsibility

Options :

- 485584146173. 1
- 485584146174. 2
- 485584146175. 3
- 485584146176. 4

Question Number : 159 Question Id : 48558436544 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜਾ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਹੈ ਜੋ ਖਪਤਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਬਜ਼ਾਰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰਥ ਅਤੇ ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ?

1. ਖਪਤਕਾਰ ਸਿੱਖਿਆ
2. ਖਪਤਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ
3. ਖਪਤਕਾਰ ਦਾ ਵਿਹਾਰ
4. ਖਪਤਕਾਰ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ

Options :

485584146173. 1
485584146174. 2
485584146175. 3
485584146176. 4

Question Number : 160 Question Id : 48558436545 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

What is the other name for short lived fashion?

1. Fad
2. Classic
3. Style
4. Design

Options :

485584146177. 1
485584146178. 2
485584146179. 3
485584146180. 4

Question Number : 160 Question Id : 48558436545 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਬੇਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਫੈਸ਼ਨ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਨਾਮ ਹੈ -

1. ਫੈਡ
2. ਕਲਾਸਿਕ
3. ਸੈਲੀ
4. ਡਿਜ਼ਾਈਨ

Options :

485584146177. 1
485584146178. 2
485584146179. 3
485584146180. 4

Question Number : 161 Question Id : 48558436546 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

You have to purchase a dress for your sister who is tall and slim. Inclusion of which of the following will be appropriate for her?

1. Vertical lines
2. Horizontal lines
3. Dark colours
4. High waist bodice

Options :

485584146181. 1
485584146182. 2
485584146183. 3
485584146184. 4

Question Number : 161 Question Id : 48558436546 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਲੰਮੀ ਅਤੇ ਪਤਲੀ ਭੇਟ ਲਈ ਇੱਕ ਪਹਿਰਾਵਾ ਚੁਣ ਰਹੇ ਹੋ। ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਉਸ ਲਈ ਉਚਿਤ ਹੈ?

1. ਲੰਬਕਾਰੀ ਰੇਖਾਵਾਂ
2. ਹੋਰੀਜ਼ੋਂਟਲ ਰੇਖਾਵਾਂ
3. ਗੂੜੇ ਰੰਗ
4. ਉੱਚੀ ਕਮਰ ਦੀ ਕੁੜਤੀ

Options :

485584146181. 1
485584146182. 2
485584146183. 3
485584146184. 4

Question Number : 162 Question Id : 48558436547 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

_____ ability requires a thorough knowledge of past future trends and current future trends.

1. Analytical
2. Forecasting
3. Communication
4. Technical

Options :

485584146185. 1
485584146186. 2
485584146187. 3
485584146188. 4

Question Number : 162 Question Id : 48558436547 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

_____ ਜੋਗਤਾ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਫੇਸ਼ਨ ਰੁਝਾਨ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ।

1. ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ
2. ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨ
3. ਸੰਚਾਰ
4. ਤਕਨੀਕੀ

Options :

485584146185. 1
485584146186. 2
485584146187. 3
485584146188. 4

Question Number : 163 Question Id : 48558436548 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

_____ is the important phase in wash cycle. If it is not done properly, clothes may look grey, dull with harsh texture.

1. Water extraction
2. Rinsing
3. Drying
4. Pressing

Options :

485584146189. 1
485584146190. 2
485584146191. 3
485584146192. 4

Question Number : 163 Question Id : 48558436548 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਪੇਟ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪੜਾਅ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਕੱਪੜੇ ਭੂਰੇ ਅਤੇ ਭੱਦੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ।

1. ਪਾਣੀ ਕੱਢਣਾ
2. ਹੰਗਾਲਣਾ
3. ਸੁਕਾਉਣਾ
4. ਪੈਸ ਕਰਨਾ

Options :

- 485584146189. 1
- 485584146190. 2
- 485584146191. 3
- 485584146192. 4

Question Number : 164 Question Id : 48558436549 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Which of the following colour scheme refers to a colour combination using two or three hues that lie side by side on the colour wheel?

1. Achromatic harmony
2. Accented neutral
3. Analogous harmony
4. Complementary harmony

Options :

- 485584146193. 1
- 485584146194. 2
- 485584146195. 3
- 485584146196. 4

Question Number : 164 Question Id : 48558436549 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਦੋ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਰੰਗਾਂ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਰੰਗ ਚੈਂਕਰ ਤੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਖਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

1. ਰੰਗਗੀਣ
2. ਲਹਿਜ਼ਾ ਨਿਰਪੱਖ
3. ਸਮਾਨ ਇੱਕਸੁਰਤਾ
4. ਪੂਰਕ ਇੱਕਸੁਰਤਾ

Options :

485584146193. 1
485584146194. 2
485584146195. 3
485584146196. 4

Question Number : 165 Question Id : 48558436550 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

The term "Development Communication" was first coined by Quebral in which year?

1. 1969
2. 1970
3. 1972
4. 1974

Options :

485584146197. 1
485584146198. 2
485584146199. 3
485584146200. 4

Question Number : 165 Question Id : 48558436550 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਵਿਕਾਸ ਸੰਚਾਰ ਪਦਾਵਲੀ ਕਿਊਬਰਿਲ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕਿਹੜੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ?

1. 1969

2. 1970

3. 1972

4. 1974

Options :

485584146197. 1

485584146198. 2

485584146199. 3

485584146200. 4

Question Number : 166 Question Id : 48558436551 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

To create focused attention on a small village in Delhi, the Project village Chattera was started in 1969. Which newspaper was involved in this project?

1. The Times of India

2. The Hindustan Times

3. Navbharat times

4. The Hindu

Options :

485584146201. 1

485584146202. 2

485584146203. 3

485584146204. 4

Question Number : 166 Question Id : 48558436551 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਪਿੰਡ ਵੱਲ ਪਿਆਨ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ 1969 ਵਿੱਚ ਚਤੁਰਾ ਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜਾ ਅਖਬਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ?

1. ਦਾ ਟਾਈਮਜ਼ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ
2. ਦਾ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਟਾਈਮਜ਼
3. ਨਵ ਭਾਰਤ ਟਾਈਮਜ਼
4. ਦਾ ਹਿੰਦੂ

Options :

- 485584146201. 1
- 485584146202. 2
- 485584146203. 3
- 485584146204. 4

Question Number : 167 Question Id : 48558436552 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

In which of the following disease condition, low fibre diet is recommended?

1. Diarrhoea
2. Constipation
3. Diabetes
4. Heart disease

Options :

- 485584146205. 1
- 485584146206. 2
- 485584146207. 3
- 485584146208. 4

Question Number : 167 Question Id : 48558436552 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਘੱਟ ਫਾਈਬਰ ਖੁਰਾਕ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕਿਹੜੇ ਰੋਗ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?

1. ਦਸਤ
2. ਕਬਜ਼
3. ਸ਼ੂਗਰ
4. ਦਿਲ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ / ਦਿਲ ਦਾ ਰੋਗ

Options :

485584146205. 1
485584146206. 2
485584146207. 3
485584146208. 4

Question Number : 168 Question Id : 48558436553 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Which of the following is a welfare catering service ?

1. Holiday camps
2. Langar
3. Clubs
4. Flight kitchens

Options :

485584146209. 1
485584146210. 2
485584146211. 3
485584146212. 4

Question Number : 168 Question Id : 48558436553 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਭਲਾਈ ਕੇਟਰਿੰਗ ਸੇਵਾ ਹੈ?

1. ਛੁੱਟੀਆਂ ਦਾ ਕੈਂਪ
2. ਲੰਗਰ
3. ਕਲੱਬ
4. ਮੁਥਾਈਲ ਕੇਟਰਿੰਗ

Options :

485584146209. 1
485584146210. 2
485584146211. 3
485584146212. 4

Question Number : 169 Question Id : 48558436554 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Which of these is NOT a feature of GMP (Good Manufacturing Practice)?

1. Minimise false labelling
2. Consumer education
3. Eliminate contamination
4. Mislead consumer

Options :

485584146213. 1
485584146214. 2
485584146215. 3
485584146216. 4

Question Number : 169 Question Id : 48558436554 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਜੀ ਐਮ ਪੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ?

1. ਗਲਤ ਲੇਬਲਿੰਗ ਨੂੰ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਰੇ।
2. ਖਪਤਕਾਰ ਸਿੱਖਿਆ
3. ਗੰਦਗੀ ਨੂੰ ਖਤਮ
4. ਖਪਤਕਾਰ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਨਾ

Options :

485584146213. 1
485584146214. 2
485584146215. 3
485584146216. 4

Question Number : 170 Question Id : 48558436555 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

In the context of food standards regulations, which of the following is an international reference for quality management of an organisation?

1. ISO 6000
2. ISO 7000
3. ISO 8000
4. ISO 9000

Options :

485584146217. 1
485584146218. 2
485584146219. 3
485584146220. 4

Question Number : 170 Question Id : 48558436555 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਭੋਜਨ ਮਿਆਰੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਕਿਸੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਦਰਭ ਹੈ -

1. ISO 6000
2. ISO 7000
3. ISO 8000
4. ISO 9000

Options :

485584146217. 1
485584146218. 2
485584146219. 3
485584146220. 4

Question Number : 171 Question Id : 48558436556 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

In the context of food safety, intentional or accidental addition of impure ingredients that alters the properties and diminishes the quality of food is known as _____.

1. Contamination
2. Toxicity
3. Adulteration
4. Hazard

Options :

485584146221. 1
485584146222. 2
485584146223. 3
485584146224. 4

Question Number : 171 Question Id : 48558436556 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਭੋਜਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਯੁੱਧ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਜਾਣਬੁਝ ਕੇ ਜਾਂ ਅਚਨਚੇਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਵਟ, ਜੋ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭੋਜਨ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ -

1. ਗੰਦਗੀ
2. ਜ਼ਹਿਰਿਲਾਪਨ
3. ਮਿਲਾਵਟ
4. ਖ਼ਤਰਾ

Options :

485584146221. 1
485584146222. 2
485584146223. 3
485584146224. 4

Question Number : 172 Question Id : 48558436557 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Fortification as an intervention is used under which of the following strategies to combat public nutrition problems ?

1. Nutrient based strategy
2. Medicinal strategy
3. Diet based strategy
4. Supplement based strategy

Options :

485584146225. 1
485584146226. 2
485584146227. 3
485584146228. 4

Question Number : 172 Question Id : 48558436557 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਦਖਲ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਨਤਕ ਪੇਸ਼ਣ ਸੰਬੰਧੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਰਣਨੀਤੀ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ-

1. ਪੇਸ਼ਣ ਆਧਾਰਿਤ ਰਣਨੀਤੀ
2. ਚਿਕਿਤਸਕ ਰਣਨੀਤੀ
3. ਖੁਰਾਕ ਆਧਾਰਿਤ ਰਣਨੀਤੀ
4. ਪੂਰਕ ਆਧਾਰਿਤ ਰਣਨੀਤੀ

Options :

485584146225. 1
485584146226. 2
485584146227. 3
485584146228. 4

Question Number : 173 Question Id : 48558436558 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Which of the following is referred to as "Hidden Hunger" in the context of nutritional problems?

1. Micronutrient deficiencies
2. Malnutrition
3. Stunting
4. Wasting

Options :

485584146229. 1
485584146230. 2
485584146231. 3
485584146232. 4

Question Number : 173 Question Id : 48558436558 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਪੋਸਟ ਸੰਬੰਧੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸਨੂੰ ਲੁਕਵੀਂ ਭੁੱਖ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ -

1. ਸੁਖਮ ਪੋਸਟਿਕ ਤੌਤ ਦੀ ਕਮੀ
2. ਪੋਸਟ ਵਿੱਚ ਕਮੀ
3. ਵਿਕਸਤ ਨਾ ਹੋਣਾ
4. ਵੇਸਟਿੰਗ

Options :

485584146229. 1
485584146230. 2
485584146231. 3
485584146232. 4

Question Number : 174 Question Id : 48558436559 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Which of the following government body framed the National Nutrition Policy (NNP) of India in the year 1993?

1. Department of Women and Child Development
2. Ministry of Health and Family Welfare
3. Department of Science and Technology
4. Ministry of Consumer Affairs

Options :

485584146233. 1
485584146234. 2
485584146235. 3
485584146236. 4

Question Number : 174 Question Id : 48558436559 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਸਾਲ 1993 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸਨੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖੋਜਣ ਨੀਤੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਸੀ?

1. ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਆਫ ਵਿਮਨ ਐਂਡ ਚਾਈਲਡ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ
2. ਮਨਿਸਟਰੀ ਆਫ ਫੂਡ ਐਂਡ ਨਿਊਟਰੀਸ਼ਨ
3. ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਆਫ ਸਾਇੰਸ ਐਂਡ ਟਕਨਾਲੋਜੀ
4. ਮਨਿਸਟਰੀ ਆਫ ਕੰਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਅਰਜ਼

Options :

485584146233. 1
485584146234. 2
485584146235. 3
485584146236. 4

Question Number : 175 Question Id : 48558436560 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Arrange the organizational structure / hierarchy followed by housekeeping department from top to bottom.

- A. Assistant housekeeper
- B. Room attendant
- C. Executive housekeeper
- D. Housemen
- E. Floor supervisor

Choose the correct answer from the options given below:

1. A, B, C, D, E
2. C, A, E, D, B
3. A, C, E, B, D
4. C, A, E, B, D

Options :

485584146237. 1
485584146238. 2
485584146239. 3
485584146240. 4

Question Number : 175 Question Id : 48558436560 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਹਾਊਸ ਕੀਪਿੰਗ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸੰਰਚਨਾਤਮਕ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਤੱਕ ਕ੍ਰਮਬੱਧ ਕਰੋ -

- A. ਸਹਾਇਕ ਹਾਊਸ ਕੀਪਰ
- B. ਕਮਰਾ ਸੇਵਾਦਾਰ
- C. ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹਾਊਸ ਕੀਪਰ
- D. ਹਾਊਸਮੇਨ
- E. ਮੰਜ਼ਿਲ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ:

- 1. A, B, C, D, E
- 2. C, A, E, D, B
- 3. A, C, E, B, D
- 4. C, A, E, B, D

Options :

- 485584146237. 1
- 485584146238. 2
- 485584146239. 3
- 485584146240. 4

Question Number : 176 Question Id : 48558436561 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Give the correct sequence of different stages of apparel production.

- A. Finishing and packaging
- B. Procurement and inspection of raw material
- C. Laying and cutting of fabric / material
- D. Assembly of the product

Choose the correct answer from the options given below:

- 1. A, B, C, D
- 2. B, A, C, D
- 3. D, A, B, C
- 4. B, C, D, A

Options :

- 485584146241. 1
- 485584146242. 2
- 485584146243. 3
- 485584146244. 4

Question Number : 176 Question Id : 48558436561 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਲਿਬਾਸ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪੜਾਵਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਕ੍ਰਮ ਦੱਸੋ -

- A. ਮੁਕੰਮਲ ਅਤੇ ਪੈਕਿੰਗ
- B. ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਅਤੇ ਪੜਤਾਲ
- C. ਫੈਬਰਿਕ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਨੂੰ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਕੱਟਣਾ
- D. ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਅਸੈਂਬਲੀ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

- 1. A, B, C, D
- 2. B, A, C, D
- 3. D, A, B, C
- 4. B, C, D, A

Options :

- 485584146241. 1
- 485584146242. 2
- 485584146243. 3
- 485584146244. 4

Question Number : 177 Question Id : 48558436562 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Arrange the given steps of nutritional care during illness in the correct sequence.

- A. Assessing nutritional status
- B. Planning and prioritising nutrition intervention(s)
- C. Diagnosis of nutritional problems
- D. Making changes in the nutritional care outcomes, if necessary
- E. Evaluating nutritional care outcomes

Choose the correct answer from the options given below:

- 1. C, B, A, D, E
- 2. C, E, B, A, D
- 3. A, C, B, E, D
- 4. A, C, B, D, E

Options :

- 485584146245. 1
- 485584146246. 2
- 485584146247. 3
- 485584146248. 4

Question Number : 177 Question Id : 48558436562 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਪੋਸ਼ਣ ਸੰਬੰਧੀ ਦੇਖ ਭਾਲ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਦਮਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕਰੋ -

- A. ਪੋਸ਼ਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ
- B. ਪੋਸ਼ਣ ਸੰਬੰਧੀ ਦਖਲ-ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣਾ
- C. ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਨਿਧਾਨ
- D. ਜੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕਰਨਾ
- E. ਪੋਸ਼ਣ ਸੰਬੰਧੀ ਦੇਖਭਾਲ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

- 1. C, B, A, D, E
- 2. C, E, B, A, D
- 3. A, C, B, E, D
- 4. A, C, B, D, E

Options :

- 485584146245. 1
- 485584146246. 2
- 485584146247. 3

485584146248. 4

Question Number : 178 Question Id : 48558436563 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Which of the following is NOT a department/sector in hospitality industry?

1. Recruitment and staffing
2. Entertainment and recreation
3. Accommodation or front office
4. Food and beverage service

Options :

- 485584146249. 1
- 485584146250. 2
- 485584146251. 3
- 485584146252. 4

Question Number : 178 Question Id : 48558436563 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਪ੍ਰਾਹੁਣਚਾਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਅਧੀਨ ਵਿਭਾਗ ਨਹੀਂ ਹਨ?

1. ਭਰਤੀ ਅਤੇ ਸਟਾਫਿੰਗ
2. ਮਨੋਰੰਜਨ ਅਤੇ ਪੁਨਰਸਿਰਜਣਾ
3. ਰਿਹਾਇਸ਼ ਜਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਦਫਤਰ
4. ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਪੀਣ ਦੀ ਸੇਵਾ

Options :

- 485584146249. 1
- 485584146250. 2
- 485584146251. 3
- 485584146252. 4

Question Number : 179 Question Id : 48558436564 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
-----	-------

Which of the following falls under the category of rewards given to sustain high performance employees in an organisation ?

- A. Paid holidays
- B. Tax incentives
- C. Financial packages for children's education
- D. Financial compensation like driver's wages
- E. Disability insurance

Choose the correct answer from the options given below:

- 1. A, C and E only
- 2. A, C and D only
- 3. A, D and E only
- 4. B, C and D only

Options :

- 485584146253. 1
- 485584146254. 2
- 485584146255. 3
- 485584146256. 4

Question Number : 179 Question Id : 48558436564 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਉਚ ਪਰਦਰਸ਼ਨ ਵਾਲੇ ਕਰਮ-ਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਇਨਾਮਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਵੇਗਾ ?

- A. ਅਦਾਇਗੀ ਫੁੱਟੀ
- B. ਟੈਕਸ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ
- C. ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਪੈਕਜ
- D. ਵਿੱਤੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਿਵੇਂ ਡ੍ਰਾਈਵਰ ਦੀ ਤਨਖਾਹ
- E. ਅਧਾਹਜਤਾ ਬੀਮਾ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

- 1. ਸਿਰਫ਼ A, C ਅਤੇ E
- 2. ਸਿਰਫ਼ A, C ਅਤੇ D
- 3. ਸਿਰਫ਼ A, D ਅਤੇ E
- 4. ਸਿਰਫ਼ B, C ਅਤੇ D

Options :

485584146253. 1
485584146254. 2
485584146255. 3
485584146256. 4

Question Number : 180 Question Id : 48558436565 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Which of the following is NOT a function of human resources/talent management?

1. Marketing management
2. Getting the best employees
3. Retention and redressal
4. Training and developing employees

Options :

485584146257. 1
485584146258. 2
485584146259. 3
485584146260. 4

Question Number : 180 Question Id : 48558436565 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੋਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦਾ ਕਾਰਜ ਨਹੀਂ ਹੈ -

1. ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਪ੍ਰਬੰਧਨ
2. ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਤਮ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਚੁਣਨਾ
3. ਧਾਰਨ ਅਤੇ ਨਿਵਾਰਣ
4. ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ

Options :

485584146257. 1
485584146258. 2
485584146259. 3
485584146260. 4

Question Number : 181 Question Id : 48558436566 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

A diet can be modified to meet the medical needs of a patient through which of the following?

- A. Changing consistency and/or texture
- B. Adding supplements
- C. Increase or decrease in the amount of one or more nutrients
- D. Increase or decrease in calorie intake
- E. Making an all fruit diet

Choose the correct answer from the options given below:

- 1. A, B and E only
- 2. A, C and E only
- 3. B, C and D only
- 4. A, C and D only

Options :

- 485584146261. 1
- 485584146262. 2
- 485584146263. 3
- 485584146264. 4

Question Number : 181 Question Id : 48558436566 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਡਾਕਟਰੀ ਲੋੜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ -

- A. ਵਿਕਸਾਰਤਾ ਜਾਂ ਬਣਤਰ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ
- B. ਪੂਰਕਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨਾ
- C. ਪੋਸਟਿਕ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਜਾਂ ਘਟਾਉਣ ਨਾਲ
- D. ਕਲੋਰੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਜਾਂ ਘਟਾਉਣ ਨਾਲ
- E. ਸਾਰੀ ਫਲ ਖੁਰਾਕ ਬਣਾਉਣਾ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

- 1. ਸਿਰਫ਼ A, B ਅਤੇ E
- 2. ਸਿਰਫ਼ A, C ਅਤੇ E
- 3. ਸਿਰਫ਼ B, C ਅਤੇ D
- 4. ਸਿਰਫ਼ A, C ਅਤੇ D

Options :

- 485584146261. 1
- 485584146262. 2
- 485584146263. 3
- 485584146264. 4

Question Number : 182 Question Id : 48558436567 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Shreya wants to design a dress by incorporating rhythm design principle. Which of the following can NOT be used to create rhythm?

- 1. Use of contrasting colours
- 2. Cordation
- 3. Radiation
- 4. Parallelism

Options :

- 485584146265. 1
- 485584146266. 2
- 485584146267. 3
- 485584146268. 4

Question Number : 182 Question Id : 48558436567 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਸ਼੍ਰੇਆ ਰਿਦਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਡਰੈਸ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਾਲ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ?

- 1. ਦਰਜਾਬੰਦੀ
- 2. ਰਸਮੀ
- 3. ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ
- 4. ਸਮਾਨਤਾ

Options :

- 485584146265. 1

485584146266. 2
485584146267. 3
485584146268. 4

Question Number : 183 Question Id : 48558436568 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Identify the aspects relating to care and maintenance of fabrics:

- A. Keeping the material free of physical damage
- B. Discard clothes if any damage occurs
- C. Refreshing or retaining the appearance by removing stains and dirt
- D. Retaining the textural and visual characteristics
- E. Changing the visual characteristics

Choose the correct answer from the options given below:

- 1. A, B and C only
- 2. B, C and D only
- 3. C, D and E only
- 4. A, C and D only

Options :

485584146269. 1
485584146270. 2
485584146271. 3
485584146272. 4

Question Number : 183 Question Id : 48558436568 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਫੈਬਰਿਕ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਰੱਖ ਰਖਾਅ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਪਹਿਲੂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ -

- A. ਸਾਮਗਰੀ ਨੂੰ ਭੌਤਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਰੱਖਣ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ।
- B. ਜੇ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਕੱਪੜੇ ਸੁੱਟ ਦਿਉ।
- C. ਪੱਥੇ ਅਤੇ ਗੰਦਗੀ ਨੂੰ ਹਟਾ ਕੇ ਦਿਖ ਨੂੰ ਤਾਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ
- D. ਟੈਕਸਟਚਰਲ ਅਤੇ ਵਿਜ਼ੁਅਲ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ
- E. ਵਿਜ਼ੁਅਲ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

- 1. ਸਿਰਫ਼ A, B ਅਤੇ C
- 2. ਸਿਰਫ਼ B, C ਅਤੇ D
- 3. ਸਿਰਫ਼ C, D ਅਤੇ E
- 4. ਸਿਰਫ਼ A, C ਅਤੇ D

Options :

- 485584146269. 1
- 485584146270. 2
- 485584146271. 3
- 485584146272. 4

Question Number : 184 Question Id : 48558436569 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Which of the following does NOT fall under the category of straight lines ?

- 1. Vertical
- 2. Zig-zag
- 3. Horizontal
- 4. Diagonal

Options :

- 485584146273. 1
- 485584146274. 2
- 485584146275. 3
- 485584146276. 4

Question Number : 184 Question Id : 48558436569 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
-----	-------

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸਿੱਧੀਆਂ ਰੇਖਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ?

1. ਲੰਬਕਾਰੀ
2. ਚਿਗ-ਚੇਗ
3. ਸਿੱਤੀ
4. ਵਿਕਰਣ

Options :

485584146273. 1
485584146274. 2
485584146275. 3
485584146276. 4

Question Number : 185 Question Id : 48558436570 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Match List I with List II

LIST I (Processed foods)		LIST II (Examples)	
A.	Preserved foods	I.	Low sodium salt
B.	Manufactured foods	II.	Canned fruits
C.	Formulated foods	III.	Papads
D.	Medical foods	IV.	Ice creams

Choose the correct answer from the options given below:

1. A-I, B-II, C-III, D-IV
2. A-II, B-III, C-I, D-IV
3. A-III, B-II, C-I, D-IV
4. A-II, B-III, C-IV, D-I

Options :

485584146277. 1
485584146278. 2
485584146279. 3
485584146280. 4

Question Number : 185 Question Id : 48558436570 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਸੂਚੀ I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਏ ਕਰੋ:

ਸੂਚੀ I (ਖੁਰਾਕ)	ਸੂਚੀ II (ਉਦਾਹਰਣ)
A. ਸੰਭਾਲਿਆ ਖਾਣਾ	I. ਘਟ ਸੋਡੀਅਮ ਲੂਣ
B. ਨਿਰਮਿਤ ਖਾਣੇ	II. ਡੋਝਾ ਬੰਦ ਫਲ
C. ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਖਾਣੇ	III. ਪਾਪੜ
D. ਸੰਭਾਲਿਆ ਖਾਣੇ	IV. ਆਈਸਕ੍ਰੀਮ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

1. A-I, B-II, C-III, D-IV

2. A-II, B-III, C-I, D-IV

3. A-III, B-II, C-I, D-IV

4. A-II, B-III, C-IV, D-I

Options :

485584146277. 1

485584146278. 2

485584146279. 3

485584146280. 4

Question Number : 186 Question Id : 48558436571 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Match List I with List II

LIST I (Terms)		LIST II (Explanation)	
A.	Food Quality	I.	Assurance that food will not cause any harm to the consumers
B.	Toxicity	II.	Relative probability that harm or injury will result when substance is not used in prescribed manner and quantity
C.	Food Safety	III.	Capacity of a substance to produce harm or injury of any kind under any conditions
D.	Hazard	IV.	Attributes that influence a product's value to consumers

Choose the correct answer from the options given below:

1. A-IV, B-III, C-I, D-II
2. A-I, B-II, C-III, D-IV
3. A-I, B-IV, C-II, D-III
4. A-IV, B-III, C-II, D-I

Options :

485584146281. 1
485584146282. 2
485584146283. 3
485584146284. 4

Question Number : 186 Question Id : 48558436571 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਸੂਚੀ I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ:

ਸੂਚੀ I (ਸ਼ਰਤਾਂ)		ਸੂਚੀ II (ਵਿਆਖਿਆ)	
A.	ਭੋਜਨ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ	I.	ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭੋਜਨ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ
B.	ਚਿਹਿਰੀਲਾ	II.	ਅਨੁਸਾਰੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਉਦੋਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
C.	ਭੋਜਨ ਸੁਰੱਖਿਆ	III.	ਨੁਕਸਾਨ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਸਮਰਥਾ
D.	ਖ਼ਤਰਾ	IV.	ਗੁਣ ਜੋ ਵਸਤੂ ਦੀ ਉਪਭੋਗਤਾ ਲਈ ਖਪਤਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ:

1. A-IV, B-III, C-I, D-II
2. A-I, B-II, C-III, D-IV
3. A-I, B-IV, C-II, D-III
4. A-IV, B-III, C-II, D-I

Options :

- 485584146281. 1
- 485584146282. 2
- 485584146283. 3
- 485584146284. 4

Question Number : 187 Question Id : 48558436572 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Match List I with List II

LIST I (Extension Projects)		LIST II (Communication tools used)	
A.	RRE	I.	Satellite
B.	SEWA	II.	Print media
C.	Project Village Chhatara	III.	Campaign
D.	EDUSAT	IV.	ICT

Choose the correct answer from the options given below:

1. A-II, B-I, C-IV, D-III
2. A-IV, B-I, C-III, D-II
3. A-III, B-IV, C-II, D-I
4. A-II, B-III, C-I, D-IV

Options :

- 485584146285. 1
- 485584146286. 2
- 485584146287. 3
- 485584146288. 4

Question Number : 187 Question Id : 48558436572 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਸੂਚੀ I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ:

ਸੂਚੀ I (ਐਕਸਟੈਨਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ)		ਸੂਚੀ II (ਸੰਚਾਰ ਸਾਧਨ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ)	
A.	ਆਰ ਆਰ ਈ	I.	ਸਿਟੇਲਾਈਟ
B.	ਐਸ ਈ ਡਬਲਯੂ ਏ	II.	ਧੱਟ ਮੀਡੀਆ
C.	ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪਿੰਡ ਫਟੋਰਾ	III.	ਮੁਹਿੰਮ
D.	ਈ ਡੀ ਯੂ ਐਸ ਏ ਟੀ	IV.	ਆਈ ਸੀ ਟੀ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ:

1. A-II, B-I, C-IV, D-III
2. A-IV, B-I, C-III, D-II
3. A-III, B-IV, C-II, D-I
4. A-II, B-III, C-I, D-IV

Options :

485584146285. 1
485584146286. 2
485584146287. 3
485584146288. 4

Question Number : 188 Question Id : 48558436573 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Match List I with List II

LIST I (Terms)		LIST II (Description)	
A.	Quality Assurance	I.	Process of implementation and monitoring of quality systems like TQM, ISO
B.	Quality control	II.	Process of problem solving with the purpose of getting a 'zero-defect' product
C.	Quality Management	III.	Characteristics of the product that are given by the buyer or desired by the consumer
D.	Specifications	IV.	Process of preventive problem management

Choose the correct answer from the options given below:

1. A-IV, B-II, C-I, D-III
2. A-IV, B-I, C-II, D-III
3. A-IV, B-II, C-III, D-I
4. A-I, B-II, C-IV, D-III

Options :

485584146289. 1
485584146290. 2

485584146291. 3

485584146292. 4

Question Number : 188 Question Id : 48558436573 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਸੂਚੀ I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ:

ਸੂਚੀ I (ਸਰਤਾਂ)	ਸੂਚੀ II (ਮਤਲਬ)
A. ਗੁਣਵੱਤਾ ਭਰੋਸਾ	I. ਗੁਣਵੱਤਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਲਾਗੂਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਿਵੇਂ TQM, ISO
B. ਗੁਣਵੱਤਾ ਨਿਯੰਤਰਣ	II. ਇੱਕ ਜ਼ੀਰੋ ਨੁਕਸ ਉਤਪਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਮੱਸਿਆ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ
C. ਗੁਣਵੱਤਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ	III. ਉਤਪਾਦ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹੋਣ ਜਾਂ ਉਪਭੋਗਤਾ ਨੇ ਚਾਹੀਆਂ ਹੋਣ
D. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ	IV. ਰੋਕਥਾਮ ਸਮੱਸਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ:

1. A-IV, B-II, C-I, D-III

2. A-IV, B-I, C-II, D-III

3. A-IV, B-II, C-III, D-I

4. A-I, B-II, C-IV, D-III

Options :

485584146289. 1

485584146290. 2

485584146291. 3

485584146292. 4

Question Number : 189 Question Id : 48558436574 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Match List I with List II

LIST I (Designations)		LIST II (Duties)	
A.	Head waiter	I.	Reserves, registers and assign rooms to guests
B.	Chef-de-cuisine	II.	Supervisors for some sections of the kitchen
C.	Receptionist	III.	Lead a team of waiters/stewards
D.	Chef-de-parties	IV.	Planning, organising and controlling the kitchen operations

Choose the correct answer from the options given below:

1. A-III, B-IV, C-I, D-II
2. A-II, B-IV, C-III, D-I
3. A-I, B-II, C-III, D-IV
4. A-IV, B-II, C-I, D-III

Options :

485584146293. 1
485584146294. 2
485584146295. 3
485584146296. 4

Question Number : 189 Question Id : 48558436574 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਸੂਚੀ I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ:

ਸੂਚੀ I (ਅਹੁਦੇ)		ਸੂਚੀ II (ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ)	
A.	ਮੁੱਖ ਵੇਟਰ	I.	ਸਾਹਮਣੇ ਦਫਤਰ ਵਿਭਾਗ
B.	ਮੁੱਖ ਪਕਵਾਨ	II.	ਹਾਊਸਕੀਪਿੰਗ ਵਿਭਾਗ
C.	ਰਿਸੈਪਸ਼ਨਿਸਟ ਸੁਆਗਤ ਕਰਤਾ	III.	ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਪਿਟ ਵਾਲੇ ਵਿਭਾਗ
D.	ਘਰ ਦਾ ਮੁੱਖੀ	IV.	ਰਸੋਈ ਵਿਭਾਗ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ:

1. A-III, B-IV, C-I, D-II
2. A-II, B-IV, C-III, D-I
3. A-I, B-II, C-III, D-IV
4. A-IV, B-II, C-I, D-III

Options :

485584146293. 1
485584146294. 2
485584146295. 3

Question Number : 190 Question Id : 48558436575 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Match List I with List II

LIST I (Programme)		LIST II (Target group)	
A.	ICDS	I.	Children under 18 years of age
B.	SOS	II.	College going students
C.	Special homes	III.	Children below six years of age
D.	NSS	IV.	Needy/abandoned children

Choose the correct answer from the options given below:

1. A-I, B-IV, C-II, D-I
2. A-IV, B-III, C-I, D-II
3. A-III, B-IV, C-I, D-II
4. A-IV, B-III, C-II, D-I

Options :

485584146297. 1
485584146298. 2
485584146299. 3
485584146300. 4

Question Number : 190 Question Id : 48558436575 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਸੂਚੀ I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ:

ਸੂਚੀ I (ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ)		ਸੂਚੀ II (ਟੀਚਾ ਸਮੂਹ)	
A.	ਆਈ ਸੀ ਡੀ ਐਸ	I.	18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ
B.	ਐਸ ਓ ਐਸ	II.	ਕਾਲਜ ਜਾਂਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ
C.	ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਘਰ	III.	6 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ
D.	ਐਨ ਐਸ ਐਸ	IV.	ਲੋਡਜ਼ ਜਾਂ ਲਾਵਾਰਿਸ ਬੱਚੇ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ:

1. A-I, B-IV, C-II, D-I
2. A-IV, B-III, C-I, D-II
3. A-III, B-IV, C-I, D-II
4. A-IV, B-III, C-II, D-I

Options :

485584146297. 1
485584146298. 2
485584146299. 3
485584146300. 4

Sub-Section Number :

2

Sub-Section Id :

4855842700

Question Shuffling Allowed :

No

Is Section Default? :

null

Question Number : 191 Question Id : 48558436576 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp1

Read the passage carefully. Attempt Question

Anganwadi Centers (AWCs) are the most common and publicly available facilities, initially constituted in 1975 to strengthen the public health system by providing immunization and health check-ups, and later to provide supplementary nutrition non-formal pre-school education and day-care.

The two key elements of early childhood development include education and health. A child's early years (0 to 8 years) form the foundation of all learning and are therefore the most extraordinary period of development in a child's life. Research has shown that greater cognitive abilities and being developmentally on track with literacy and numeracy in childhood provide for better learning in school and higher educational attainment, leading to major social and economic gains for society in the long run. Similarly, providing children with a nurturing environment in early years, with adequate nutrition, hygiene, protection and responsive stimulation, boosts healthy childhood development and delivers positive outcomes.

The Anganwadi centers were started in which year in India?

1. 1975
2. 1980
3. 1982
4. 1984

Options :

485584146301. 1
485584146302. 2
485584146303. 3
485584146304. 4

Question Number : 191 Question Id : 48558436576 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp1

ਆੰਗਣਵਾੜੀ ਕੇਂਦਰ ਸਭ ਤੋਂ ਆਮ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਉਪਲੱਬਧ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਸੰਗਠਨ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਗਠਨ 1975 ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਆਰੰਭ ਵਿੱਚ ਟੀਕਾਕਰਣ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਜਾਂਚਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪੂਰਕ ਪੋਸ਼ਣ ਰਸਮੀ ਪ੍ਰੀ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਛੇ ਕੇਅਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਜਨਤਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ (aws) ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮਾੜੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਤੌਰ ਤੇ ਦਰਜ ਹੈ। ਅੱਜ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੌਲਤ ਵਾਲੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ 51% ਬੱਚੇ ਆੰਗਣਵਾੜੀ awc ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੁੰਦੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਚੋਟੀ ਦੇ 20% ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਅੱਧੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੱਚੇ ਨਿੱਜੀ ਦੇਖਭਾਲ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆੰਗਣਵਾੜੀ ਸਹੂਲਤ ਦੀ ਮਾੜੀ ਅਤੇ ਅਸਮਾਨ ਵਰਤੋਂ ਮੁੱਖੀ ਸੂਚਕਾਂਕ (2020 ਵਿੱਚ 174 ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 116 ਵੇ) ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਮਾੜੀ ਰੈਂਕਿੰਗ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਸ਼ਵ ਭੁੱਖ ਸੂਚਕ ਅੰਕ (2020 ਵਿੱਚ 107 ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 94 ਵਾਂ) ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਬਚਪਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਾਲ (0 ਤੋਂ 8 ਸਾਲ) ਸਾਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਤੋਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਬੱਚੇ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਅਸਾਧਾਰਨ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬੇਜ ਨੇ ਵਧੇਰੇ ਬੇਧਾਰਮਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਸਾਖਰਤਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਨਾਲ ਟਰੈਕ ਤੇ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਹੋਣਾ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਬਿਹਤਰ ਸਿਖਣ ਅਤੇ ਉੱਚ ਵਿੱਦਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ ਲਈ ਵੱਡੇ ਸਮਾਜਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੋਸ਼ਣ, ਸਫਾਈ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਉਤੇਜਨਾ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਪੋਸ਼ਣ ਵਾਤਾਵਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ, ਸਿਹਤਮੰਦ ਬਚਪਨ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਨਤੀਜੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਆੰਗਣਵਾੜੀ ਕੇਂਦਰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਸਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ?

1. 1975
2. 1980
3. 1982
4. 1984

Options :

485584146301. 1
485584146302. 2
485584146303. 3
485584146304. 4

Question Number : 192 Question Id : 48558436577 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp1

Read the passage carefully. Attempt Question

Anganwadi Centers (AWCs) are the most common and publicly available facilities, initially constituted in 1975 to strengthen the public health system by providing immunization and health check-ups, and later to provide supplementary nutrition non-formal pre-school education and day-care.

The two key elements of early childhood development include education and health. A child's early years (0 to 8 years) form the foundation of all learning and are therefore the most extraordinary period of development in a child's life. Research has shown that greater cognitive abilities and being developmentally on track with literacy and numeracy in childhood provide for better learning in school and higher educational attainment, leading to major social and economic gains for society in the long run. Similarly, providing children with a nurturing environment in early years, with adequate nutrition, hygiene, protection and responsive stimulation, boosts healthy childhood development and delivers positive outcomes.

Identify the functions of the Anganvadi centres from the following:

- A. Providing immunisation
- B. Supplementary nutrition
- C. Non-formal pre-school education
- D. Supporting children in doing home-work after school

Choose the correct answer from the options given below:

- 1. B, C and D only
- 2. A, B and D only
- 3. A, B and C only
- 4. A, D and C only

Options :

- 485584146305. 1
- 485584146306. 2
- 485584146307. 3
- 485584146308. 4

Question Number : 192 Question Id : 48558436577 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp1

ਆਗਣਵਾੜੀ ਕੇਂਦਰ ਸਭ ਤੋਂ ਆਮ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਉਪਲੱਬਧ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਸੰਗਠਨ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਗਠਨ 1975 ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਆਰੰਭ ਵਿੱਚ ਟੀਕਾਕਰਣ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਜਾਂਚਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪੂਰਕ ਪੋਸ਼ਣ ਰਸਮੀ ਪ੍ਰੀ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਛੇ ਕੇਅਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਜਨਤਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ (aws) ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮਾੜੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਤੌਰ ਤੇ ਦਰਜ ਹੈ। ਅੱਜ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੌਲਤ ਵਾਲੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ 51% ਬੱਚੇ ਆਗਣਵਾੜੀ awc ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੁੰਦੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਚੋਟੀ ਦੇ 20% ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਅੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੱਚੇ ਨਿੱਜੀ ਦੇਖਭਾਲ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਗਣਵਾੜੀ ਸਹੂਲਤ ਦੀ ਮਾੜੀ ਅਤੇ ਅਸਮਾਨ ਵਰਤੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਪੁੰਜੀ ਸੂਚਕਾਂਕ (2020 ਵਿੱਚ 174 ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 116 ਵੇਂ) ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਮਾੜੀ ਰੈਂਕਿੰਗ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਸ਼ਵ ਕੁੱਝ ਸੂਚਕ ਅੰਕ (2020 ਵਿੱਚ 107 ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 94 ਵਾਂ) ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਤੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਬਚਪਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਾਲ (0 ਤੋਂ 8 ਸਾਲ) ਸਾਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਤੋਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਬੱਚੇ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਅਸਾਧਾਰਨ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬੇਜ ਨੇ ਵਧੇਰੇ ਬੇਯਾਤਮਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਸਾਖਰਤਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਨਾਲ ਟਰੈਕ ਤੇ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਹੋਣਾ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਥਿਹਤਰ ਸਿਖਣ ਅਤੇ ਉੱਚ ਵਿੱਦਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ ਲਈ ਵੱਡੇ ਸਮਾਜਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੋਸ਼ਣ, ਸਫ਼ਾਈ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਉਤੇਜਨਾ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਪੋਸ਼ਣ ਵਾਤਾਵਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ, ਸਿਹਤਮੰਦ ਬਚਪਨ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਨਤੀਜੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਆਗਣਵਾੜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰੋ -

- ਇਮਿਊਨਾਈਜੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ
- ਪੂਰਕ ਪੋਸ਼ਣ
- ਗੈਰ ਰਸਮੀ ਪ੍ਰੀ ਸਕੂਲ
- ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਰ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮੌਦਦ ਕਰਨਾ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ:

- ਸਿਰਫ਼ B, C ਅਤੇ D
- ਸਿਰਫ਼ A, B ਅਤੇ D
- ਸਿਰਫ਼ A, B ਅਤੇ C
- ਸਿਰਫ਼ A, D ਅਤੇ C

Options :

485584146305. 1
485584146306. 2
485584146307. 3
485584146308. 4

Question Number : 193 Question Id : 48558436578 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp1

Read the passage carefully. Attempt Question

Anganwadi Centers (AWCs) are the most common and publicly available facilities, initially constituted in 1975 to strengthen the public health system by providing immunization and health check-ups, and later to provide supplementary nutrition non-formal pre-school education and day-care.

The two key elements of early childhood development include education and health. A child's early years (0 to 8 years) form the foundation of all learning and are therefore the most extraordinary period of development in a child's life. Research has shown that greater cognitive abilities and being developmentally on track with literacy and numeracy in childhood provide for better learning in school and higher educational attainment, leading to major social and economic gains for society in the long run. Similarly, providing children with a nurturing environment in early years, with adequate nutrition, hygiene, protection and responsive stimulation, boosts healthy childhood development and delivers positive outcomes.

The two key elements of early childhood development are _____

1. Nutrition and immunisation
2. Health and education
3. School readiness and health
4. Day care and creche

Options :

485584146309. 1
485584146310. 2
485584146311. 3
485584146312. 4

Question Number : 193 Question Id : 48558436578 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp1

ਆੰਗਣਵਾੜੀ ਕੇਂਦਰ ਸਭ ਤੋਂ ਆਮ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਉਪਲੱਬਧ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਸੰਗਠਨ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਗਠਨ 1975 ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਆਰੰਭ ਵਿੱਚ ਟੀਕਾਕਰਣ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਜਾਂਚਾਂ ਅਤੇ ਥਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪੂਰਕ ਪੋਸ਼ਣ ਰਸਮੀ ਪ੍ਰੀ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਛੇ ਕੇਅਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਜਨਤਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ (aws) ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮਾੜੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਤੌਰ ਤੇ ਦਰਜ ਹੈ। ਅੱਜ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੌਲਤ ਵਾਲੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ 51% ਬੱਚੇ ਆੰਗਣਵਾੜੀ awc ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੁੰਦੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਚੋਟੀ ਦੇ 20% ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਅੱਧੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੱਚੇ ਨਿੱਜੀ ਦੇਖਭਾਲ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆੰਗਣਵਾੜੀ ਸਹੂਲਤ ਦੀ ਮਾੜੀ ਅਤੇ ਅਸਮਾਨ ਵਰਤੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਪੂੰਜੀ ਸੁਚਕਾਂਕ (2020 ਵਿੱਚ 174 ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 116 ਵੇ) ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਮਾੜੀ ਰੈਂਕਿੰਗ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਸ਼ਵ ਭੁੱਖ ਸੂਚਕ ਅੰਕ (2020 ਵਿੱਚ 107 ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 94 ਵਾਂ) ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਤੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਬਚਪਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਾਲ (0 ਤੋਂ 8 ਸਾਲ) ਸਾਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਤੋਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਬੱਚੇ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਅਸਾਧਾਰਨ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬੇਜ ਨੇ ਵਧੇਰੇ ਬੇਧਾਰਮਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਸਾਖਰਤਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਨਾਲ ਟਰੈਕ ਤੇ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਹੋਣਾ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਬਿਹਤਰ ਸਿਖਣ ਅਤੇ ਉੱਚ ਵਿੱਦਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ ਲਈ ਵੱਡੇ ਸਮਾਜਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੋਸ਼ਣ, ਸਫਾਈ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਉਤੇਜਨਾ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਪੋਸ਼ਣ ਵਾਤਾਵਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ, ਸਿਹਤਮੰਦ ਬਚਪਨ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਨਤੀਜੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਬਚਪਨ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਪੜਾਅ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਦੋ ਮੁੱਖ ਤੱਤ ਹਨ -

1. ਪੋਸਟ ਅਤੇ ਟੀਕਾ ਕਰਨ
2. ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ
3. ਸਕੂਲ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਸਿਹਤ
4. ਡੇ ਕੇਅਰ ਅਤੇ ਕਰੇਚ

Options :

485584146309. 1
485584146310. 2
485584146311. 3
485584146312. 4

Question Number : 194 Question Id : 48558436579 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Compl

Read the passage carefully. Attempt Question

Anganwadi Centers (AWCs) are the most common and publicly available facilities, initially constituted in 1975 to strengthen the public health system by providing immunization and health check-ups, and later to provide supplementary nutrition non-formal pre-school education and day-care.

The two key elements of early childhood development include education and health. A child's early years (0 to 8 years) form the foundation of all learning and are therefore the most extraordinary period of development in a child's life. Research has shown that greater cognitive abilities and being developmentally on track with literacy and numeracy in childhood provide for better learning in school and higher educational attainment, leading to major social and economic gains for society in the long run. Similarly, providing children with a nurturing environment in early years, with adequate nutrition, hygiene, protection and responsive stimulation, boosts healthy childhood development and delivers positive outcomes.

The period of laying the foundation of all learning and rapid development during early childhood development is _____.

1. 3 to 6 years
2. 0 to 8 years
3. 1 to 2 years
4. 0 to 2 years

Options :

485584146313. 1
485584146314. 2
485584146315. 3

Question Number : 194 Question Id : 48558436579 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp1

ਆਗਣਵਾੜੀ ਕੇਂਦਰ ਸਭ ਤੋਂ ਆਮ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਉਪਲੱਬਧ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਸੰਗਠਨ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਗਠਨ 1975 ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਆਰੰਭ ਵਿੱਚ ਟੀਕਾਕਰਣ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਜਾਂਚਾਂ ਅਤੇ ਥਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪੂਰਕ ਪੋਸ਼ਣ ਰਸਮੀ ਪ੍ਰੀ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਛੇ ਕੇਅਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਜਨਤਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ (aws) ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮਾੜੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਤੌਰ ਤੇ ਦਰਜ ਹੈ। ਅੱਜ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੌਲਤ ਵਾਲੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ 51% ਬੱਚੇ ਆਗਣਵਾੜੀ awc ਵਿੱਚ ਰਾਜ਼ਰ ਹੁੰਦੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਚੋਟੀ ਦੇ 20% ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਅੱਧੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੱਚੇ ਨਿੱਜੀ ਦੇਖਭਾਲ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਗਣਵਾੜੀ ਸਹੂਲਤ ਦੀ ਮਾੜੀ ਅਤੇ ਅਸਮਾਨ ਵਰਤੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਪੁੰਜੀ ਸੁਚਕਾਂਕ (2020 ਵਿੱਚ 174 ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 116 ਵੇਂ) ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਮਾੜੀ ਰੈਂਕਿੰਗ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਸ਼ਵ ਭੁੱਖ ਸੂਚਕ ਅੰਕ (2020 ਵਿੱਚ 107 ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 94 ਵਾਂ) ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਤੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਬਚਪਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਾਲ (0 ਤੋਂ 8 ਸਾਲ) ਸਾਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਤੋਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਬੱਚੇ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਅਸਾਧਾਰਨ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬੇਜ ਨੇ ਵਧੇਰੇ ਬੇਧਾਤਮਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਸਾਖਰਤਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਨਾਲ ਟਰੇਕ ਤੇ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਹੋਣਾ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਬਿਹਤਰ ਸਿਖਣ ਅਤੇ ਉੱਚ ਵਿੱਦਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ ਲਈ ਵੱਡੇ ਸਮਾਜਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੋਸ਼ਣ, ਸਫ਼ਾਈ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਉੱਤੇਜਨਾ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਪੋਸ਼ਣ ਵਾਤਾਵਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ, ਸਿਹਤਮੰਦ ਬਚਪਨ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਨਤੀਜੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਬਚਪਨ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੌਰਾਨ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਤੇਜ਼ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦਾ ਦੌਰ _____ ਹੈ -

1. 3 ਤੋਂ 6 ਸਾਲ
2. 0 ਤੋਂ 8 ਸਾਲ
3. 1 ਤੋਂ 2 ਸਾਲ
4. 0 ਤੋਂ 2 ਸਾਲ

Options :

485584146313. 1
485584146314. 2
485584146315. 3
485584146316. 4

Question Number : 195 Question Id : 48558436580 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp1

Read the passage carefully. Attempt Question

Anganwadi Centers (AWCs) are the most common and publicly available facilities, initially constituted in 1975 to strengthen the public health system by providing immunization and health check-ups, and later to provide supplementary nutrition non-formal pre-school education and day-care.

The two key elements of early childhood development include education and health. A child's early years (0 to 8 years) form the foundation of all learning and are therefore the most extraordinary period of development in a child's life. Research has shown that greater cognitive abilities and being developmentally on track with literacy and numeracy in childhood provide for better learning in school and higher educational attainment, leading to major social and economic gains for society in the long run. Similarly, providing children with a nurturing environment in early years, with adequate nutrition, hygiene, protection and responsive stimulation, boosts healthy childhood development and delivers positive outcomes.

To boost healthy childhood and getting positive outcomes in ECCE, which of the following needs to be provided?

- A. Adequate nutrition
- B. Responsive stimulation
- C. Hygiene
- D. Toys and games
- E. Immunisation

Choose the correct answer from the options given below:

- 1. A, B and C only
- 2. A, B and D only
- 3. B, C and D only
- 4. C, D and E only

Options :

- 485584146317. 1
- 485584146318. 2
- 485584146319. 3
- 485584146320. 4

Question Number : 195 Question Id : 48558436580 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp1

ਆਗਣਵਾੜੀ ਕੇਂਦਰ ਸਭ ਤੋਂ ਆਮ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਉਪਲੱਬਧ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਸੰਗਠਨ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਗਠਨ 1975 ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਆਰੰਭ ਵਿੱਚ ਟੀਕਾਕਰਣ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਜਾਂਚਾਂ ਅਤੇ ਥਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪੂਰਕ ਪੋਸ਼ਣ ਰਸਮੀ ਪ੍ਰੀ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਛੇ ਕੇਅਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਜਨਤਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ (aws) ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮਾੜੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਤੌਰ ਤੇ ਦਰਜ ਹੈ। ਅੱਜ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੌਲਤ ਵਾਲੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ 51% ਬੱਚੇ ਆਗਣਵਾੜੀ awc ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੁੰਦੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਚੋਟੀ ਦੇ 20% ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਅੱਧੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੱਚੇ ਨਿੱਜੀ ਦੇਖਭਾਲ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਗਣਵਾੜੀ ਸਹੂਲਤ ਦੀ ਮਾੜੀ ਅਤੇ ਅਸਮਾਨ ਵਰਤੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਪੁੰਜੀ ਸੂਚਕਾਂਕ (2020 ਵਿੱਚ 174 ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 116 ਵੇਂ) ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਮਾੜੀ ਰੈਂਕਿੰਗ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਸ਼ਵ ਕੁੱਖ ਸੂਚਕ ਅੰਕ (2020 ਵਿੱਚ 107 ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 94 ਵਾਂ) ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਤੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਬਚਪਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਾਲ (0 ਤੋਂ 8 ਸਾਲ) ਸਾਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਤੋਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਬੱਚੇ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਅਸਾਧਾਰਨ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬੇਜ ਨੇ ਵਧੇਰੇ ਬੇਧਾਤਮਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਸਾਖਰਤਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਨਾਲ ਟਰੈਕ ਤੇ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਹੋਣਾ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਥਿਹਤਰ ਸਿਖਣ ਅਤੇ ਉੱਚ ਵਿੱਦਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ ਲਈ ਵੱਡੇ ਸਮਾਜਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੋਸ਼ਣ, ਸਫ਼ਾਈ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਉਤੇਜਨਾ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਪੋਸ਼ਣ ਵਾਤਾਵਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ, ਸਿਹਤਮੰਦ ਬਚਪਨ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਨਤੀਜੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਈ ਸੀ ਸੀ ਈ ਵਿੱਚ ਤੰਦਰੁਸਤ ਬਚਪਨ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਨਤੀਜੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ -

- A. ਉਚਿੱਤ ਪੋਸ਼ਣ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ
- B. ਜਵਾਬਦੇਹ ਉਤੇਜਨਾ
- C. ਸਫ਼ਾਈ
- D. ਖਿਡੌਣੇ ਅਤੇ ਖੇਡਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨੀਆਂ
- E. ਟੀਕਾਕਰਣ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ:

1. ਸਿਰਫ਼ A, B ਅਤੇ C
2. ਸਿਰਫ਼ A, B ਅਤੇ D
3. ਸਿਰਫ਼ B, C ਅਤੇ D
4. ਸਿਰਫ਼ C, D ਅਤੇ E

Options :

- 485584146317. 1
- 485584146318. 2
- 485584146319. 3
- 485584146320. 4

Sub-Section Number :

3

Sub-Section Id :

4855842701

Question Shuffling Allowed :

No

Is Section Default? :

null

Question Number : 196 Question Id : 48558436581 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp2

Read the passage carefully. Attempt Question

Consumers not only purchase products but a whole gamut of services like those of banks, other financial institutions, airlines and travel agencies; hospitals and other medical practitioners; public utilities like garbage collection, cleanliness and maintenance of roads, parks, etc; electricity water telephone, post and telegraph; educational institutions and so on.

Consumers face a number of problems with regard to these services like excessive billing, being charged but not delivering the service, gap between promised level of service and service that is delivered, overstating the service attributes and enticing the consumer, making false claims and so on.

Gap between service delivery and external communication is a consumer issue. Consumer expectations are affected by promises made by the service provider in his external communication which may be through brochures, advertisements, personal selling etc. E. g. If a resort hotel brochure shows a beautiful room but the guests arrive and find the room to be cheap and very ordinary. Many a times people make advance bookings based on the brochures or seeing the website or some other advertisements. In such bookings sometimes advance also has to be paid. If the customer does not like the room ambience he may be left with little choice since refunds are not given by many hotels.

Many private educational institutions assure jobs to students after completion of course which eventually does not happen. Which service-related consumer problem is depicted in this example ?

1. Excessive billings
2. Being charged but not delivering the service
3. Making false claims
4. Overstating the service attributes

Options :

- 485584146321. 1
- 485584146322. 2
- 485584146323. 3
- 485584146324. 4

Question Number : 196 Question Id : 48558436581 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp2

ਖਪਤਕਾਰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਤਪਾਦ ਖਰੀਦਦੇ ਹਨ ਬਲਕਿ ਬੰਕ, ਹੋਰ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਏਅਰਲਾਈਨਾਂ ਅਤੇ ਟਰੇਵਲ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵਰਗੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਸਮੂਹ, ਹਸਪਤਾਲ ਤੇ ਹੋਰ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੋਕਟੀਸ਼ਨਰ ਜਨਤਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕੂੜਾ ਇੱਕਠਾ ਕਰਨਾ, ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ ਅਤੇ ਰੱਖ ਰਖਾਅ, ਪਾਰਕ ਆਦਿ ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ, ਟੈਲੀਫੋਨ, ਪੋਸਟ ਅਤੇ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ਼ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ ਤੇ ਹੋਰ।

ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬਿਲਿੰਗ ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਪਰ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ। ਸੇਵਾ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਕੀਤੇ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪਾੜਾ, ਸੇਵਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਓਵਰਸਟੇਟ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਨੂੰ ਭਰਮਾਉਣਾ, ਝੂਠੇ ਦਾਅਵੇ ਕਰਨਾ ਆਦਿ। ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਸੰਚਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਪਾੜਾ ਇੱਕ ਖਪਤਕਾਰ ਮੁੱਦਾ ਹੈ। ਉਪਭੋਗਤਾ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਸੇਵਾ ਪਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਬਾਹਰੀ ਸੰਚਾਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੇ ਕਿ ਬਰੇਸਰ, ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ, ਨਿੱਜੀ ਸੈਟਿੰਗ ਆਦਿ ਦੁਆਰਾ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਹੋਟਲ ਬਰੇਸਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸੁਹਣਾ-ਕਮਰਾ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪਰ ਮਹਿਮਾਨ ਦੇ ਪੁੱਜਣ ਤੇ ਵੇਖਣ ਉਪਰੰਤ ਉਹ ਕਮਰਾ ਸਾਧਾਰਨ ਤੇ ਸਸਤਾ ਹੋਵੇ। ਬਹੁਤ ਵਾਰ ਲੋਕ ਬਰੇਸਰ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਹੋਟਲ ਚੁੱਕ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵੀ ਦੇਖਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਪੇਸ਼ਗੀ ਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਗਾਹਕ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕਮਰਾ ਪਸੰਦ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਪੇਸ਼ਗੀ ਰਕਮ ਗਵਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਾਇਵੇਟ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਕੋਰਸ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਆਖਰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਉਦਾਹਰਣ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਭੋਗਤਾ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ -

1. ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬਿਲਿੰਗ
2. ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਰ ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।
3. ਝੂਠੇ ਦਾਅਵੇ ਕਰਨਾ
4. ਸੇਵਾ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨਾ

Options :

- 485584146321. 1
- 485584146322. 2
- 485584146323. 3
- 485584146324. 4

Question Number : 197 Question Id : 48558436582 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp2

Read the passage carefully. Attempt Question

Consumers not only purchase products but a whole gamut of services like those of banks, other financial institutions, airlines and travel agencies; hospitals and other medical practitioners; public utilities like garbage collection, cleanliness and maintenance of roads, parks, etc; electricity water telephone, post and telegraph; educational institutions and so on.

Consumers face a number of problems with regard to these services like excessive billing, being charged but not delivering the service, gap between promised level of service and service that is delivered, overstating the service attributes and enticing the consumer, making false claims and so on.

Gap between service delivery and external communication is a consumer issue. Consumer expectations are affected by promises made by the service provider in his external communication which may be through brochures, advertisements, personal selling etc. E. g. If a resort hotel brochure shows a beautiful room but the guests arrive and find the room to be cheap and very ordinary. Many a times people make advance bookings based on the brochures or seeing the website or some other advertisements. In such bookings sometimes advance also has to be paid. If the customer does not like the room ambience he may be left with little choice since refunds are not given by many hotels.

Which of the following is NOT an example of services offered to consumers ?

1. Consumer durables
2. Banking services
3. Airlines
4. Educational institutions

Options :

- 485584146325. 1
- 485584146326. 2
- 485584146327. 3
- 485584146328. 4

Question Number : 197 Question Id : 48558436582 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp2

ਖਪਤਕਾਰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਤਪਾਦ ਖਰੀਦਦੇ ਹਨ ਬਲਕਿ ਬੰਕ, ਹੋਰ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਏਅਰਲਾਈਨਾਂ ਅਤੇ ਟਰੇਵਲ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵਰਗੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਸਮੂਹ, ਹਸਪਤਾਲ ਤੇ ਹੋਰ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੋਕਟੀਸ਼ਨਰ ਜਨਤਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕੂੜਾ ਇੱਕਠਾ ਕਰਨਾ, ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ ਅਤੇ ਰੱਖ ਰਖਾਅ, ਪਾਰਕ ਆਦਿ ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ, ਟੈਲੀਫੋਨ, ਪੋਸਟ ਅਤੇ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ਼ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ ਤੇ ਹੋਰ।

ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਬਿਲਿੰਗ ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਪਰ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ। ਸੇਵਾ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਕੀਤੇ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪਾੜਾ, ਸੇਵਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਓਵਰਸਟੇਟ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਨੂੰ ਭਰਮਾਉਣਾ, ਝੂਠੇ ਦਾਅਵੇ ਕਰਨਾ ਆਦਿ। ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਸੰਚਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਪਾੜਾ ਇੱਕ ਖਪਤਕਾਰ ਮੁੱਦਾ ਹੈ। ਉਪਭੋਗਤਾ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਸੇਵਾ ਪਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਬਾਹਰੀ ਸੰਚਾਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੇ ਕਿ ਬਰੇਸਰ, ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ, ਨਿੱਜੀ ਸੈਟਿੰਗ ਆਦਿ ਦੁਆਰਾ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਹੋਟਲ ਬਰੇਸਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸੁਹਣਾ-ਕਮਰਾ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪਰ ਮਹਿਮਾਨ ਦੇ ਪੁੱਜਣ ਤੇ ਵੇਖਣ ਉਪਰੰਤ ਉਹ ਕਮਰਾ ਸਾਧਾਰਨ ਤੇ ਸਸਤਾ ਹੋਵੇ। ਬਹੁਤ ਵਾਰ ਲੋਕ ਬਰੇਸਰ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਹੋਟਲ ਚੁੱਕ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵੀ ਦੇਖਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਪੇਸ਼ਗੀ ਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਗਾਹਕ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕਮਰਾ ਪਸੰਦ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਪੇਸ਼ਗੀ ਰਕਮ ਗਵਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ?

1. ਖਪਤਕਾਰ ਟਿਕਾਊ ਵਸਤਾਂ
2. ਬੈਕਿੰਗ ਸੇਵਾਵਾਂ
3. ਏਅਰ ਲਾਈਨਜ਼
4. ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ

Options :

485584146325. 1
 485584146326. 2
 485584146327. 3
 485584146328. 4

Question Number : 198 Question Id : 48558436583 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp2

Read the passage carefully. Attempt Question

Consumers not only purchase products but a whole gamut of services like those of banks, other financial institutions, airlines and travel agencies; hospitals and other medical practitioners; public utilities like garbage collection, cleanliness and maintenance of roads, parks, etc; electricity water telephone, post and telegraph; educational institutions and so on.

Consumers face a number of problems with regard to these services like excessive billing, being charged but not delivering the service, gap between promised level of service and service that is delivered, overstating the service attributes and enticing the consumer, making false claims and so on.

Gap between service delivery and external communication is a consumer issue. Consumer expectations are affected by promises made by the service provider in his external communication which may be through brochures, advertisements, personal selling etc. E. g. If a resort hotel brochure shows a beautiful room but the guests arrive and find the room to be cheap and very ordinary. Many a times people make advance bookings based on the brochures or seeing the website or some other advertisements. In such bookings sometimes advance also has to be paid. If the customer does not like the room ambience he may be left with little choice since refunds are not given by many hotels.

Many a times, we are required to pay a basic telephone rental charge irrespective of it being out of order. Which service related to consumer problem is depicted in this example?

1. Excessive billing
2. Being charged but not delivering the service
3. Making false claims
4. Overstating the service attributes

Options :

- 485584146329. 1
- 485584146330. 2
- 485584146331. 3
- 485584146332. 4

Question Number : 198 Question Id : 48558436583 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp2

ਖਪਤਕਾਰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਤਪਾਦ ਖਰੀਦਦੇ ਹਨ ਬਲਕਿ ਬੰਕ, ਹੋਰ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਏਅਰਲਾਈਨਾਂ ਅਤੇ ਟਰੇਵਲ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵਰਗੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਸਮੂਹ, ਹਸਪਤਾਲ ਤੇ ਹੋਰ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੋਕਟੀਸ਼ਨਰ ਜਨਤਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕੂੜਾ ਇੱਕਠਾ ਕਰਨਾ, ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ ਅਤੇ ਰੱਖ ਰਖਾਅ, ਪਾਰਕ ਆਦਿ ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ, ਟੈਲੀਫੋਨ, ਪੋਸਟ ਅਤੇ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ਼ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ ਤੇ ਹੋਰ।

ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਬਿਲਿੰਗ ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਪਰ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ। ਸੇਵਾ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਕੀਤੇ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪਾੜਾ, ਸੇਵਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਓਵਰਸਟੇਟ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਨੂੰ ਭਰਮਾਉਣਾ, ਝੂਠੇ ਦਾਅਵੇ ਕਰਨਾ ਆਦਿ। ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਸੰਚਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਪਾੜਾ ਇੱਕ ਖਪਤਕਾਰ ਮੁੱਦਾ ਹੈ। ਉਪਭੋਗਤਾ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਸੇਵਾ ਪਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਬਾਹਰੀ ਸੰਚਾਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੇ ਕਿ ਬਰੇਸਰ, ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ, ਨਿੱਜੀ ਸੈਟਿੰਗ ਆਦਿ ਦੁਆਰਾ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਹੋਟਲ ਬਰੇਸਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸੁਹਣਾ-ਕਮਰਾ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪਰ ਮਹਿਮਾਨ ਦੇ ਪੁੱਜਣ ਤੇ ਵੇਖਣ ਉਪਰੰਤ ਉਹ ਕਮਰਾ ਸਾਧਾਰਨ ਤੇ ਸਸਤਾ ਹੋਵੇ। ਬਹੁਤ ਵਾਰ ਲੋਕ ਬਰੇਸਰ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਹੋਟਲ ਚੁੱਕ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵੀ ਦੇਖਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਪੇਸ਼ਗੀ ਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਗਾਹਕ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕਮਰਾ ਪਸੰਦ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਪੇਸ਼ਗੀ ਰਕਮ ਗਵਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

ਕਈ ਵਾਰ ਸਾਨੂੰ ਬੇਸ਼ਕ ਟੈਲੀਫੋਨ ਹੋਟਲ ਚਾਰਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਆਰਡਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਵੇ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਿੱਚ ਉਪਭੋਗਤਾ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਿਸ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ?

1. ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਬਿਲਿੰਗ
2. ਚਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਿਹਾ, ਪਰ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ
3. ਝੂਠਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ
4. ਸੇਵਾ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨਾ

Options :

- 485584146329. 1
- 485584146330. 2
- 485584146331. 3
- 485584146332. 4

Question Number : 199 Question Id : 48558436584 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp2

Read the passage carefully. Attempt Question

Consumers not only purchase products but a whole gamut of services like those of banks, other financial institutions, airlines and travel agencies; hospitals and other medical practitioners; public utilities like garbage collection, cleanliness and maintenance of roads, parks, etc; electricity water telephone, post and telegraph; educational institutions and so on.

Consumers face a number of problems with regard to these services like excessive billing, being charged but not delivering the service, gap between promised level of service and service that is delivered, overstating the service attributes and enticing the consumer, making false claims and so on.

Gap between service delivery and external communication is a consumer issue. Consumer expectations are affected by promises made by the service provider in his external communication which may be through brochures, advertisements, personal selling etc. E. g. If a resort hotel brochure shows a beautiful room but the guests arrive and find the room to be cheap and very ordinary. Many a times people make advance bookings based on the brochures or seeing the website or some other advertisements. In such bookings sometimes advance also has to be paid. If the customer does not like the room ambience he may be left with little choice since refunds are not given by many hotels.

Which of the following is NOT an example of aid used by service providers for external communication ?

1. Brochures
2. Board meeting
3. Advertisements
4. Personal selling

Options :

- 485584146333. 1
- 485584146334. 2
- 485584146335. 3
- 485584146336. 4

Question Number : 199 Question Id : 48558436584 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp2

ਖਪਤਕਾਰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਤਪਾਦ ਖਰੀਦਦੇ ਹਨ ਬਲਕਿ ਬੰਕ, ਹੋਰ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਏਅਰਲਾਈਨਾਂ ਅਤੇ ਟਰੇਵਲ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵਰਗੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਸਮੂਹ, ਹਸਪਤਾਲ ਤੇ ਹੋਰ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੋਕਟੀਸ਼ਨਰ ਜਨਤਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕੂੜਾ ਇੱਕਠਾ ਕਰਨਾ, ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ ਅਤੇ ਰੱਖ ਰਖਾਅ, ਪਾਰਕ ਆਦਿ ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ, ਟੈਲੀਫੋਨ, ਪੋਸਟ ਅਤੇ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ਼ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ ਤੇ ਹੋਰ।

ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਬਿਲਿੰਗ ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਪਰ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ। ਸੇਵਾ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਕੀਤੇ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪਾੜਾ, ਸੇਵਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਓਵਰਸਟੇਟ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਨੂੰ ਭਰਮਾਉਣਾ, ਝੂਠੇ ਦਾਅਵੇ ਕਰਨਾ ਆਦਿ। ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਸੰਚਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਪਾੜਾ ਇੱਕ ਖਪਤਕਾਰ ਮੁੱਦਾ ਹੈ। ਉਪਭੋਗਤਾ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਸੇਵਾ ਪਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਬਾਹਰੀ ਸੰਚਾਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੇ ਕਿ ਬਰੋਸਰ, ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ, ਨਿੱਜੀ ਸੈਟਿੰਗ ਆਦਿ ਦੁਆਰਾ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਹੋਟਲ ਬਰੋਸਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸੁਹਣਾ-ਕਮਰਾ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪਰ ਮਹਿਮਾਨ ਦੇ ਪੁੱਜਣ ਤੇ ਵੇਖਣ ਉਪਰੰਤ ਉਹ ਕਮਰਾ ਸਾਧਾਰਨ ਤੇ ਸਸਤਾ ਹੋਵੇ। ਬਹੁਤ ਵਾਰ ਲੋਕ ਬਰੋਸਰ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਹੋਟਲ ਚੁੱਕ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵੀ ਦੇਖਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਪੇਸ਼ਗੀ ਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਗਾਹਕ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕਮਰਾ ਪਸੰਦ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਪੇਸ਼ਗੀ ਰਕਮ ਗਵਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

ਬਾਹਰੀ ਸੰਚਾਰ ਲਈ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਹਾਇਕਾਂ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਨਹੀਂ ਹੈ?

1. ਬਰੋਸਰ
2. ਬੋਰਡ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ
3. ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ
4. ਨਿੱਜੀ ਵਿਕਰੀ

Options :

- 485584146333. 1
- 485584146334. 2
- 485584146335. 3
- 485584146336. 4

Question Number : 200 Question Id : 48558436585 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp2

Read the passage carefully. Attempt Question

Consumers not only purchase products but a whole gamut of services like those of banks, other financial institutions, airlines and travel agencies; hospitals and other medical practitioners; public utilities like garbage collection, cleanliness and maintenance of roads, parks, etc; electricity water telephone, post and telegraph; educational institutions and so on.

Consumers face a number of problems with regard to these services like excessive billing, being charged but not delivering the service, gap between promised level of service and service that is delivered, overstating the service attributes and enticing the consumer, making false claims and so on.

Gap between service delivery and external communication is a consumer issue. Consumer expectations are affected by promises made by the service provider in his external communication which may be through brochures, advertisements, personal selling etc. E. g. If a resort hotel brochure shows a beautiful room but the guests arrive and find the room to be cheap and very ordinary. Many a times people make advance bookings based on the brochures or seeing the website or some other advertisements. In such bookings sometimes advance also has to be paid. If the customer does not like the room ambience he may be left with little choice since refunds are not given by many hotels.

A family had gone on vacation for a month but received electricity bill for the same month running in several thousands. Which service related consumer problems is depicted in this case?

1. Excessive billing
2. Being charged but not delivering the service
3. Making false claims
4. Overstating the service attributes

Options :

- 485584146337. 1
- 485584146338. 2
- 485584146339. 3
- 485584146340. 4

Question Number : 200 Question Id : 48558436585 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp2

ਖਪਤਕਾਰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਤਪਾਦ ਖਰੀਦਦੇ ਹਨ ਬਲਕਿ ਬੰਕ, ਹੋਰ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਏਅਰਲਾਈਨਾਂ ਅਤੇ ਟਰੇਵਲ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵਰਗੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਸਮੂਹ, ਹਸਪਤਾਲ ਤੇ ਹੋਰ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੋਕਟੀਸ਼ਨਰ ਜਨਤਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕੂੜਾ ਇੱਕਠਾ ਕਰਨਾ, ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ ਅਤੇ ਰੱਖ ਰਖਾਅ, ਪਾਰਕ ਆਦਿ ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ, ਟੈਲੀਫੋਨ, ਪੋਸਟ ਅਤੇ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ਼ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ ਤੇ ਹੋਰ।

ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਬਿਲਿੰਗ ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਖਰ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ। ਸੇਵਾ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਕੀਤੇ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪਾੜਾ, ਸੇਵਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਓਵਰਸਟੇਟ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਨੂੰ ਭਰਮਾਉਣਾ, ਝੂਠੇ ਦਾਅਵੇ ਕਰਨਾ ਆਦਿ। ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਸੰਚਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਪਾੜਾ ਇੱਕ ਖਪਤਕਾਰ ਮੁੱਦਾ ਹੈ। ਉਪਭੋਗਤਾ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਸੇਵਾ ਪਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਬਾਹਰੀ ਸੰਚਾਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੇ ਕਿ ਬਰੇਸਰ, ਇਸਤਿਹਾਰ, ਨਿੱਜੀ ਸੈਟਿੰਗ ਆਦਿ ਦੁਆਰਾ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਹੋਟਲ ਬਰੇਸਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸੁਹਣਾ-ਕਮਰਾ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪਰ ਮਹਿਮਾਨ ਦੇ ਪੁੱਜਣ ਤੇ ਵੇਖਣ ਉਪਰੰਤ ਉਹ ਕਮਰਾ ਸਾਧਾਰਨ ਤੇ ਸਸਤਾ ਹੋਵੇ। ਬਹੁਤ ਵਾਰ ਲੋਕ ਬਰੇਸਰ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਹੋਟਲ ਚੁੱਕ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਇਸਤਿਹਾਰ ਵੀ ਦੇਖਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਪੇਸ਼ਗੀ ਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਗਾਹਕ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕਮਰਾ ਪਸੰਦ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਪੇਸ਼ਗੀ ਰਕਮ ਗਵਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਛੁੱਟੀਆਂ ਲਈ ਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਪਰ ਉਸੇ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਬਿਲ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਰੁਪਇਆਂ ਵਿੱਚ ਆਇਆ। ਇਸ ਉਦਾਹਰਣ ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਿਹੜੀ ਉਪਯੋਗਤਾ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ -

1. ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਬਿਲਿੰਗ
2. ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਪਰ ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ।
3. ਝੂਠੇ ਦਾਅਵੇ ਕਰਨਾ
4. ਸੇਵਾ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ ਦੱਸਣਾ

Options :

- 485584146337. 1
- 485584146338. 2
- 485584146339. 3
- 485584146340. 4

Teaching Aptitude

Group Number :	6
Group Id :	485584826
Group Maximum Duration :	45
Group Minimum Duration :	45
Show Attended Group? :	No
Edit Attended Group? :	No
Break time :	0
Group Marks :	200
Is this Group for Examiner? :	No
Examiner permission :	Cant View
Show Progress Bar? :	No

Teaching Aptitude

Section Id :	485584950
Section Number :	1
Section type :	Online
Mandatory or Optional :	Mandatory

Number of Questions : 50
Number of Questions to be attempted : 40
Section Marks : 200
Enable Mark as Answered Mark for Review and Clear Response : Yes
Maximum Instruction Time : 0
Sub-Section Number : 1
Sub-Section Id : 4855842702
Question Shuffling Allowed : Yes
Is Section Default? : null

Question Number : 201 Question Id : 48558436586 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Match List I with List II

LIST I Dance		LIST II Artists	
A.	Bharatnatyam	I.	Savita Mehta
B.	Odissi	II.	Sitara Devi
C.	Kathak	III.	Yamini Krishnamurthy
D.	Manipuri	IV.	Sanjukta Panigrahi

Choose the correct answer from the options given below:

1. A-III, B-IV, C-II, D-I
2. A-III, B-II, C-IV, D-I
3. A-II, B-IV, C-III, D-I
4. A-II, B-I, C-IV, D-III

Options :

485584146341. 1
485584146342. 2
485584146343. 3
485584146344. 4

Question Number : 201 Question Id : 48558436586 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਸੂਚੀ I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ:

ਸੂਚੀ I		ਸੂਚੀ II	
ਨਿਰੁਤ		ਕਲਾਕਾਰ	
A.	ਭਾਰਤ ਨਾਟਯਮ	I.	ਸਵਿਤਾ ਮਹਿਤਾ
B.	ਚੰਡੀਸੀ	II.	ਸਿਤਾਰਾ ਦੇਵੀ
C.	ਕੋਬਕ	III.	ਯਾਮਿਨੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਮੂਰਤੀ
D.	ਮਣੀਪੁਰੀ	IV.	ਸੰਜੁਕਤਾ ਪਾਨੀਗ੍ਰਹੀ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ:

1. A-III, B-IV, C-II, D-I
2. A-III, B-II, C-IV, D-I
3. A-II, B-IV, C-III, D-I
4. A-II, B-I, C-IV, D-III

Options :

485584146341. 1
485584146342. 2
485584146343. 3
485584146344. 4

Question Number : 202 Question Id : 48558436587 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

DD Gyan Darshan is an educational media initiative of Ministry of Education in collaboration with-

- A. Ministry of Information and Broadcasting
- B. Prasar Bharti
- C. ISRO
- D. IGNOU
- E. Ministry of Information and Communication Technology

Choose the correct answer from the options given below:

1. A, B and C only
2. A, C and D only
3. A, B, C and D only
4. B, C and E only

Options :

485584146345. 1
485584146346. 2

485584146347. 3

485584146348. 4

Question Number : 202 Question Id : 48558436587 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੀ ਇੱਕ ਪਹਿਲ ਡੀ.ਡੀ.ਗਿਆਨ ਦਰਸ਼ਨ ਇੱਕ ਵਿਦਿਅਕ ਮੀਡੀਆ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗੀ ਹੈ -

- A. ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਮੰਤਰਾਲਾ
- B. ਪ੍ਰਸਾਰ ਭਾਰਤੀ
- C. ਆਈ ਐਸ ਆਰ ਓ
- D. ਆਈ ਜੀ ਐਨ ਓ ਯੂ
- E. ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਮੰਤਰਾਲਾ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ:

- 1. ਸਿਰਫ਼ A, B ਅਤੇ C
- 2. ਸਿਰਫ਼ A, C ਅਤੇ D
- 3. ਸਿਰਫ਼ A, B, C ਅਤੇ D
- 4. ਸਿਰਫ਼ B, C ਅਤੇ E

Options :

485584146345. 1

485584146346. 2

485584146347. 3

485584146348. 4

Question Number : 203 Question Id : 48558436588 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Match List I with List II

LIST I		LIST II	
A.	Thappad	I.	Women's bodies and commercial gains
B.	Mimi	II.	Quality education for all
C.	Black	III.	Domestic violence and dignity
D.	Hichki	IV.	Right to a dignified life and knowledge

Choose the correct answer from the options given below:

1. A-III, B-I, C-IV, D-II
2. A-I, B-III, C-IV, D-II
3. A-III, B-I, C-II, D-IV
4. A-III, B-II, C-IV, D-I

Options :

485584146349. 1
 485584146350. 2
 485584146351. 3
 485584146352. 4

Question Number : 203 Question Id : 48558436588 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਸੂਚੀ I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ:

ਸੂਚੀ I		ਸੂਚੀ II	
A.	ਬਪਤਿਸਤ	I.	ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਬਾਗ਼ੀ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਲਾਭ
B.	ਮੀਮੀ	II.	ਗੁਣਵੱਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸਹਿਯੋਗ ਲਈ
C.	ਕਾਲੀ	III.	ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਵਿੱਛੋੜ
D.	ਹਿਚਕੀ	IV.	ਮਾਣ ਸਨਮਾਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ:

1. A-III, B-I, C-IV, D-II
2. A-I, B-III, C-IV, D-II
3. A-III, B-I, C-II, D-IV
4. A-III, B-II, C-IV, D-I

Options :

485584146349. 1
 485584146350. 2
 485584146351. 3
 485584146352. 4

Question Number : 204 Question Id : 48558436589 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

In the story 'Idgah' the protagonist Hamid buys a _____ for _____ from the fair.

1. pair of tongs, his grandmother
2. pair of tongs, his mother
3. clay doll, himself
4. clay doll, his grandmother

Options :

- 485584146353. 1
- 485584146354. 2
- 485584146355. 3
- 485584146356. 4

Question Number : 204 Question Id : 48558436589 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

" ਈਦਗਾਹ " ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਪਾਤਰ ਹਾਮਿਦ ਮੇਲੇ ਤੋਂ _____ ਆਪਣੀ _____ ਖਰੀਦਦਾ ਹੈ।

1. ਚਿਮਟਿਆਂ ਦਾ ਜੋੜਾ , ਆਪਣੀ ਦਾਦੀ ਲਈ।
2. ਚਿਮਟਿਆਂ ਦਾ ਜੋੜਾ , ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਲਈ।
3. ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਗੁੱਡੀ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਲਈ।
4. ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਗੁੱਡੀ, ਆਪਣੀ ਦਾਦੀ ਲਈ।

Options :

- 485584146353. 1
- 485584146354. 2
- 485584146355. 3
- 485584146356. 4

Question Number : 205 Question Id : 48558436590 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Who is the first female Indian scientist to receive a PhD degree in a scientific discipline?

1. Kamala Sohanie
2. Janaki Ammal
3. Anandibai Gopalrao Joshi
4. Asima Chaterjee

Options :

485584146357. 1
485584146358. 2
485584146359. 3
485584146360. 4

Question Number : 205 Question Id : 48558436590 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਪੀਐਚ.ਡੀ. ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਹਿਲੀ ਭਾਰਤੀ ਔਰਤ ਵਿਗਿਆਨੀ ਕੌਣ ਹੈ?

1. ਕਮਲਾ ਸੋਹਨੀ
2. ਜਾਨਕੀ ਅਮਾਲ
3. ਆਨੰਦੀਬਾਈ ਗੋਪਾਲਰਾਊ ਜੋਸ਼ੀ
4. ਆਸੀਮਾ ਚੈਟਰਜੀ

Options :

485584146357. 1
485584146358. 2
485584146359. 3
485584146360. 4

Question Number : 206 Question Id : 48558436591 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

In the film, 'Chak De India', which of the following themes was not addressed?

1. National integration
2. Child labour
3. Women Empowerment
4. Religious Harmony

Options :

485584146361. 1
485584146362. 2
485584146363. 3
485584146364. 4

Question Number : 206 Question Id : 48558436591 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

" ਚੱਕ ਦੇ ਇੰਡੀਆ " ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ?

1. ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਕਤਾ
2. ਬਾਲ ਮਜ਼ਦੂਰੀ
3. ਨਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀਕਰਣ
4. ਧਾਰਮਿਕ ਇਕਸੁਰਤਾ

Options :

485584146361. 1
485584146362. 2
485584146363. 3
485584146364. 4

Question Number : 207 Question Id : 48558436592 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

The stories by Premchand primarily deal with:

- A. Challenges faced by children
- B. issues related to women
- C. struggles of the professional class
- D. struggles of the rural poor
- E. the character of villages in medieval India

Choose the most appropriate answer from the options given below:

- 1. B, C and E only
- 2. D, A and E only
- 3. C, D and A only
- 4. A, B and D only

Options :

- 485584146365. 1
- 485584146366. 2
- 485584146367. 3
- 485584146368. 4

Question Number : 207 Question Id : 48558436592 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਪ੍ਰੇਮ ਚੰਦ ਦੁਆਰਾ ਰਚਿਤ ਕਹਾਣੀਆਂ ਮੁੱਢਲੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ:

- A. ਬੱਚਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ।
- B. ਔਰਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮੁੱਦੇ।
- C. ਕਿੱਤਾ ਮੁੱਖੀ ਜਮਾਤ ਦਾ ਸੰਘਰਸ਼।
- D. ਪੇਂਡੂ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸੰਘਰਸ਼।
- E. ਮੱਧਕਾਲੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਸਰੂਪ।

ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

- 1. ਸਿਰਫ਼ B, C ਅਤੇ E
- 2. ਸਿਰਫ਼ D, A ਅਤੇ E
- 3. ਸਿਰਫ਼ C, D ਅਤੇ A
- 4. ਸਿਰਫ਼ A, B ਅਤੇ D

Options :

- 485584146365. 1
- 485584146366. 2
- 485584146367. 3

485584146368. 4

Question Number : 208 Question Id : 48558436593 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

The central theme of the Hindi film, 'Dangal' is:

1. Urban-rural social divide in the state of Haryana
2. Women in a male- dominated sport
3. Relationship between siblings
4. Mother - daughter relationship

Options :

- 485584146369. 1
- 485584146370. 2
- 485584146371. 3
- 485584146372. 4

Question Number : 208 Question Id : 48558436593 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮ " ਦੰਗਲ " ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਥੀਮ ਹੈ -

1. ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਿਰੀ - ਪੇਂਡੂ ਸਮਾਜ ਦੀ ਵੰਡ।
2. ਮਰਦ - ਪ੍ਰਧਾਨ ਖੇਡ ਵਿੱਚ ਔਰਤ।
3. ਭੈਣ - ਭਰਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ।
4. ਮਾਂ-ਧੀ ਦੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ।

Options :

- 485584146369. 1
- 485584146370. 2
- 485584146371. 3
- 485584146372. 4

Question Number : 209 Question Id : 48558436594 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
-----	-------

Tagore's alternate school 'Shantiniketan' did NOT promote:

1. Open classrooms
2. Simplicity of the learning process
3. Teaching in the mother tongue
4. Discipline in children

Options :

485584146373. 1
485584146374. 2
485584146375. 3
485584146376. 4

Question Number : 209 Question Id : 48558436594 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਟੈਗੋਰ ਦਾ ਵਿਕਲਪਿਕ ਸਕੂਲ " ਸ਼ਾਂਤੀਨਿਕੇਤਨ " ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ -

1. ਖੁੱਲੀਆਂ ਜਮਾਤਾਂ
2. ਸਿੱਖਣ ਕਾਰਜ ਦੀ ਸਾਧਾਰਨਤਾ
3. ਮਾਂ - ਬੋਲੀ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਨ
4. ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ

Options :

485584146373. 1
485584146374. 2
485584146375. 3
485584146376. 4

Question Number : 210 Question Id : 48558436595 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Which of the following is not a Children's novel?

1. Ahimsa
2. Charlie and the Chocolate Factory
3. A Thousand Splendid Suns
4. Wonder

Options :

485584146377. 1
485584146378. 2
485584146379. 3
485584146380. 4

Question Number : 210 Question Id : 48558436595 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਨਾਵਲ ਨਹੀਂ ਹੈ?

1. ਅਹਿੰਸਾ
2. ਚਾਰਲੀ ਅਤੇ ਚਾਕਲੇਟ ਫੈਕਟਰੀ
3. ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸੂਰਜ
4. ਅਜੂਬੇ

Options :

485584146377. 1
485584146378. 2
485584146379. 3
485584146380. 4

Question Number : 211 Question Id : 48558436596 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Which among the following are 'Pros' of 5G Technology?

- A. Greater Transmission Speed
- B. Overcrowded Radio frequency
- C. Increased connectivity
- D. Wider Coverage
- E. High Energy consumption

Choose the correct answer from the options given below:

1. B, C and E only
2. A, C and D only
3. B, C and D only
4. A, C and E only

Options :

- 485584146381. 1
- 485584146382. 2
- 485584146383. 3
- 485584146384. 4

Question Number : 211 Question Id : 48558436596 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਵਿੱਚੋਂ 5 ਜੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ ਚੰਗਾ ਖੱਬ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?

- A. ਵੱਧ ਵਟਾਂਦਰਾ ਗਤੀ
- B. ਵੱਧ ਭੀੜ ਵਾਲੀ ਰੇਡੀਓ ਬਾਰੰਬਾਰਤਾ
- C. ਤਾਲਮੇਲ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ
- D. ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਵਰੇਜ
- E. ਉੱਚ ਤਾਪ ਦੀ ਖਪਤ

ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

1. ਸਿਰਫ਼ B, C ਅਤੇ E
2. ਸਿਰਫ਼ A, C ਅਤੇ D
3. ਸਿਰਫ਼ B, C ਅਤੇ D
4. ਸਿਰਫ਼ A, C ਅਤੇ E

Options :

- 485584146381. 1
- 485584146382. 2
- 485584146383. 3

485584146384. 4

Question Number : 212 Question Id : 48558436597 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

The Deep web on internet which is not accessible by the regular search engines like Google Bing is known as:

1. Black web
2. Brown web
3. Dirty web
4. Dark web

Options :

485584146385. 1
485584146386. 2
485584146387. 3
485584146388. 4

Question Number : 212 Question Id : 48558436597 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਤੇ ਡੀਪ ਵੈੱਬ, ਜਿਹੜਾ ਗੂਗਲ ਬਿੰਗ ਸਰਚ ਇੰਜਣ ਵਲੋਂ ਪਹੁੰਚ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ -

1. ਬਲੈਕ ਵੈੱਬ
2. ਬਰਾਊਨ ਵੈੱਬ
3. ਡਰਟੀ ਵੈੱਬ
4. ਡਾਰਕ ਵੈੱਬ

Options :

485584146385. 1
485584146386. 2
485584146387. 3
485584146388. 4

Question Number : 213 Question Id : 48558436598 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
-----	-------

In order to foster scientific temper through the means of exciting educational experiences, a teacher can take her students to a:

1. Museum
2. Music program
3. Planetarium
4. Art gallery

Options :

485584146389. 1
485584146390. 2
485584146391. 3
485584146392. 4

Question Number : 213 Question Id : 48558436598 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਰੋਮਾਂਚਕ ਵਿਦਿਅਕ ਤਜਰਬਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਗਿਆਨਕ ਨਜ਼ਰੀਆ ਵਧਾਉਣ ਲਈ, ਅਧਿਆਪਕ ਆਪਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਵੇਗਾ -

1. ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿੱਚ।
2. ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ।
3. ਗ੍ਰਹਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿਆਂ ਵਿੱਚ।
4. ਆਰਟ ਗੈਲਰੀ ਵਿੱਚ।

Options :

485584146389. 1
485584146390. 2
485584146391. 3
485584146392. 4

Question Number : 214 Question Id : 48558436599 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Jantar Mantar is an assembly of stone-built astronomical instruments, designed to be used with naked eyes. A visit to Jantar Mantar can help students to learn how _____.

1. astronomy was a leisure activity of people in the past.
2. astronomy was practised in buildings made with red stones.
3. people measured time when there were no standard instruments to measure the passing of time.
4. people measured time in those civilizations in which stones were used to build everything.

Options :

485584146393. 1
485584146394. 2
485584146395. 3
485584146396. 4

Question Number : 214 Question Id : 48558436599 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਜੰਤਰ - ਮੰਤਰ ਇੱਕ ਪੱਥਰ ਨਾਲ ਬਣੇ ਆਸਟਰੋਨੋਮੀਕਲ ਸੰਦਾਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਨੰਗੀ ਅੱਖ ਨਾਲ ਵੇਖਣ ਲਈ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜੰਤਰ - ਮੰਤਰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਇਕ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਕਿਵੇਂ _____

1. ਭੂਤਕਾਲ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਸਟ੍ਰੋਨੋਮੀ ਇੱਕ ਮਨੋਰੰਜਨ ਗਤੀਵਿਧੀ ਸੀ।
2. ਲਾਲ ਪੱਥਰਾਂ ਨਾਲ ਉਸਾਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਆਸਟ੍ਰੋਨੋਮੀ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸੀ।
3. ਜਦੋਂ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਮਾਪਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਸਮਾਂ ਮਾਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।
4. ਲੋਕ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਸਭਿਆਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਾਪਦੇ ਸਨ, ਜਿਥੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੱਥਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।

Options :

485584146393. 1
485584146394. 2
485584146395. 3
485584146396. 4

Question Number : 215 Question Id : 48558436600 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

The first country to have entered the Mars orbit in its first attempt is:

1. USA
2. China
3. India
4. Russia

Options :

485584146397. 1
485584146398. 2
485584146399. 3
485584146400. 4

Question Number : 215 Question Id : 48558436600 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਮੰਗਲ ਦੇ ਖੇਰੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਨਾਮ ?

1. ਯੂ.ਐਸ.ਏ
2. ਚੀਨ
3. ਭਾਰਤ
4. ਰੂਸ

Options :

485584146397. 1
485584146398. 2
485584146399. 3
485584146400. 4

Question Number : 216 Question Id : 48558436601 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

The project of 'NASA' targeting the landing of first woman/women astronaut/s on moon is known as:

1. MOM
2. ARTEMIS
3. MISMOON
4. Moon opposition

Options :

485584146401. 1
485584146402. 2
485584146403. 3
485584146404. 4

Question Number : 216 Question Id : 48558436601 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

" ਨਾਸਾ " ਦਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਜਿਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪਹਿਲੀ ਔਰਤ / ਔਰਤਾਂ ਆਸਟਰੋਨਟ ਨੂੰ ਚੰਦ ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਹੈ, ਜਾਣਿਆਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

1. ਮੋਮ
2. ਆਰਟੀਮਿਸ
3. ਮਿਸਮੂਨ
4. ਚੰਦ ਵਿਰੋਧੀ

Options :

485584146401. 1
485584146402. 2
485584146403. 3
485584146404. 4

Question Number : 217 Question Id : 48558436602 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Which of the following is NOT true: The turning points of the graph of a function :

1. Represent local maxima and local minima
2. Represent Absolute maxima and Absolute minima
3. Represent point of inflexion
4. Represent neither local maxima nor local minima

Options :

485584146405. 1
485584146406. 2
485584146407. 3
485584146408. 4

Question Number : 217 Question Id : 48558436602 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਫਲਨ ਦਾ ਆਲੇਖ ਦਾ ਮੋੜ ਬਿੰਦੂ ਹੈ?

1. ਲੋਕਲ ਮੈਕਸੀਮਾ ਅਤੇ ਲੋਕਲ ਮੀਨੀਮਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।
2. ਨਿਰਪੇਖ ਮੈਕਸੀਮਾ ਅਤੇ ਨਿਰਪੇਖ ਮੀਨੀਮਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।
3. ਵਿਭਕਤੀ / ਇੰਫਲੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਬਿੰਦੂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।
4. ਨਾ ਹੀ ਲੋਕ ਮੈਕਸੀਮਾ ਅਤੇ ਲੋਕਲ ਮੀਨੀਮਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।

Options :

485584146405. 1
485584146406. 2
485584146407. 3
485584146408. 4

Question Number : 218 Question Id : 48558436603 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Any teaching activity which puts before the students the real problems, that they have to solve for themselves, problems for which there are no easy solutions in any book _____

1. brings them close to guide books
2. makes them skilled
3. crafts their activity
4. sharpens their intelligence

Options :

485584146409. 1
485584146410. 2
485584146411. 3
485584146412. 4

Question Number : 218 Question Id : 48558436603 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਆਪਨ ਗਤੀਵਿਧੀ ਜਿਹੜੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਅਲੱਗ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਇਸਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਮੱਸਿਆ ਜਿਸਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਕਿਸੇ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਸੰਖਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ -

1. ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵੱਲ ਰੁਚੀ ਵੱਧਦੀ ਹੈ
2. ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਬਿਲ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ
3. ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਘਟਦਾ ਹੈ
4. ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਬੁੱਧੀ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ

Options :

485584146409. 1
485584146410. 2
485584146411. 3
485584146412. 4

Question Number : 219 Question Id : 48558436604 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

A mathematics teacher told the students that her laptop and phone can run out of charge independently of each other. The probability that her phone is out of charge is 0.2 and the probability that they are both out of charge is 0.06. Find the probability that her laptop is out of charge.

1. 0.86

2. 0.4

3. 0.3

4. 0.14

Options :

485584146413. 1

485584146414. 2

485584146415. 3

485584146416. 4

Question Number : 219 Question Id : 48558436604 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਇੱਕ ਗਣਿਤ ਦਾ ਅਧਿਆਪਕ ਆਪਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦਾ ਲੈਪਟਾਪ ਅਤੇ ਫੋਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਬੰਦ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਫੋਨ ਦੇ ਚਾਰਜ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ 0.2 ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਨਾ ਚਾਰਜ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਫੋਨ ਅਤੇ ਲੈਪਟਾਪ ਦੇ ਚਾਰਜ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ 0.06 ਹੋ ਗਈ। ਸੰਭਾਵਨਾ ਲੱਭੋ ਕਿ ਉਸਦਾ ਲੈਪਟਾਪ ਦੀ ਚਾਰਜ ਖਤਮ ਹੈ -

1. 0.86

2. 0.4

3. 0.3

4. 0.14

Options :

485584146413. 1

485584146414. 2

485584146415. 3

485584146416. 4

Question Number : 220 Question Id : 48558436605 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

By explaining the theory of probability a teacher told that "For a particular E_i we can use a special formula."

Which theorem is he/she teaching?

1. Conditional Probability Theorem
2. Multiplication Theorem
3. Baye's Theorem
4. Total Probability Theorem

Options :

485584146417. 1
485584146418. 2
485584146419. 3
485584146420. 4

Question Number : 220 Question Id : 48558436605 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ ਅਧਿਆਪਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ " ਖਾਸ ਲਈ E_i ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੂਤਰ ਵਰਤ ਸਕਦੇ ਹਾਂ "

ਉਹ ਕਿਹੜੀ ਪ੍ਰਮੇਯ ਪੜ੍ਹਾ ਰਹੀ ਹੈ / ਰਿਹਾ ਹੈ?

1. ਕੰਡੀਸ਼ਨਲ ਸੰਭਾਵਨਾ ਪ੍ਰਮੇਯ।
2. ਗੁਣਾਤਮਕ ਪ੍ਰਮੇਯ।
3. ਬੇਅ ਦੀ ਪ੍ਰਮੇਯ।
4. ਕੁੱਲ ਸੰਭਾਵਨਾ ਪ੍ਰਮੇਯ।

Options :

485584146417. 1
485584146418. 2
485584146419. 3
485584146420. 4

Question Number : 221 Question Id : 48558436606 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

If a child draws a tree by observing the trees in her surroundings and her teacher introduced scale drawings to her, the experience can help her to develop a _____.

1. sense of aesthetics
2. sense of proportion
3. sense of perspective
4. sense of transference

Options :

485584146421. 1
485584146422. 2
485584146423. 3
485584146424. 4

Question Number : 221 Question Id : 48558436606 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਜੇ ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਦਰੱਖਤ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਦਰੱਖਤ ਦਾ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਉਸ ਵਿੱਚ _____ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

1. ਸੁਹਜ ਦੀ ਬੁੱਧੀ
2. ਅਨੁਪਾਤ ਦੀ ਬੁੱਧੀ
3. ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀ ਬੁੱਧੀ
4. ਅੰਤਰਣ ਦੀ ਬੁੱਧੀ

Options :

485584146421. 1
485584146422. 2
485584146423. 3
485584146424. 4

Question Number : 222 Question Id : 48558436607 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

A lot of school children find mathematics very difficult and social sciences easy. One of the reasons for their perceptive is that

1. mathematics demands expression
2. mathematics is not common knowledge
3. mathematics demands precision
4. mathematics involves concrete images

Options :

- 485584146425. 1
- 485584146426. 2
- 485584146427. 3
- 485584146428. 4

Question Number : 222 Question Id : 48558436607 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਕੂਲੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗਣਿਤ ਔਖਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸਮਾਜ ਵਿਗਿਆਨ ਸੌਖਾ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਇਸ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਹੈ?

1. ਗਣਿਤ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ।
2. ਗਣਿਤ ਇੱਕ ਆਮ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।
3. ਗਣਿਤ ਸੰਖੇਪਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ।
4. ਗਣਿਤ ਵਿੱਚ ਕੰਕਰੀਟ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

Options :

- 485584146425. 1
- 485584146426. 2
- 485584146427. 3
- 485584146428. 4

Question Number : 223 Question Id : 48558436608 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

National Gallery of Modern Art (NGMA) is situated in

1. London
2. California
3. Kolkata
4. New Delhi

Options :

485584146429. 1
485584146430. 2
485584146431. 3
485584146432. 4

Question Number : 223 Question Id : 48558436608 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਮਾਡਰਨ ਆਰਟ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗੈਲਰੀ (ਨਗਮਾ) ਸਥਿਤ ਹੈ -

1. ਲੰਡਨ
2. ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ
3. ਕੋਲਕਾਤਾ
4. ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ

Options :

485584146429. 1
485584146430. 2
485584146431. 3
485584146432. 4

Question Number : 224 Question Id : 48558436609 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Which School of Art was also known as Graeco Buddhist School of Art?

1. Amravati School of Art
2. Mathura School of Art
3. Gandhara School of Art
4. Bengal School of Art

Options :

485584146433. 1
485584146434. 2
485584146435. 3
485584146436. 4

Question Number : 224 Question Id : 48558436609 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਕਿਹੜੇ ਸਕੂਲ ਆਫ਼ ਆਰਟ ਨੂੰ ਗਰੇਕੋ ਬੋਧੀ ਸਕੂਲ ਆਫ਼ ਆਰਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

1. ਅਮਰਾਵਤੀ ਸਕੂਲ ਆਫ਼ ਆਰਟ
2. ਮਥੁਰਾ ਸਕੂਲ ਆਫ਼ ਆਰਟ
3. ਗੰਧਾਰ ਸਕੂਲ ਆਫ਼ ਆਰਟ
4. ਬੰਗਾਲ ਸਕੂਲ ਆਫ਼ ਆਰਟ

Options :

485584146433. 1
485584146434. 2
485584146435. 3
485584146436. 4

Question Number : 225 Question Id : 48558436610 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

What was the profession of Partha Mitter?

1. Painter
2. Sculptor
3. Art Historian
4. Architect

Options :

485584146437. 1
485584146438. 2
485584146439. 3
485584146440. 4

Question Number : 225 Question Id : 48558436610 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਪਾਰਥ ਮਿੱਤਰ ਦਾ ਕਿੱਤਾ ਕੀ ਸੀ ?

1. ਚਿੱਤਰਕਾਰ
2. ਸੁੱਤ ਤਰਾਸ਼
3. ਕਲਾ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ
4. ਨਕਸ਼ਾ ਨਵੀਸ

Options :

485584146437. 1
485584146438. 2
485584146439. 3
485584146440. 4

Question Number : 226 Question Id : 48558436611 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

'Contemporary Art in India : A perspective' is a book written by

1. Pran Nath Mago
2. Jasleen Dhamija
3. K. R. Srinivasan
4. Devi Prasad

Options :

485584146441. 1
485584146442. 2
485584146443. 3
485584146444. 4

Question Number : 226 Question Id : 48558436611 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

" ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਮਕਾਲੀ ਕਲਾ : ਇੱਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ " ਕਿਤਾਬ ਲਿਖੀ ਹੈ?

1. ਪ੍ਰਾਣ ਨਾਥ ਮਾਗੋ
2. ਜਸਲੀਨ ਧਮੀਜਾ
3. ਕੇ. ਆਰ. ਸ਼੍ਰੀ ਨਿਵਾਸਨ
4. ਦੇਵੀ ਪ੍ਰਸਾਦ

Options :

485584146441. 1
485584146442. 2
485584146443. 3
485584146444. 4

Question Number : 227 Question Id : 48558436612 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

A technique of portraying an object to be closer than it actually is, or having less depth or distance, is called

1. Depth of field
2. Foreshortening
3. Focusing
4. Illustration

Options :

485584146445. 1
485584146446. 2
485584146447. 3
485584146448. 4

Question Number : 227 Question Id : 48558436612 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਪੇਂਟਿੰਗ ਦੀ ਉਹ ਤਕਨੀਕ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਅਸਲ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਨੇੜੇ ਕਰਕੇ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਘੱਟ ਡੂੰਘਾਈ ਹੋ ਜਾਂ ਸੂਰੀ ਘੱਟ ਹੋ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ -

1. ਖੇਤਰ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ
2. ਫੋਰ ਸ਼ੋਰਟੇਨਿੰਗ
3. ਕੇਂਦਰਿਤ
4. ਉਦਾਹਰਣ ਸਹਿਤ

Options :

485584146445. 1
485584146446. 2
485584146447. 3
485584146448. 4

Question Number : 228 Question Id : 48558436613 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

The artwork 'Santhal Family' made by Ramkinker Vajjis is which medium/ form

1. Oil Painting
2. Mural
3. Sculpture
4. Monograph

Options :

485584146449. 1
485584146450. 2
485584146451. 3
485584146452. 4

Question Number : 228 Question Id : 48558436613 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਰਾਮਕਿੰਕਰ ਵੈਜੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਕਲਾ ਵਰਕ " ਸੰਥਾਲ ਫੈਮਲੀ " ਜਿਸਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਰੂਪ ਹੈ?

1. ਤੇਲ ਚਿੱਤਰ
2. ਮੂਰਲ
3. ਬੁੱਤ ਤਰਾਸ਼
4. ਮੋਨੋਗ੍ਰਾਫ਼

Options :

485584146449. 1
485584146450. 2
485584146451. 3
485584146452. 4

Question Number : 229 Question Id : 48558436614 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Match List I with List II

LIST I		LIST II	
A.	Intrusive igneous rock	I.	Slate
B.	Extrusive igneous rock	II.	Basalt
C.	Sedimentary rock	III.	Granite
D.	Metamorphic rock	IV.	Lime stone

Choose the correct answer from the options given below:

1. A-III, B-II, C-IV, D-I
2. A-I, B-II, C-III, D-IV
3. A-IV, B-III, C-II, D-I
4. A-II, B-III, C-I, D-IV

Options :

485584146453. 1
 485584146454. 2
 485584146455. 3
 485584146456. 4

Question Number : 229 Question Id : 48558436614 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਸੂਚੀ I ਦਾ ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ:

ਸੂਚੀ I		ਸੂਚੀ II	
A.	ਇੰਟਰੂਸਿਵ ਇਗਨਿਸ ਰੋਕ	I.	ਸਲੇਟ
B.	ਐਕਸਟਰੂਸਿਵ ਇਗਨਿਸ ਰੋਕ	II.	ਬਸਾਲਟ
C.	ਸੈਡੀਮੈਂਟਰੀ ਰੋਕ	III.	ਗ੍ਰੇਨਾਇਟ
D.	ਮੈਟਾਮੋਰਫਿਕ ਰੋਕ	IV.	ਲਾਈਮ ਪੈੱਸਟਰ

ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

1. A-III, B-II, C-IV, D-I
2. A-I, B-II, C-III, D-IV
3. A-IV, B-III, C-II, D-I
4. A-II, B-III, C-I, D-IV

Options :

485584146453. 1
 485584146454. 2
 485584146455. 3
 485584146456. 4

Question Number : 230 Question Id : 48558436615 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

The content of teaching social sciences should aim at raising students' awareness through

1. questioning of familiar social reality
2. enacting of familiar social reality
3. developing a neutral perspective on society
4. transmitting an idea of society

Options :

- 485584146457. 1
- 485584146458. 2
- 485584146459. 3
- 485584146460. 4

Question Number : 230 Question Id : 48558436615 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਸਮਾਜ ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦਿਆਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ _____ ਰਾਹੀਂ ਹੈ।

1. ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਮਾਜਕ ਅਸਲੀਅਤ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ
2. ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਮਾਜਕ ਅਸਲੀਅਤ ਦੇ ਕਾਰਜ
3. ਸਮਾਜ ਲਈ ਸੰਤੁਲਿਤ ਜਾਂ ਨਿਰਪੱਖ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੇ ਵਿਕਾਸ
4. ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਫੈਲਾਉਣ

Options :

- 485584146457. 1
- 485584146458. 2
- 485584146459. 3
- 485584146460. 4

Question Number : 231 Question Id : 48558436616 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
-----	-------

Who wrote the book "History of British India" ?

1. James Mill
2. James Raimil
3. Warren Hastings
4. Cornwallis

Options :

485584146461. 1
485584146462. 2
485584146463. 3
485584146464. 4

Question Number : 231 Question Id : 48558436616 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

" ਹਿਸਟਰੀ ਆਫ਼ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਇੰਡੀਆ " ਕਿਤਾਬ ਕਿਸ ਨੇ ਲਿਖੀ?

1. ਜੇਮਜ਼ ਮਿੱਲ
2. ਜੇਮਜ਼ ਰਾਏਨਿਲ
3. ਵਾਰਨ ਹੇਸਟਿੰਗਜ਼
4. ਕਾਰਨਵਾਲਿਸ

Options :

485584146461. 1
485584146462. 2
485584146463. 3
485584146464. 4

Question Number : 232 Question Id : 48558436617 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

The school level social sciences encompass _____ concerns of society and include a wide range of content drawn from various disciplines.

1. unitary
2. overarching
3. diverse
4. sweeping

Options :

485584146465. 1
485584146466. 2
485584146467. 3
485584146468. 4

Question Number : 232 Question Id : 48558436617 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਸਕੂਲ ਪੱਧਰ ਦੀ ਸਮਾਜਕ ਵਿਗਿਆਨ ਖੁੰਮਦੀ ਹੈ _____ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਨਾਲ ਅਤੇ ਵਿਭਿੰਨ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਰੇਂਜ ਦੇ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇ।

1. ਇਕਾਤਮਕਤਾ
2. ਚਿਦਰਆਰਕਿੰਗ
3. ਵਿਭਿੰਨਤਾ
4. ਸਫਾਈ

Options :

485584146465. 1
485584146466. 2
485584146467. 3
485584146468. 4

Question Number : 233 Question Id : 48558436618 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Which of the following subjects has replaced 'civics' in the school syllabus?

1. Civilization
2. Social and Political life
3. Economic and Social Life
4. Nationalism

Options :

485584146469. 1
485584146470. 2
485584146471. 3
485584146472. 4

Question Number : 233 Question Id : 48558436618 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਵਿਸ਼ੇ ਨੇ " ਸਿਵਕ " ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚੋਂ ਹਟਾਇਆ?

1. ਸਭਿਅਤਾ
2. ਸਮਾਜਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ।
3. ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ।
4. ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦ

Options :

485584146469. 1
485584146470. 2
485584146471. 3
485584146472. 4

Question Number : 234 Question Id : 48558436619 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Today, if a teacher wants to teach the importance of good deeds and practicing non-violence, she can use the following as a resource:

1. Ambedkar's writings
2. Jaina teachings
3. Puranic Literature
4. Akbarnama

Options :

485584146473. 1
485584146474. 2
485584146475. 3
485584146476. 4

Question Number : 234 Question Id : 48558436619 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਅੱਜ ਜੇਕਰ ਅਧਿਆਪਕ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਵਸੀਅਤ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਹਿੰਸਾ ਦਾ ਪਾਠ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਸੋਮੇ ਵਜੋਂ ਵਰਤ ਸਕਦੇ ਹਨ?

1. ਅੰਬੇਦਕਰ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ
2. ਜੈਨ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ
3. ਪੌਰਾਣਿਕ ਸਾਹਿਤ
4. ਅਕਬਰਨਾਮਾ

Options :

485584146473. 1
485584146474. 2
485584146475. 3
485584146476. 4

Question Number : 235 Question Id : 48558436620 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

Literary devices such as simile and metaphor are used in which of the following?

1. Prose
2. Poetry
3. Grammar
4. Drama

Options :

485584146477. 1
485584146478. 2
485584146479. 3
485584146480. 4

Question Number : 235 Question Id : 48558436620 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਅਲੰਕਾਰ ਜਿਵੇਂ ਉਪਮਾ ਅਤੇ ਰੂਪਕ, ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?

1. ਵਾਰਤਕ
2. ਕਾਵਿ
3. ਵਿਆਕਰਨ
4. ਨਾਟਕ

Options :

485584146477. 1
485584146478. 2
485584146479. 3
485584146480. 4

Question Number : 236 Question Id : 48558436621 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

'Man is a born child, his power is the power of growth.'

What is the meaning of this sentence?

1. Humans should remain stagnant
2. Humans should refrain from adding to sources of knowledge
3. Intellectual and cognitive regression are important characteristics of humans
4. Intellectual and cognitive development are important characteristics of human.

Options :

- 485584146481. 1
- 485584146482. 2
- 485584146483. 3
- 485584146484. 4

Question Number : 236 Question Id : 48558436621 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

" ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਮੂਲ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਹੈ "

ਇਸ ਵਾਕ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?

1. ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਗਤੀਗੀਟ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
2. ਗਿਆਨ ਦੇ ਸੋਮੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
3. ਬੁੱਧੀਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਸੁਖਮਤਾ ਘਟਾਓ ਮਨੁੱਖ ਦੀਆਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹਨ।
4. ਬੁੱਧੀਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਸੁਖਮਤਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਮਨੁੱਖ ਦੀਆਂ ਵਧੀਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹਨ।

Options :

- 485584146481. 1
- 485584146482. 2
- 485584146483. 3
- 485584146484. 4

Question Number : 237 Question Id : 48558436622 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

The Booker Prize 2022 was awarded to which Indian novel?

1. The Alchemist
2. A Tomb of Sand
3. Train to Pakistan
4. One Hundred Years of Solitude

Options :

485584146485. 1
485584146486. 2
485584146487. 3
485584146488. 4

Question Number : 237 Question Id : 48558436622 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

2022 ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਭਾਰਤੀ ਨਾਵਲ ਨੂੰ ਬੁੱਕਰ ਇਨਾਮ ਮਿਲਿਆ?

1. ਦ ਅਲਕਾਮਿਸਟ
2. ਏ ਟੌਂਬ ਆਫ ਸੈਂਡ
3. ਟਰੇਨ ਟੂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ
4. ਵਨ ਹੰਡਰਡ ਯੀਅਰ ਆਫ ਸੋਲੀਟਿਊਡ

Options :

485584146485. 1
485584146486. 2
485584146487. 3
485584146488. 4

Question Number : 238 Question Id : 48558436623 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

What are the challenges faced by students while learning English in India?

- A. Lack of trained teachers
- B. Lack of an enabling language environment
- C. Rote memorisation of poems
- D. Objective way of testing language skills
- E. Lack of proper teaching - learning materials

Choose the correct answer from the options given below:

- 1. A, B, C only
- 2. B, C, D only
- 3. A, B, C, D only
- 4. A, B, C, D and E

Options :

- 485584146489. 1
- 485584146490. 2
- 485584146491. 3
- 485584146492. 4

Question Number : 238 Question Id : 48558436623 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਿਖਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆ ਰਹੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਨ?

- A. ਸਿਖਿਅਤ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਘਾਟ।
- B. ਯੋਗ ਭਾਸ਼ਾਈ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਘਾਟ।
- C. ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਰੁੱਟਾ ਕਰਾਉਣਾ।
- D. ਭਾਸ਼ਾਈ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨੂੰ ਚੈਕ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼।
- E. ਅਧਿਆਪਨ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਦੀ ਘਾਟ।

ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

- 1. ਸਿਰਫ਼ A, B, C
- 2. ਸਿਰਫ਼ B, C, D
- 3. ਸਿਰਫ਼ A, B, C, D
- 4. ਸਿਰਫ਼ A, B, C, D ਅਤੇ E

Options :

- 485584146489. 1
- 485584146490. 2
- 485584146491. 3

485584146492. 4

Question Number : 239 Question Id : 48558436624 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

What is a biography?

1. An account of a person written by oneself.
2. An account of a person written by others.
3. A book of biology.
4. A historical account.

Options :

485584146493. 1
485584146494. 2
485584146495. 3
485584146496. 4

Question Number : 239 Question Id : 48558436624 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਜੀਵਨੀ ਕੀ ਹੈ?

1. ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਆਪ ਲਿਖੀ ਕਿਤਾਬ।
2. ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਕਿਤਾਬ।
3. ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ।
4. ਇੱਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼।

Options :

485584146493. 1
485584146494. 2
485584146495. 3
485584146496. 4

Question Number : 240 Question Id : 48558436625 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
-----	-------

How can grammar books be modified to minimise the difficulties learners face while learning grammar?

- A. By teaching grammar in context
- B. By including pictures and illustrations
- C. By giving more practice and examples
- D. By focusing only on the rules
- E. By translating in different languages

Choose the correct answer from the options given below:

- 1. A, B, C only
- 2. A, D, E only
- 3. C, D, E only
- 4. B, C, D only

Options :

- 485584146497. 1
- 485584146498. 2
- 485584146499. 3
- 485584146500. 4

Question Number : 240 Question Id : 48558436625 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	MCQ

ਵਿਆਕਰਣ ਸਿੱਖਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਆਕਰਣ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ?

- A. ਵਿਆਕਰਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ।
- B. ਚਿੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਨਾਲ।
- C. ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਭਿਆਸ ਅਤੇ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਸਹਿਤ।
- D. ਸਿਰਫ਼ ਨਿਯਮਾਂ ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨ ਨਾਲ।
- E. ਵਿਭਿੰਨ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਰੂਪਾਂਤਰਨ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ।

ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।

- 1. ਸਿਰਫ਼ A, B, C
- 2. ਸਿਰਫ਼ A, D, E
- 3. ਸਿਰਫ਼ C, D, E
- 4. ਸਿਰਫ਼ B, C, D

Options :

- 485584146497. 1

485584146498. 2
485584146499. 3
485584146500. 4

Sub-Section Number : 2
Sub-Section Id : 4855842703
Question Shuffling Allowed : No
Is Section Default? : null

Question Number : 241 Question Id : 48558436626 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0 Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp1

At the upper primary level, the emphasis is on engaging the learner in learning principles of science through familiar experiences, working with hands to design simple technological units and modules and continuing to learn more on environment and health through activities and surveys.

As a science teacher, you will agree that scientific concepts are learnt better if learners explore them through activities and experiments. Learners should be given opportunity to explore science in their everyday experiences. You should engage learners (preferably in groups) in meaningful investigations - particularly of the problems they perceive to be significant and important.

As a science teacher, you should encourage discussions with the teacher and peers. You can ask your learners to gather information from newspapers, knowledgeable persons in the neighborhood, and from easily available sources and discuss about them in class with peers and teachers.

Role play, skits, cooperative learning strategies should be adopted to ensure larger participation and sharing of learning outcomes. It is advised that biographical narratives of scientists and inventors can be used. You should keep in mind that efforts should be continued for development of the process skills of science.

In order to explore the orbits and distribution of electrons in orbits, which could be the most appropriate teaching strategy/method?

1. Lecture
2. Demonstration
3. Brain-storming followed by exercise
4. Numerical Practice

Options :

485584146501. 1
485584146502. 2
485584146503. 3
485584146504. 4

Question Number : 241 Question Id : 48558436626 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0 Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp1

ਅਪਰ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਪੱਧਰ ਤੇ, ਸਿੱਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਤਜਰਬਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਰੁਝੇ ਰਹਿਣ ਤੇ ਚਿਆਦਾ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਅਤੇ ਸੋਧੀਆਂ ਤਕਨੀਕੀ ਇਕਾਈਆਂ ਅਤੇ ਪੱਖਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਖਿਆਰਥੀ ਲਈ ਵਧੀਆ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਅਤੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਮਾਹੌਲ ਸਿਰਜ ਕੇ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਸਰਵੇਖਣ ਰਾਹੀਂ ਕਾਰਜ ਕਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਵੋਗੇ ਕਿ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੰਕਲਪਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆਰਥੀ ਗਤੀ ਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਵੱਧ ਸਿੱਖਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਇਹ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੰਕਲਪਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਸਿੱਖਣ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਰਥਪੂਰਨ (ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ) ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਰੁਚਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਮਝ ਕੇ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਬਾਰੇ ਰੁਚਿਤ ਹੋਵੇ।

ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਵਜੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਵੱਡਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਬਹਿਸ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਿੱਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਖਬਾਰਾਂ ਪੜ੍ਹਨ, ਗੁਆਂਢ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਕੋਲੋਂ ਅਤੇ ਸੌਖ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸੋਧਿਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇੱਕਤਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਵੱਡਿਆਂ ਨਾਲ ਇਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉੱਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਸਿੱਖਿਆਰਥੀ ਦੀ ਨਤੀਜੇ ਵੇਖਣ ਲਈ ਰੇਲਪਲੇ, ਸਕਿੱਟ, ਕੋਆਪ੍ਰੇਟਿਵ ਨੀਤੀ ਰਾਹੀਂ ਵੱਡੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਸੰਕਲਪਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨ। ਇਹ ਇੱਕ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨਕ ਬਿਰਤਾਂਤ ਅਤੇ ਖੋਜਕਾਰ ਵਰਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਕਾਰਜ ਭੁਲਭਲਤਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪੱਥ ਅਤੇ ਪੱਥ ਵਿੱਚ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੀ ਤਰਤੀਬ ਕਰਦਿਆਂ, ਕਿਹੜਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਅਧਿਆਪਨ ਨੀਤੀ ਜਾਂ ਢੰਗ ਹੋਵੇਗਾ?

1. ਲੈਕਚਰ
2. ਪਰਦਰਸ਼ਨ
3. ਅਭਿਆਸ ਆਧਾਰਿਤ ਬ੍ਰੈਨ ਸਟੈਰਮਿੰਗ
4. ਸਿੱਖਿਆਤਮਕ ਅਭਿਆਸ

Options :

485584146501. 1
 485584146502. 2
 485584146503. 3
 485584146504. 4

Question Number : 242 Question Id : 48558436627 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp1

At the upper primary level, the emphasis is on engaging the learner in learning principles of science through familiar experiences, working with hands to design simple technological units and modules and continuing to learn more on environment and health through activities and surveys.

As a science teacher, you will agree that scientific concepts are learnt better if learners explore them through activities and experiments. Learners should be given opportunity to explore science in their everyday experiences. You should engage learners (preferably in groups) in meaningful investigations - particularly of the problems they perceive to be significant and important.

As a science teacher, you should encourage discussions with the teacher and peers. You can ask your learners to gather information from newspapers, knowledgeable persons in the neighborhood, and from easily available sources and discuss about them in class with peers and teachers.

Role play, skits, cooperative learning strategies should be adopted to ensure larger participation and sharing of learning outcomes. It is advised that biographical narratives of scientists and inventors can be used. You should keep in mind that efforts should be continued for development of the process skills of science.

Which would be the most appropriate teaching learning material to explain different types of atomic models?

1. Charts
2. Pictures
3. Video animation
4. Black board

Options :

- 485584146505. 1
- 485584146506. 2
- 485584146507. 3
- 485584146508. 4

Question Number : 242 Question Id : 48558436627 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp1

ਅਪਰ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਪੱਧਰ ਤੇ, ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਤਜਰਬਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਰੁਝੇ ਰਹਿਣ ਤੇ ਚਿਆਦਾ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਅਤੇ ਸੋਧੀਆਂ ਤਕਨੀਕੀ ਇਕਾਈਆਂ ਅਤੇ ਪੱਖਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਲਈ ਵਧੀਆ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਅਤੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਮਾਹੌਲ ਸਿਰਜ ਕੇ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਸਰਵੇਖਣ ਰਾਹੀਂ ਕਾਰਜ ਕਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਵੋਗੇ ਕਿ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੰਕਲਪਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆਰਥੀ ਗਤੀ ਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਵੱਧ ਸਿੱਖਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਇਹ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੰਕਲਪਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਸਿਖਣ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਰਥਪੂਰਨ (ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ) ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਰੁਚਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਮਝ ਕੇ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਬਾਰੇ ਰੁਚਿਤ ਹੋਵੇ।

ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਵਜੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਵੱਡਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਬਹਿਸ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਿੱਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਖਬਾਰਾਂ ਪੜ੍ਹਨ, ਗੁਆਂਢ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਕੋਲੋਂ ਅਤੇ ਸੌਖ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸੋਧਿਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਵੱਡਿਆਂ ਨਾਲ ਇਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉੱਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਦੀ ਨਤੀਜੇ ਵੇਖਣ ਲਈ ਰੋਲਪਲੇ, ਸਕਿੱਟ, ਕੋਆਪ੍ਰੇਟਿਵ ਨੀਤੀ ਰਾਹੀਂ ਵੱਡੀ ਭਾਰੀਦਾਰੀ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਸੰਕਲਪਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨ। ਇਹ ਇੱਕ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨਕ ਬਿਰਤਾਂਤ ਅਤੇ ਖੋਜਕਾਰ ਵਰਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਕਾਰਜ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।

ਵਿਭਿੰਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਐਟੋਮਿਕ ਮਾਡਲਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਢੁੱਕਵਾਂ ਅਧਿਆਪਨ ਮੈਟੀਰੀਅਲ ਹੋਵੇਗਾ?

1. ਚਾਰਟ
2. ਤਸਵੀਰਾਂ
3. ਵੀਡੀਉ ਐਨੀਮੇਸ਼ਨਜ਼
4. ਬਲੈਕ ਬੋਰਡ

Options :

485584146505. 1
 485584146506. 2
 485584146507. 3
 485584146508. 4

Question Number : 243 Question Id : 48558436628 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp1

At the upper primary level, the emphasis is on engaging the learner in learning principles of science through familiar experiences, working with hands to design simple technological units and modules and continuing to learn more on environment and health through activities and surveys.

As a science teacher, you will agree that scientific concepts are learnt better if learners explore them through activities and experiments. Learners should be given opportunity to explore science in their everyday experiences. You should engage learners (preferably in groups) in meaningful investigations - particularly of the problems they perceive to be significant and important.

As a science teacher, you should encourage discussions with the teacher and peers. You can ask your learners to gather information from newspapers, knowledgeable persons in the neighborhood, and from easily available sources and discuss about them in class with peers and teachers.

Role play, skits, cooperative learning strategies should be adopted to ensure larger participation and sharing of learning outcomes. It is advised that biographical narratives of scientists and inventors can be used. You should keep in mind that efforts should be continued for development of the process skills of science.

If a teacher is teaching types of sub-atomic particles and their charges, which could be the most appropriate tool for assessment?

1. Unit tests
2. Oral test
3. A field project
4. Crossword puzzle

Options :

- 485584146509. 1
- 485584146510. 2
- 485584146511. 3
- 485584146512. 4

Question Number : 243 Question Id : 48558436628 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp1

ਅਪਰ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਪੱਧਰ ਤੇ, ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਤਜਰਬਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਰੁਝੇ ਰਹਿਣ ਤੇ ਚਿਆਦਾ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਅਤੇ ਸੋਧੀਆਂ ਤਕਨੀਕੀ ਇਕਾਈਆਂ ਅਤੇ ਪੱਖਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਲਈ ਵਧੀਆ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਅਤੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਮਾਹੌਲ ਸਿਰਜ ਕੇ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਸਰਵੇਖਣ ਰਾਹੀਂ ਕਾਰਜ ਕਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਵੋਗੇ ਕਿ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੰਕਲਪਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆਰਥੀ ਗਤੀ ਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਵੱਧ ਸਿੱਖਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਇਹ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੰਕਲਪਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਸਿਖਣ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਰਥਪੂਰਨ (ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ) ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਰੁਚਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਮਝ ਕੇ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਬਾਰੇ ਰੁਚਿਤ ਹੋਵੇ।

ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਵਜੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਵੱਡਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਬਹਿਸ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਿੱਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਖਬਾਰਾਂ ਪੜ੍ਹਨ, ਗੁਆਂਢ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਕੋਲੋਂ ਅਤੇ ਸੌਖ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸੋਧਿਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇੱਕਤਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਵੱਡਿਆਂ ਨਾਲ ਇਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉੱਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਸਿੱਖਿਆਰਥੀ ਦੀ ਨਤੀਜੇ ਵੇਖਣ ਲਈ ਰੋਲਪਲੇ, ਸਕਿੱਟ, ਕੋਆਪ੍ਰੇਟਿਵ ਨੀਤੀ ਰਾਹੀਂ ਵੱਡੀ ਭਾਰੀਦਾਰੀ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਸੰਕਲਪਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨ। ਇਹ ਇੱਕ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨਕ ਬਿਰਤਾਂਤ ਅਤੇ ਖੋਜਕਾਰ ਵਰਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਕਾਰਜ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।

ਵਿਭਿੰਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਐਟੋਮਿਕ ਮਾਡਲਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਢੁੱਕਵਾਂ ਅਧਿਆਪਨ ਮੈਟੀਰੀਅਲ ਹੋਵੇਗਾ?

1. ਯੂਨਿਟ ਪਰੀਖਿਆ
2. ਮੌਖਿਕ ਪਰੀਖਿਆ
3. ਖੇਤਰੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ
4. ਕਰਾਸਵਰਡ ਪਜ਼ਲ

Options :

485584146509. 1
485584146510. 2
485584146511. 3
485584146512. 4

Question Number : 244 Question Id : 48558436629 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp1

At the upper primary level, the emphasis is on engaging the learner in learning principles of science through familiar experiences, working with hands to design simple technological units and modules and continuing to learn more on environment and health through activities and surveys.

As a science teacher, you will agree that scientific concepts are learnt better if learners explore them through activities and experiments. Learners should be given opportunity to explore science in their everyday experiences. You should engage learners (preferably in groups) in meaningful investigations - particularly of the problems they perceive to be significant and important.

As a science teacher, you should encourage discussions with the teacher and peers. You can ask your learners to gather information from newspapers, knowledgeable persons in the neighborhood, and from easily available sources and discuss about them in class with peers and teachers.

Role play, skits, cooperative learning strategies should be adopted to ensure larger participation and sharing of learning outcomes. It is advised that biographical narratives of scientists and inventors can be used. You should keep in mind that efforts should be continued for development of the process skills of science.

Which among the following objectives belongs to 'creating' cognitive process domain?

1. making a simple torch
2. explaining how a bulb glows
3. selecting suitable cell for torch
4. Indicating direction of flow of currents

Options :

- 485584146513. 1
- 485584146514. 2
- 485584146515. 3
- 485584146516. 4

Question Number : 244 Question Id : 48558436629 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp1

ਅਪਰ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਪੱਧਰ ਤੇ, ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਤਜਰਬਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਰੁਝੇ ਰਹਿਣ ਤੇ ਚਿਆਦਾ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਅਤੇ ਸੋਧੀਆਂ ਤਕਨੀਕੀ ਇਕਾਈਆਂ ਅਤੇ ਪੱਖਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਲਈ ਵਧੀਆ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਅਤੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਮਾਹੌਲ ਸਿਰਜ ਕੇ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਸਰਵੇਖਣ ਰਾਹੀਂ ਕਾਰਜ ਕਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਵੋਗੇ ਕਿ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੰਕਲਪਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆਰਥੀ ਗਤੀ ਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਵੱਧ ਸਿੱਖਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਇਹ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੰਕਲਪਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਸਿਖਣ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਰਥਪੂਰਨ (ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ) ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਰੁਚਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਮਝ ਕੇ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਬਾਰੇ ਰੁਚਿਤ ਹੋਵੇ।

ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਵਜੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਵੱਡਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਬਹਿਸ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਿੱਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਖਬਾਰਾਂ ਪੜ੍ਹਨ, ਗੁਆਂਢ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਕੋਲੋਂ ਅਤੇ ਸੌਖ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸੋਧਿਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇੱਕੱਤਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਵੱਡਿਆਂ ਨਾਲ ਇਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉੱਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਸਿੱਖਿਆਰਥੀ ਦੀ ਨਤੀਜੇ ਵੇਖਣ ਲਈ ਰੋਲਪਲੇ, ਸਕਿੱਟ, ਕੋਆਪ੍ਰੇਟਿਵ ਨੀਤੀ ਰਾਹੀਂ ਵੱਡੀ ਭਾਰੀਦਾਰੀ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਸੰਕਲਪਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨ। ਇਹ ਇੱਕ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨਕ ਬਿਰਤਾਂਤ ਅਤੇ ਖੋਜਕਾਰ ਵਰਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਕਾਰਜ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।

ਬੌਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਡੋਮੇਨ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਲਈ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਉਦੇਸ਼ ਦੂਕਵਾਂ ਹੈ?

1. ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਟਾਰਚ ਬਣਾਉਣਾ।
2. ਇਸਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨਾ ਕਿ ਬਲਬ ਕਿਵੇਂ ਜਗਦਾ ਹੈ।
3. ਟਾਰਚ ਲਈ ਯੋਗ ਸੈਲਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣਨਾ।
4. ਚਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ।

Options :

485584146513. 1
485584146514. 2
485584146515. 3
485584146516. 4

Question Number : 245 Question Id : 48558436630 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp1

At the upper primary level, the emphasis is on engaging the learner in learning principles of science through familiar experiences, working with hands to design simple technological units and modules and continuing to learn more on environment and health through activities and surveys.

As a science teacher, you will agree that scientific concepts are learnt better if learners explore them through activities and experiments. Learners should be given opportunity to explore science in their everyday experiences. You should engage learners (preferably in groups) in meaningful investigations - particularly of the problems they perceive to be significant and important.

As a science teacher, you should encourage discussions with the teacher and peers. You can ask your learners to gather information from newspapers, knowledgeable persons in the neighborhood, and from easily available sources and discuss about them in class with peers and teachers.

Role play, skits, cooperative learning strategies should be adopted to ensure larger participation and sharing of learning outcomes. It is advised that biographical narratives of scientists and inventors can be used. You should keep in mind that efforts should be continued for development of the process skills of science.

Which among the following is a teacher-centered objective?

1. Children identify different types of nutrition in plants.
2. Children explain various methods of getting nutrition in plants.
3. Teachers show images of autotrophic and heterotrophic nutrition.
4. Teachers explain the definition of nutrition and make students memorize it.

Options :

485584146517. 1

485584146518. 2

485584146519. 3

485584146520. 4

Question Number : 245 Question Id : 48558436630 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp1

ਅਪਰ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਪੌਧਰ ਤੇ, ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਤਜਰਬਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਰੁਝੇ ਰਹਿਣ ਤੇ ਚਿਆਦਾ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਅਤੇ ਸੋਧੀਆਂ ਤਕਨੀਕੀ ਇਕਾਈਆਂ ਅਤੇ ਪੱਖਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਲਈ ਵਧੀਆ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਅਤੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਮਾਹੌਲ ਸਿਰਜ ਕੇ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਸਰਵੇਖਣ ਰਾਹੀਂ ਕਾਰਜ ਕਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਵੋਗੇ ਕਿ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੰਕਲਪਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆਰਥੀ ਗਤੀ ਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਵੱਧ ਸਿੱਖਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਇਹ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੰਕਲਪਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਸਿਖਣ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਰਥਪੂਰਨ (ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ) ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਰੁਚਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਮਝ ਕੇ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਖਾਰੇ ਰੁਚਿਤ ਹੋਵੇ।

ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਵਜੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਵੱਡਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਬਹਿਸ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਿੱਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਖਬਾਰਾਂ ਪੜ੍ਹਨ, ਗੁਆਂਢ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਕੋਲੋਂ ਅਤੇ ਸੌਖ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸੋਧਿਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇੱਕਤਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਵੱਡਿਆਂ ਨਾਲ ਇਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉੱਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਸਿੱਖਿਆਰਥੀ ਦੀ ਨਤੀਜੇ ਵੇਖਣ ਲਈ ਰੋਲਪਲੇ, ਸਕਿੱਟ, ਕੋਆਪ੍ਰੇਟਿਵ ਨੀਤੀ ਰਾਹੀਂ ਵੱਡੀ ਭਾਰੀਦਾਰੀ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਸੰਕਲਪਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨ। ਇਹ ਇੱਕ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨਕ ਬਿਰਤਾਂਤ ਅਤੇ ਖੋਜਕਾਰ ਵਰਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਕਾਰਜ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।

ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਅਧਿਆਪਕ ਕੇਂਦਰਿਤ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ?

1. ਬੱਚੇ ਪੌਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਹਾਰ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤਲਾਸ਼ਦੇ ਹਨ।
2. ਬੱਚੇ ਪੌਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਹਾਰ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਢੰਗਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।
3. ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਆਟੋਟਰੋਫਿਕ ਅਤੇ ਹਿਟਰੋਟਰੋਫਿਕ ਆਹਾਰ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ।
4. ਅਧਿਆਪਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਹਾਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।

Options :

485584146517. 1
485584146518. 2
485584146519. 3
485584146520. 4

Sub-Section Number :

3

Sub-Section Id :

4855842704

Question Shuffling Allowed :

No

Is Section Default? :

null

Question Number : 246 Question Id : 48558436631 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp2

The spider's web occupies a much larger space than does the animal itself. The web represents the spider's field of action in acting as a trap for insects. It is constructed according to a plan. A thread secreted by the spider joins two branches, two rocks, two supports of any kind; then he weaves the rays. The construction proceeds according to a plan. Finally the spider weaves the thread around the center, going around at an always very carefully calculated distance. If the points of support are close together, the web is small. The greater the distance of one from the other, the larger the web will be. But it will always be woven with the same exactness according to a precise plan.

As is the web, so is the mind of the child constructed according to an exact plan. The abstract construction enables him to grasp what happens in his field, which was out of his range heretofore.

Depending on whether the child lives in a simple civilisation or in a complicated world, his web will be more or less large and will enable him to attain more or fewer objectives.

This is why we must respect the interior construction and its manifestations, which may at times seem useless to us. The construction is necessary. It is thanks to this work that the child enlarges his psychic field and subsequently his receptive powers.

To consider the school as the place where instruction is given is one point of view. But to consider the school as a preparation for life is another. In the latter case the school must satisfy all the needs of life.

An education that suppresses the true nature of the child is an education that leads to the development of anomalies.

Scouting, which, outside of school, has brought an organised form of life to children, has therefore always interested us.

According to the passage, what is the significance of a spider's web to a child's education?

1. Education must be spread out in all domains.
2. Field-based learning is a crucial aspect of education.
3. The administrative web poses an impediment to education.
4. A child's mind is also constructed like a web.

Options :

- 485584146521. 1
- 485584146522. 2
- 485584146523. 3
- 485584146524. 4

Question Number : 246 Question Id : 48558436631 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp2

ਮੱਕੜੀ ਦਾ ਜਾਲਾ ਮੱਕੜੀ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਥਾਂ ਘੇਰਦਾ ਹੈ। ਮੱਕੜੀ ਦਾ ਜਾਲਾ ਮੱਕੜੀ ਦੇ ਕਾਰਜ ਦਾ ਖੇਤਰ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮੱਥੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਜਾਲ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਮੱਕੜੀ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਇੱਕ ਧਾਗਾ ਫੈਲਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਦੋ ਟਾਹਟੀਆਂ, ਦੋ ਪਹਾੜੀਆਂ, ਦੋ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਹੋ, ਫਿਰ ਉਹ ਇੱਕ ਕਿਰਨ ਦੀ ਬੁਣਤੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੀ ਬਣਤਰ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਖੀਰ ਤੇ ਮੱਕੜੀ ਧਾਗਾ ਬੁਣਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗਿਣੇ ਮਿਥੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਹਾਰਿਆਂ ਦੇ ਕੋਨੇ ਨੇੜੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਜਾਲਾ ਛੋਟਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਹਾਰਿਆਂ ਦੇ ਕੋਨੇ ਦੂਰ ਹੋਣ ਤਾਂ ਜਾਲਾ ਵੱਡਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਮੱਕੜੀ ਇਸ ਜਾਲੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਯੋਜਨਾ ਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬੁਣਦੀ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਮੱਕੜੀ ਦੇ ਜਾਲੇ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੱਚੇ ਦਾ ਦਿਮਾਗ ਵੀ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪਰਫੁੱਲਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਬਣਤਰ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਤਾਣਾ ਬੁਣਦੀ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਉਸਦੀ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਮਾਹੌਲ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਬੱਚਾ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਸਾਧਾਰਨ ਸਭਿਅਤਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਐਥੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿੱਚ ਪਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਜਾਲ ਵੱਡਾ ਜਾਂ ਛੋਟਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਂ ਘੱਟ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਹਿੱਤ ਕਾਰਜ ਕਰੇਗਾ।

ਇਹ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਰੁਚੀਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਸਾਡੇ ਲਈ ਗੈਰ ਵਰਤੋਂ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਬਣਤਰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਬੱਚਾ ਆਪਣੇ ਮਨੋਬਿਰਤੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਧਾਰਣ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਹੀ ਵਰਤਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਥਾਂ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਰਜ ਖੇਤਰ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਜਿਥੇ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਲਈ ਕਾਰਜ ਖੇਤਰ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਦੂਜੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਬਾਰੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰ ਸਕੇ।

ਵਿਦਿਆ, ਬੱਚੇ ਦੇ ਅਸਲੀ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਦਬਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਹੜੀ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਖੇ ਤਰਤੀਬ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵੱਲ ਭੇਜਦਾ ਹੈ।

ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਮਿਲੀ ਹਦਾਇਤ ਉਸਨੂੰ ਸੰਗਠਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਘੜਦੀ ਹੈ, ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬੱਚਾ ਰੁਚੀ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦਾ ਦਿਲ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

ਪੇਰੂ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੱਕੜੀ ਦੇ ਜਾਲੇ ਦੀ ਬੱਚੇ ਦੀ ਵਿਦਿਆ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ?

1. ਸਾਰੇ ਪੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਰ ਹੋਵੇ।
2. ਖੇਤਰ ਆਧਾਰਿਤ ਸਿਖਲਾਈ ਵਿਦਿਆ ਦਾ ਇੱਕ ਨਾਜ਼ੁਕ ਪੱਖ ਹੈ।
3. ਜਾਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਦਿਆ ਲਈ ਰੁਕਾਵਟ ਹੈ।
4. ਬੱਚੇ ਦਾ ਦਿਮਾਗ ਜਾਲੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸਰਦਾ ਹੈ।

Options :

- 485584146521. 1
- 485584146522. 2
- 485584146523. 3
- 485584146524. 4

Question Number : 247 Question Id : 48558436632 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp2

The spider's web occupies a much larger space than does the animal itself. The web represents the spider's field of action in acting as a trap for insects. It is constructed according to a plan. A thread secreted by the spider joins two branches, two rocks, two supports of any kind; then he weaves the rays. The construction proceeds according to a plan. Finally the spider weaves the thread around the center, going around at an always very carefully calculated distance. If the points of support are close together, the web is small. The greater the distance of one from the other, the larger the web will be. But it will always be woven with the same exactness according to a precise plan.

As is the web, so is the mind of the child constructed according to an exact plan. The abstract construction enables him to grasp what happens in his field, which was out of his range heretofore.

Depending on whether the child lives in a simple civilisation or in a complicated world, his web will be more or less large and will enable him to attain more or fewer objectives.

This is why we must respect the interior construction and its manifestations, which may at times seem useless to us. The construction is necessary. It is thanks to this work that the child enlarges his psychic field and subsequently his receptive powers.

To consider the school as the place where instruction is given is one point of view. But to consider the school as a preparation for life is another. In the latter case the school must satisfy all the needs of life.

An education that suppresses the true nature of the child is an education that leads to the development of anomalies.

Scouting, which, outside of school, has brought an organised form of life to children, has therefore always interested us.

Construction of child's mind is:

1. Independent of his context
2. dependent on school's context only
3. dependent on his context
4. dependent on his family's context only

Options :

485584146525. 1

485584146526. 2

485584146527. 3

485584146528. 4

Question Number : 247 Question Id : 48558436632 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp2

ਮੱਕੜੀ ਦਾ ਜਾਲਾ ਮੱਕੜੀ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਥਾਂ ਘੇਰਦਾ ਹੈ। ਮੱਕੜੀ ਦਾ ਜਾਲਾ ਮੱਕੜੀ ਦੇ ਕਾਰਜ ਦਾ ਖੇਤਰ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮੱਥੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਜਾਲ ਬੁਣਦਾ ਹੈ। ਮੱਕੜੀ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਇੱਕ ਧਾਗਾ ਫੈਲਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਦੋ ਟਾਹਟੀਆਂ, ਦੋ ਪਹਾੜੀਆਂ, ਦੋ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਹੋ, ਫਿਰ ਉਹ ਇੱਕ ਕਿਰਨ ਦੀ ਬੁਣਤੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੀ ਬਣਤਰ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਖੀਰ ਤੇ ਮੱਕੜੀ ਧਾਗਾ ਬੁਣਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗਿਣੇ ਮਿਥੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਹਾਰਿਆਂ ਦੇ ਕੋਨੇ ਨੇੜੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਜਾਲਾ ਛੋਟਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਹਾਰਿਆਂ ਦੇ ਕੋਨੇ ਦੂਰ ਹੋਣ ਤਾਂ ਜਾਲਾ ਵੱਡਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਮੱਕੜੀ ਇਸ ਜਾਲੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਯੋਜਨਾ ਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬੁਣਦੀ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਮੱਕੜੀ ਦੇ ਜਾਲੇ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੱਚੇ ਦਾ ਦਿਮਾਗ ਵੀ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪਰਕੁਲਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਬਣਤਰ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਤਾਣਾ ਬੁਣਦੀ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਉਸਦੀ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਮਾਹੌਲ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਬੱਚਾ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਸਾਧਾਰਨ ਸਭਿਅਤਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਐਥੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿੱਚ ਪਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਜਾਲ ਵੱਡਾ ਜਾਂ ਛੋਟਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਂ ਘੱਟ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਹਿੱਤ ਕਾਰਜ ਕਰੇਗਾ।

ਇਹ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਰੁਚੀਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਸਾਡੇ ਲਈ ਗੈਰ ਵਰਤੋਂ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਬਣਤਰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਬੱਚਾ ਆਪਣੇ ਮਨੋਬਿਰਤੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਧਾਰਣ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਹੀ ਵਰਤਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਥਾਂ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਰਜ ਖੇਤਰ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਜਿਥੇ ਇੱਕ ਬੰਦੂ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਲਈ ਕਾਰਜ ਖੇਤਰ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਦੂਜੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਬਾਰੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰ ਸਕੇ।

ਵਿਦਿਆ, ਬੱਚੇ ਦੇ ਅਸਲੀ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਦਬਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਹੜੀ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਖੇ ਤਰਤੀਬ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵੱਲ ਭੇਜਦਾ ਹੈ।

ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਮਿਲੀ ਹਦਾਇਤ ਉਸਨੂੰ ਸੰਗਠਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਘੜਦੀ ਹੈ, ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬੱਚਾ ਰੁਚੀ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦਾ ਦਿਲ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

ਬੱਚੇ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਘਾੜਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ -

1. ਆਪਣੇ ਸੰਦਰਭ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਰਹਿ ਕੇ
2. ਕੇਵਲ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ
3. ਆਪਣੇ ਸੰਦਰਭ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ
4. ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ

Options :

485584146525. 1
485584146526. 2
485584146527. 3
485584146528. 4

Question Number : 248 Question Id : 48558436633 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp2

The spider's web occupies a much larger space than does the animal itself. The web represents the spider's field of action in acting as a trap for insects. It is constructed according to a plan. A thread secreted by the spider joins two branches, two rocks, two supports of any kind; then he weaves the rays. The construction proceeds according to a plan. Finally the spider weaves the thread around the center, going around at an always very carefully calculated distance. If the points of support are close together, the web is small. The greater the distance of one from the other, the larger the web will be. But it will always be woven with the same exactness according to a precise plan.

As is the web, so is the mind of the child constructed according to an exact plan. The abstract construction enables him to grasp what happens in his field, which was out of his range heretofore.

Depending on whether the child lives in a simple civilisation or in a complicated world, his web will be more or less large and will enable him to attain more or fewer objectives.

This is why we must respect the interior construction and its manifestations, which may at times seem useless to us. The construction is necessary. It is thanks to this work that the child enlarges his psychic field and subsequently his receptive powers.

To consider the school as the place where instruction is given is one point of view. But to consider the school as a preparation for life is another. In the latter case the school must satisfy all the needs of life.

An education that suppresses the true nature of the child is an education that leads to the development of anomalies.

Scouting, which, outside of school, has brought an organised form of life to children, has therefore always interested us.

According to the passage, what should be the aim of education?

1. Nurture the true nature of a child.
2. Overpower the interior construction of a child's mind.
3. Restrict a child's psychic field and promote scientific temperament.
4. Provide instruction and enable the child's participation in the economy.

Options :

- 485584146529. 1
- 485584146530. 2
- 485584146531. 3
- 485584146532. 4

Question Number : 248 Question Id : 48558436633 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp2

ਮੱਕੜੀ ਦਾ ਜਾਲਾ ਮੱਕੜੀ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਥਾਂ ਘੇਰਦਾ ਹੈ। ਮੱਕੜੀ ਦਾ ਜਾਲਾ ਮੱਕੜੀ ਦੇ ਕਾਰਜ ਦਾ ਖੇਤਰ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮੱਥੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਜਾਲ ਬੁਣਦਾ ਹੈ। ਮੱਕੜੀ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਇੱਕ ਧਾਗਾ ਫੈਲਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਦੋ ਟਾਹਟੀਆਂ, ਦੋ ਪਹਾੜੀਆਂ, ਦੋ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਹੋ, ਫਿਰ ਉਹ ਇੱਕ ਕਿਰਨ ਦੀ ਬੁਣਤੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੀ ਬਣਤਰ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਖੀਰ ਤੇ ਮੱਕੜੀ ਧਾਗਾ ਬੁਣਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗਿਣੇ ਮਿਥੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਹਾਰਿਆਂ ਦੇ ਕੋਨੇ ਨੇੜੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਜਾਲਾ ਛੋਟਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਹਾਰਿਆਂ ਦੇ ਕੋਨੇ ਦੂਰ ਹੋਣ ਤਾਂ ਜਾਲਾ ਵੱਡਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਮੱਕੜੀ ਇਸ ਜਾਲੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਯੋਜਨਾ ਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬੁਣਦੀ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਮੱਕੜੀ ਦੇ ਜਾਲੇ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੱਚੇ ਦਾ ਦਿਮਾਗ ਵੀ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪਰਫੁੱਲਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਬਣਤਰ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਤਾਣਾ ਬੁਣਦੀ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਉਸਦੀ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਮਾਹੌਲ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਬੱਚਾ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਸਾਧਾਰਨ ਸਭਿਅਤਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਔਖੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿੱਚ ਪਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਜਾਲ ਵੱਡਾ ਜਾਂ ਛੋਟਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਂ ਘੱਟ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਹਿੱਤ ਕਾਰਜ ਕਰੇਗਾ।

ਇਹ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਰੁਚੀਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਸਾਡੇ ਲਈ ਗੈਰ ਵਰਤੋਂ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਬਣਤਰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਬੱਚਾ ਆਪਣੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਧਾਰਣ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਹੀ ਵਰਤਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਥਾਂ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਰਜ ਖੇਤਰ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਜਿਥੇ ਇੱਕ ਬੰਦੂ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਲਈ ਕਾਰਜ ਖੇਤਰ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਦੂਜੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਬਾਰੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰ ਸਕੇ।

ਵਿਦਿਆ, ਬੱਚੇ ਦੇ ਅਸਲੀ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਦਬਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਹੜੀ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਖੇ ਤਰਤੀਬ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵੱਲ ਭੇਜਦਾ ਹੈ।

ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਮਿਲੀ ਹਦਾਇਤ ਉਸਨੂੰ ਸੰਗਠਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਘੜਦੀ ਹੈ, ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬੱਚਾ ਰੁਚੀ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦਾ ਦਿਲ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

ਪੇਰੂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਵਿਦਿਆ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਕੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?

1. ਬੱਚੇ ਦੇ ਅਸਲ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਪਾਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
2. ਬੱਚੇ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਦਿਮਾਗ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਵਧਾਵਾ ਦੇਣਾ
3. ਬੱਚੇ ਦੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਕੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਉਸਾਰਨਾ।
4. ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦੀ ਤਾਰੀਖ਼ਦਾਰੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰਕੇ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ।

Options :

485584146529. 1
485584146530. 2
485584146531. 3
485584146532. 4

Question Number : 249 Question Id : 48558436634 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp2

The spider's web occupies a much larger space than does the animal itself. The web represents the spider's field of action in acting as a trap for insects. It is constructed according to a plan. A thread secreted by the spider joins two branches, two rocks, two supports of any kind; then he weaves the rays. The construction proceeds according to a plan. Finally the spider weaves the thread around the center, going around at an always very carefully calculated distance. If the points of support are close together, the web is small. The greater the distance of one from the other, the larger the web will be. But it will always be woven with the same exactness according to a precise plan.

As is the web, so is the mind of the child constructed according to an exact plan. The abstract construction enables him to grasp what happens in his field, which was out of his range heretofore.

Depending on whether the child lives in a simple civilisation or in a complicated world, his web will be more or less large and will enable him to attain more or fewer objectives.

This is why we must respect the interior construction and its manifestations, which may at times seem useless to us. The construction is necessary. It is thanks to this work that the child enlarges his psychic field and subsequently his receptive powers.

To consider the school as the place where instruction is given is one point of view. But to consider the school as a preparation for life is another. In the latter case the school must satisfy all the needs of life.

An education that suppresses the true nature of the child is an education that leads to the development of anomalies.

Scouting, which, outside of school, has brought an organised form of life to children, has therefore always interested us.

In the author's view, what does a limited perspective of education do to a child?

1. Enables him to grasp concepts easily.
2. Helps him to attain more objectives.
3. Suppresses his true nature.
4. Encourages his thinking abilities.

Options :

- 485584146533. 1
- 485584146534. 2
- 485584146535. 3
- 485584146536. 4

Question Number : 249 Question Id : 48558436634 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp2

ਮੱਕੜੀ ਦਾ ਜਾਲਾ ਮੱਕੜੀ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਥਾਂ ਘੇਰਦਾ ਹੈ। ਮੱਕੜੀ ਦਾ ਜਾਲਾ ਮੱਕੜੀ ਦੇ ਕਾਰਜ ਦਾ ਖੇਤਰ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮੱਥੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਜਾਲ ਬੁਣਦਾ ਹੈ। ਮੱਕੜੀ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਇੱਕ ਧਾਗਾ ਫੈਲਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਦੋ ਟਾਹਟੀਆਂ, ਦੋ ਪਹਾੜੀਆਂ, ਦੋ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਹੋ, ਫਿਰ ਉਹ ਇੱਕ ਕਿਰਨ ਦੀ ਬੁਣਤੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੀ ਬਣਤਰ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਖੀਰ ਤੇ ਮੱਕੜੀ ਧਾਗਾ ਬੁਣਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗਿਣੇ ਮਿਥੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਹਾਰਿਆਂ ਦੇ ਕੋਨੇ ਨੇੜੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਜਾਲਾ ਛੋਟਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਹਾਰਿਆਂ ਦੇ ਕੋਨੇ ਦੂਰ ਹੋਣ ਤਾਂ ਜਾਲਾ ਵੱਡਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਮੱਕੜੀ ਇਸ ਜਾਲੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਯੋਜਨਾ ਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬੁਣਦੀ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਮੱਕੜੀ ਦੇ ਜਾਲੇ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੱਚੇ ਦਾ ਦਿਮਾਗ ਵੀ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪਰਫੁੱਲਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਬਣਤਰ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਤਾਣਾ ਬੁਣਦੀ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਉਸਦੀ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਮਾਹੌਲ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਬੱਚਾ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਸਾਧਾਰਨ ਸਭਿਅਤਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਔਖੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿੱਚ ਪਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਜਾਲ ਵੱਡਾ ਜਾਂ ਛੋਟਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਂ ਘੱਟ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਹਿੱਤ ਕਾਰਜ ਕਰੇਗਾ।

ਇਹ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਰੁਚੀਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਸਾਡੇ ਲਈ ਗੈਰ ਵਰਤੋਂ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਬਣਤਰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਬੱਚਾ ਆਪਣੇ ਮਨੋਬਿਹਾਰੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਧਾਰਣ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਹੀ ਵਰਤਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਥਾਂ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਰਜ ਖੇਤਰ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਜਿਥੇ ਇੱਕ ਬੰਦੂ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਲਈ ਕਾਰਜ ਖੇਤਰ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਦੂਜੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਬਾਰੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰ ਸਕੇ।

ਵਿਦਿਆ, ਬੱਚੇ ਦੇ ਅਸਲੀ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਦਬਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਹੜੀ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਖੇ ਤਰਤੀਬ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵੱਲ ਭੇਜਦਾ ਹੈ।

ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਮਿਲੀ ਹਦਾਇਤ ਉਸਨੂੰ ਸੰਗਠਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਘੜਦੀ ਹੈ, ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬੱਚਾ ਰੁਚੀ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦਾ ਦਿਲ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

ਲੇਖਕ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਮੁਤਾਬਿਕ ਬੱਚੇ ਲਈ ਵਿਦਿਆ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਸੀਮਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

1. ਉਸਨੂੰ ਸੰਕਲਪ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯੋਗ ਕਰਨਾ।
2. ਉਸਦੀ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨਾ।
3. ਉਸਦੇ ਅਸਲੀ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣਾ।
4. ਉਸਦੀਆਂ ਸੋਚਣ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ।

Options :

485584146533. 1
 485584146534. 2
 485584146535. 3
 485584146536. 4

Question Number : 250 Question Id : 48558436635 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp2

The spider's web occupies a much larger space than does the animal itself. The web represents the spider's field of action in acting as a trap for insects. It is constructed according to a plan. A thread secreted by the spider joins two branches, two rocks, two supports of any kind; then he weaves the rays. The construction proceeds according to a plan. Finally the spider weaves the thread around the center, going around at an always very carefully calculated distance. If the points of support are close together, the web is small. The greater the distance of one from the other, the larger the web will be. But it will always be woven with the same exactness according to a precise plan.

As is the web, so is the mind of the child constructed according to an exact plan. The abstract construction enables him to grasp what happens in his field, which was out of his range heretofore.

Depending on whether the child lives in a simple civilisation or in a complicated world, his web will be more or less large and will enable him to attain more or fewer objectives.

This is why we must respect the interior construction and its manifestations, which may at times seem useless to us. The construction is necessary. It is thanks to this work that the child enlarges his psychic field and subsequently his receptive powers.

To consider the school as the place where instruction is given is one point of view. But to consider the school as a preparation for life is another. In the latter case the school must satisfy all the needs of life.

An education that suppresses the true nature of the child is an education that leads to the development of anomalies.

Scouting, which, outside of school, has brought an organised form of life to children, has therefore always interested us.

Which of the following are characteristics of the construction of a child's mind ?

- A. Moving outside the school restricts a child's mind.
- B. A child's mind is constructed according to a precise plan.
- C. Organisation of a child's mind may affect its receptive abilities.
- D. Inhibiting a child's true nature can lead to the development of abnormality.
- E. Concrete construction enables it to access different kinds of knowledge.

Choose the correct answer from the options given below:

1. A, C and D only
2. A, B and C only
3. B, C and D only
4. B, C, D and E only

Options :

- 485584146537. 1
- 485584146538. 2
- 485584146539. 3
- 485584146540. 4

Question Number : 250 Question Id : 48558436635 Question Type : MCQ Option Shuffling : No Is Question Mandatory : No Calculator : None Response Time : N.A Think Time : N.A Minimum Instruction Time : 0

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Key Details :

Key	Value
Comprehension	Comp2

ਮੱਕੜੀ ਦਾ ਜਾਲਾ ਮੱਕੜੀ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਥਾਂ ਘੇਰਦਾ ਹੈ। ਮੱਕੜੀ ਦਾ ਜਾਲਾ ਮੱਕੜੀ ਦੇ ਕਾਰਜ ਦਾ ਖੇਤਰ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮੱਖੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਜਾਲ ਬੁਣਦਾ ਹੈ। ਮੱਕੜੀ ਦੇ ਜਾਲੇ ਦੁਆਲੇ ਇੱਕ ਧਾਗਾ ਢੇਲਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਦੋ ਟਾਹਟੀਆਂ, ਦੋ ਪਹਾੜੀਆਂ, ਦੋ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਹੋ, ਫਿਰ ਉਹ ਇੱਕ ਕਿਰਨ ਦੀ ਬੁਣਤੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੀ ਬਣਤਰ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਖੀਰ ਤੇ ਮੱਕੜੀ ਧਾਗਾ ਬੁਣਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗਿਣੇ ਮਿਥੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਹਾਰਿਆਂ ਦੇ ਕੋਨੇ ਨੇੜੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਜਾਲਾ ਛੋਟਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਹਾਰਿਆਂ ਦੇ ਕੋਨੇ ਦੂਰ ਦੂਰ ਹੋਣ ਤਾਂ ਜਾਲਾ ਵੱਡਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਮੱਕੜੀ ਇਸ ਜਾਲੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਯੋਜਨਾ ਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬੁਣਦੀ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਮੱਕੜੀ ਦੇ ਜਾਲੇ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੱਚੇ ਦਾ ਦਿਮਾਗ ਵੀ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪਰਫੁੱਲਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਬਣਤਰ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਤਾਣਾ ਬੁਣਦੀ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਉਸਦੀ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਮਾਹੌਲ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਬੱਚਾ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਸਾਧਾਰਨ ਸਭਿਅਤਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਔਖ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿੱਚ ਪਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਜਾਲ ਵੱਡਾ ਜਾਂ ਛੋਟਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਂ ਘੱਟ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਹਿੱਤ ਕਾਰਜ ਕਰੇਗਾ।

ਇਹ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਰੁਚੀਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਸਾਡੇ ਲਈ ਗੈਰ ਵਰਤੋਂ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਬਣਤਰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਬੱਚਾ ਆਪਣੇ ਮਨੋਬਿਹਤ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਧਾਰਣ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਹੀ ਵਰਤਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਥਾਂ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਰਜ ਖੇਤਰ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਜਿਥੇ ਇੱਕ ਬੰਦੂ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਿਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਲਈ ਕਾਰਜ ਖੇਤਰ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਦੂਜੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਬਾਰੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰ ਸਕੇ।

ਵਿਦਿਆ, ਬੱਚੇ ਦੇ ਅਸਲੀ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਦਬਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਹੜੀ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਬੇ ਤਰਤੀਬ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵੱਲ ਭੇਜਦਾ ਹੈ।

ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਮਿਲੀ ਹਦਾਇਤ ਉਸਨੂੰ ਸੰਗਠਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਘੜਦੀ ਹੈ, ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬੱਚਾ ਰੁਚੀ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦਾ ਦਿਲ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

ਬੱਚੇ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹਨ?

- A. ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਬੱਚੇ ਦਾ ਘੁੰਮਣਾ, ਬੱਚੇ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਰੋਕਦਾ ਹੈ।
- B. ਸੰਖੇਪ ਯੋਜਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਬੱਚੇ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
- C. ਬੱਚੇ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਦਾ ਸੰਗਠਨ ਉਸਦੀ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।
- D. ਬੱਚੇ ਦਾ ਅਸਲ ਸੁਭਾਅ ਉਸਨੂੰ ਅਸਧਾਰਨਤਾ ਵੱਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- E. ਕੰਕਰੀਟ ਉਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਕਿਸਮਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

- 1. ਸਿਰਫ਼ A, C ਅਤੇ D
- 2. ਸਿਰਫ਼ A, B ਅਤੇ C
- 3. ਸਿਰਫ਼ B, C ਅਤੇ D
- 4. ਸਿਰਫ਼ B, C, D ਅਤੇ E

Options :

- 485584146537. 1
- 485584146538. 2
- 485584146539. 3
- 485584146540. 4